

LA SCIENCE

N° 19

rà ella la que vivrà a màquina. La lletra està da-
tada d'ahir i diu que ara va bé. Així sigui.
Quant sobriament moral per mi i moral i fèlix
per a ell!

Dijous, dia 11 de juliol.

Ara comença a fer calor de veritat!

He contestat a l'Elisabeth encoratjant-la encara!
He havent rebut he anat a can Pruet.

Hi anava per consultar el diccionari català i hi
he estat més estona de la que volia. També he tingut
bona conversació.

Dissabte, dia 12 de juliol.

Dueni els periodistes hem fet una vaga sim-
bòlica i de solidaritat amb el conflicte del taller.
Com sigui que no tenim raó, el nostre sindi-
cat ha proposat un arbitratge i tot s'ha arran-
jat, amb la presència però, d'algunes edicions
quotidianes.

Dissabte, dia 13 de juliol.

He anat tot el dia a Palauès. Ha fet força bo.

M'he banyat i llegit. La lectura principal ha estat una enquesta sobre el comunisme, feta per la revista cristiana "Esprit". Treball força objectiu i interessant el qual conclou, en definitiva, en favor del comunisme. El que hi ha en alguns dels interrogats o millor dit, que han contestat, és aquells cas dels intel·lectuals que ^{quin} fa tres dies. Més d'un es diu comunista i fins i tot comunista, però no volen entrar al P per la exigència de la disciplina.

L'enquesta volia provar la gran borsa del comunisme, prova encara el que deia sobre el socialisme de II, adre, dinar, sense efectivitat i fins i tot tindre un quant a joventut socialista inexistents. Pel contrari, el comunisme reduït a la joia intel·lectualitat, si bé encara no és prou comprès. Conformen la tècnica amb l'opartunisme i, en general, manten la revo-

havia manada de l'alliberació, tenint for. a mi
a mi, que el fet d'entrar el govern no signifiqui
una pèrdua de principis revolucionaris.

Si hi és clàssic la reducció manada de
l'any 1944, la tàctica actual és la que s'im-
posa. És la conjuntura i tàctica i tàctica conjun-
ta aquestes dues temps, anys, alguns aparent-
ment contradictoris i de renúncia de principis,
no van deixar el comunisme ^{de l'objectiu} social inter-
nacional que és la seva més gran raó d'èsser.
Amb el cas de Jugoslàvia i de Txecoslovàquia prin-
cipalment, potem veure que la nova etapa
revolucionària que vindrà no tindrà com obje-
tiu una revolució comunista en un sol país,
sinó que serà en veïns d'Europa a la vegada,
mentre aquest moment no arriba, i encara
no s'arribat, cal anar, amb la política d'unió
i la col·laboració en el govern de cada país, fer
més adeptes, infiltrar quants en els organismes go-
vernamentals i preparar-se per quan arribi
l'ocasió, com ho hem fet a Espanya per no

1803
haguerim guanyat la guerra. L'any 26 podria
ensora triomfar el comunisme en un sol país, en
el cas, Espanya. Ara, quan la nova etapa s'obri,
serà un procés internacional amb revolucions
simultànies i estimo que dins del mateix pro-
cés, tota Europa passaria a ésser comunista menys
els Estats següents: Anglaterra, Holanda, Dinamar-
ca, Noruega, Suècia, Turquia i Suïssa.

Dimenge, dia 14 de juliol.

Avui és la Festa Nacional francesa. Amb
aquel motiu s'han organitzat pertot manifes-
tacions, desfilades i festes. Però sense entu-
siasme, sense vibració. El poble està fatigat i
desil·lusionat.

Mesaltres treballen com a Sura. Després, des-
dium de París, comi van el de provincia i que
portem a quatre pàgines i quatre francs. Mas-
sa car!

Dilluns, dia 15 de juliol

He començat i acabat la lectura d'un

per por de la radioactivitat.

Una altra experiència bil·liq enloc de científic. L'òrtimq.

Dimendy, dia 26 de Juliol.

M'he llevat a les cinc del matí i immediatament m'he posat a fer un treball-homenatge-biogràfic del pobre Rallatí, la qual transmetí al Partit per a que tinguin el detall més important de la vida política d'aquest obregat. Faré tot el que pugui perquè el pobre amic desaparegut sigui conegut i honorat. Del seu sacrifici ho mereix.

Abeu de manera a treballar sobre una nova celtiq de la una en la qual se s'obra una grandiosa elegia. Heu dir

2911

Dissabte, dia 27 de juliol

He estat tot el dia a Palanós. Per la tarda
heu vingut en Jordi, la Niek i en Raymond.
Bon moti benyent-me i llegint i no tan
bona tarda en companyia. Esbrinats m'he
plagut perquè tot el dia sol i és un 4è pesat.

En lectura vaig empollent manxisme.

Diumenge, dia 28 de juliol.

Omulo en Montagut hem parlat de poesia amb
de la que jo he fet. Omulo aquesta ocasió ell he
trebut el seu carnet de Butxaca i me'l donà per a
que en llegís mes quantes que n'he té escrits i
que estan tots inspirats per la mateixa dona,
que ell esting i que no és la seva muller.

L'...

dona de Catalunya i que ara ha anat a Sant Pau,
 mes no m'ha convenent, si bé jo no he tingut
 el coratge per dir-li de qui es tractava, segur
 jo. Bon sembla que ell tampoc ha quedat con-
 venent de que m'hegués convenent.

Bon havent sopat he anat amb en Ferrer,
 la Nick, la Lola i l'Henri a ballar una es-
 tona a Palacis. No ha estat malament.

Dilluns, dia 29 de juliol.

Bon havent sopat he anat a casa Pauet
 on hem parlat més de polític (ell) que de
 poesia. És un bon anticomunista, va; a veure
 tapant. Clar que n'hi ha de més dolent.

Parlant de poesia li he dit el que en pensava
 sobre de la que darrerament he fet. Un poeta és
 un exagerat de l'ideal; el poetitzar el subjecte
 l'exagera demesuradament. És el que jo he
 fet en la meua, i particularment en la darrera
 inspirada pel cas de la Nick, ho he escrit per
 idealització poètica, deure sentir-ho.

Acum a Paris s'ha obert la Conferència de la Pau de les 21 potències combatents per elaborar els tractats de pau d'Itàlia, de Bulgària, de Rumania, d'Hongria i de Finlàndia, segons els projectes elaborats pels quatre "Grans".

La primera sessió protocolària ha estat bé. Veuem si hi hauria molt encenou.

Gràcies a un dels llibres dels "Curs de la nova universitat" de la Edicions Socials de Paris, he comprès perfectament el materialisme dialèctic i el diferent que és de la lògica d'Aristòtil, diferent i superior. Cada dia veig veient que les grans línies dels meus treballs concorden esplèndidament amb el marxisme que veig profunditzant. El que potser no plaurà al marxisme oficial són les conclusions científiques noves que penso donar-li.

Una altra llei sociològica sobre la llei dels tres estats? La nació no téien sobirania, en tenen una en l'avenir etançun a no tenir-ne.

Dimecres, dia 31 de juliol del 1946.

Vens, "no va veritat tanta bellesa". La nena m'escrivia avui i diu que encara no l'ha acabat. No m'explica res però; diu que m'ho dirà quan hi vagi. És terrible això. Quan acabarà! És una ànsia d'arribar a demà.

Dijous, dia 1er d'agost del 1946.

He arribat a Servian aquest matí. Si bé el cas de l'oli encara no està completament acabat, tinc confiança que s'acabarà bé. M'estaré aquí uns dies abans de marxar de viatge, a veure com va, car no voldria tornar a partir amb el regret que he viscut aquestes darreres setmanes.

A partir d'avuiestic en vacances: tres mesos. Amb aquest motiu, en qualsevol, puto distribuir el meu repòs anual així: Restar aquí fins al dimarts proper vinent; llavors, a veure que puc marxar amb una certa tranquil·litat, marxar a Montauban on hi

2815

restaré un dia o dos per veure en Pol. D'allí aniré a París on veuré en Mando, l'Odette i visitaré Versailles. De retorn a París aniré a Ehouars, a veure en Revoireau, d'allí a Luzach a veure la Fenoua i la Luitz. De Luzach retornaré a Servian des d'on, a l'Elisabeth, es troba ja bé, anirem a finir el meu viatge a Palavós.

Més del programa. El viatge directe Montpeller - París no em costa res, car tinc un billet gratuït i en primera. Només pagareu el subministrament de Ehouars i de Luzach. On gastaré més serà a París. De tota manera, és un viatge interessant i barat i que havia preparat amb poca il·lusió. Aquesta, però, ha estat interbolidq pel cas de la neuq. Sempre n'el podré realitzar amb una relativa tranquil·litat. Ara, durant el dia, jooc podem parlar a Pol, car l'ajudant que té treballa junt amb ellq.

Divendres, dia 6 d'agost.

Avui continuq marxant igual l'aper

Un passò el dia llegint maxime i
fent algun treball. Ahir a la tarda vaig
anar a regar.

Dissabte, dia 3 d'agost.

M'he llevat de bona hora i he anat a
la vinya a arar punes i picotes. Després
a menjar i lectura.

Ara que tinc temps podria parlar
dels companys del diari, com ho he fet d'alt-
res vegades dels companys més o menys
circumstancials que he tingut.

Ultia una vint-i-una de com-
panyes de la redacció he conegut el diari una
vella d'altre companys d'administració, de com-

Jambou i Roger del servei fotogràfic; Podols,
Compette, François i George de la Turpeccis, i
Bertuel, ^{ambel} Crid Li Perrière del servei telefonia-gràfic.

Com a personatge el més important del es-
mentat, és en Jambou, el fotogranador; un jove
arava simpàtic, vidauer que el feu "major"
per un no res, però que és simple sense efec-
te. En Roger, el reporter fotogràfic, és un altre
vidauer amb no tant bon caràcter, que fe molt
sovint mèrits i passa la factura immediatament.
En Laporte, un bon operari sense cultura que
no s'hi com entia en l'administració, però pel teleg-
criptor i que ara està al telèfon, és un bon
noi, simpàtic i tímida, almenys per mi. En
el teletipista hi ha en Roumainel, un periodista

que té 72 anys i que volgué tancar de la Redacció perquè no podia res. Ara no fa gran cosa i ringuieta menys. A 71 anys i casa de vege- no o tenys nos, amb una noia força jove (ara que menys de 25 anys) i n'és pare (oficial- ment) d'una filla.

En la Redacció teníem en Decroix com a redactor en cap i que per culpa del seu caràcter, no havia de mouzar. Tenia un cor que no li cabia el pit, però uns nervis que se li escapaven pel. Es vertenia que els així o riuó amb en Montouquiel heguessin pogut fer un bon tandem i no hagués col- gut fer l'experiència actual amb en Selou- grand. Jo ho hagués preferit. Aquest Selougrand és un jove intel·ligent, communitat esticte i nulla que no és gens avar. El seu caràcter, però, no és gaire còmode, almenys amb mi no hi ha gaire corrent de simpatis. Heu topat una vegada, si bé us veu que no és més que nervis i que després no en resta res o quasi...

Entimataix no establim contact de simpatia;
 només relacions correctes. Brill el que fa el que
 en Duroix no volgué: treballar de contact amb
 en Montcauquiol.

En Montcauquiol, vulgarament anomenat
 "Cocó" és un antic P.M. que s'afegí en la Resis-
 tència, i que feu molt pel país en els primers
 temps; però malgrat haver ingressat en el
 P. no té ni la formació política ni la confian-
 ça del P. ni bé pel seu caràcter bonessa (començ
 gronfant-se sobre les aigües) gaudint de moltes
 simpaties entre els complectats, obrers i redactors i és
 un bon element per soldar el que calgués
 conservar del P.M. i el nou esperit de la I.P.

Entre els que hi havia i que han prescit
 (en la manca)
 a en Duroix, se'n compten quatre: En Chaillot,
 un xicot d'uns trenta i cinc anys amb més
 immoralitat que intel·ligència, bevent un
 pedernit i quelcom més. Duà a "Miti Libre",
 En Vilobru, un amic del precedent d'igual
 immoralitat, però més xic, molt més i no tant

mala llet. En Vianès, un pobre noi que no sap
 on va. En Eriond, bon noi, bonz qualitatz, foble
 fincament, simpàtic. En Reubla que pot fer quel-
 com se conseguient; aluncups en donà la primera pro-
 va. En Raqué, amb qualitatz, simpàtic, me
 sense cap voluntat, la qual cosa li porta perjudici
 professionalment i fincament. En Wolff, un altra
 jove, pretenciós, buit, que quan entra a veia in-
 venir un capítol de la cosa i que quan se'l
 conegué s'infourà el fals prestigi que en principi
 havia gaudit.

Després que conseguiren la Redacció se un
 breu espai de temps foren una noia anomena-
 da Walker (secretària de decreis) i en Trabel,
 un xicot fogós i simpàtic (perides) i
 que ha mesurit anar a provar fortuna a
 l'Àfrica Occidental Francesa.

A part d'en Montcauquiel i Lelaugrand
 ja comentat, vstem en la Redacció l'equip següent:
 En Beauprier, secretari general nouús de títol, un
 irredutible de l'antig P. M. i que veuria amb

molt de goig (no í tal) una revanqa. Annand,
 un altre P. M. bevedor empademit, alcoholitzat in-
 clús; us seixa portar fàcilment i pes dolent. Burrell,
 l'exportiu sense fer honor a l'export car éte gros
 i mig com un boi. Du Delpont el seu adjunt, un
 del més simpàtic de tot; un Bertrand, un boi noi
 que no farà mai gran cosa de vellun ni de per-
 sonal, però que servirà fent sempre. Du Guéin,
 el més estúpid de tot, d'una estupidesa sense
 límit, sobrebi amb els inferiors i ventrer amb
 els superiors. Ninette una poqueta cosa físi-
 cament; no gaire intel·lectualment, però com
 que té molta voluntat, té molt mèrit i
 fa grans progressos i en farà potser encara
 més. Du Rouvé, és un intel·lectualitat potser més
 que un intel·lectual; llegirà molt però no fa
 gaire i no sé si farà gran cosa en l'avenir.
 Du Fancher, el "wantend" nº 1, simpàtic
 rialler, bon, mal parlat i ferra, ferra enviejós.
 Du Prusse, un del Nord que és més opàter
 que els pitjors del Sud; vol poc i peliament

se repitament com a professional i col·locar
així la meua ambició. Amb mi fins ara és
amable i amical.

Un altre que roda com a "observador" és
en Puffoni i ara la seva dona. Ell, mirant
per sobre els vidres de les ulleres i amb la pipa
a la boca, ha fet informes al P. que són (per-
lo d'un) molt objectius. No té memòria ni
sempre ~~és~~ així. La seva dona que en fa
sovint com ell, llegint la premsa, és amable,
vulgar i sense personalitat.

Dimarts, dia 6 d'agost.

A la quèstie he arribat a Montauban.

A l'estació m'esperava un Pol, el qual, llevat
d'altell, un pic més gris, contingué igual.

M'ha rebut afectuosament i vol que resti al-
menys 48 hores. accepto amb gust.

Aquí he retrobat la germana Roussel ^{germaneta} i
una part de la família Rab, (la millor) en
Paul i son pare. L'únic amb qui en
tliga una veritable simplicitat i afecte,
és, però, en Pol.

La ciutat l'he troada igual. M'ha semblat tantmateix, més petitq. i provincial que la imatge mental que m'guardava.

Com durant la meua estada a París el 1944, el que he escrit més ha estat el malheurat Balleté. Diversos llocs de la ciutat me l'han recordat repetidament. Dupis d'ell he recordat en segon lloc a la Maria-Louisa. Tota la resta sense interès.

Dimendes, dia 9 d'agost del 1946. - París.

Heus veu que l'atzer ha volgut que avui, dia del meu 30e aniversari, em trobi a París. Hei he arribat fa una setmana (són 11). Fuiq un any, dia per dia, que tal dia com avui, o sigui en el meu 29e aniversari, també arribava a París, aquells vegades decompanyat de la meua. Una arribada dol, però amb el pesentment en ellq altre per l'esting, pel seu estat o salut.

Lohe el meu aniversari no direi gran cosa. Estic satisfet de passar-lo a París, però més hegué

preparit celebrar-la a Pauclung.

Estic escrivint prop del balcó de la cambra de l'hotel en un hostatjo i del qual encara no sé el nom. Dona sobre la rue Lafayette. Ara vaig a fer un bon resum del que he fet el diumenge i el dijous i després me n aniré a dinar i per la tarda a veure en Mando, etc.

Obeus d'ahir varem anar a banyant-se al riu Oueyron el qual passa a 6 km. de Montauban. Ultra la Jeanette, Minnie, Cécile i en Paul, hi havia, en Rico, un comandant comunista i un matrimoni de mestres; ella una dona llefegada però molt agradable. Aquest tenim un canot de riu molt lleuger amb el qual varem fer, ell i jo, una magnífica passejada de varis quilòmetres amunt i avall de la tranquil·la vinya de l'Oueyron. Després, varem esplèndid a la vora l'aiguat i en acabar un vic de ball en un establiment d'otiu veí. Finalment retornem a la ciutat a la clau de la llum.

Ahir vaig sortir de Montauban al migdia.

Com unipui que el tren passa pel poble on viu
l'Helène Chéreau, vaig aturar-me'n hi per conèixer-la i
per demanar-li l'adreça de la mare d'un Dellesté.
Donc preu quedar a sopar i després parlarem una
estona junt amb el proué de l'Helène, el qual
é un refugiàt.

Aquest matí a les 6 he tornat a prendre
l'express i heuf ení en vóe.

Éal von havia previst he anat a veure un
Manslo. L'he trobat tan prim i abatut que jo
no el reconeixia. Pobre noi! He restat amb ell totq
l'estona de la visitq sense fer-lo parlar per massa
car el veia que es fatigava. Com més va més po-
ques ^{esperances} tino de que es pugui curar completament.

De retorn a París he anat a sopar i després
a la cita amb l'Odette a la qual havia telefo-
nat durant la tarda. Després heu utrobat en una
de les boques del Metro de l'Estrella. L'he recone-
gutq immediatament, malgrat que no és ni
tan fins ni tan bonicq com era sis anys en-
rere; és natural!

2827

Hem anat a fer una passejada a través del magnífic bosc de Boulogne, nos hem assegut en un banc una estona i finalment, vers mitja nit, l'he acompanyada a casa seva la qual no està gaire lluny del susat botc.parc.

Hem parlat un xic de tot sense entaular cap conversa ni discussió interessant. La meua conclusió és la mateixa que us he dit temps enrera: Quibós som una víctima del sentiment, nos amb subjectes diferents. Per a ella el subjecte sóc jo; per a mi ella no ho és. I heu veu el drama.

L'he potonejat una mica potser més per compassió que per altre cosa. Ho he fet sense interès, sense gust i sense excitació. Eal com havia previst és ben bé per mi un afer classificat i arxivat.

Des venrem segurament demà i dimenge anirem junts a Versaille.

Puro montar el dilluns.

He continuat admirant París.

Dissabte, dia 10 d'agost.

He fet una bona matinalada; m'he ba-nyat, he escrit, he llegit; després he dinat he anat a veure la família Kneuker. No hi vaig. D'allí m'he dirigit fins a la Basílica del Sagrat Cor de Montmartre, la qual he visitat, admirant-ne la magnífica arquitectura.

Juan m'he demanat que veno parlo per en l'ocasió d'un edifici així, he constatat que en el fons no era utilitzable per a res; en tot cas com a museu. Un contrast curiós és que en una basílica tan formidable, tan luxosa, hi haig tant piddaig. Per totz ls parts et demanen quients, per totz els recams hi ha quensidols.

En sortir he anat veig la Torre Eiffel, la qual ara està oberta al públic. He pagat dues, fins al darrer pis. Així m'he pogut veure millor compte del gran mèrit d'aquesta torre en l'època que fou construïda. Cree que ellors fengué un mèrit que un

grata - el americà actual.

Finalment he anat a veure la Julia amb la qual he anat a sopar. M'ha rebut molt cordialment, com sempre. M'ha fet una impressió estranya: diria que està un mica fada d'un o dos metres.

Ben havent sopat he anat a veure l'Odette a la casa al cinema, al "Normandie", un dels millors de París. El film té el local millor. Ben sortit he acompanyat l'Odette a casa seva. Com en el moment de veure-la, hi he fet una foto, un ben acuradament.

Està decepcionada de la nova substitució? No ho sé; potser sí. Més jo, sincerament no m'he fet altra cosa.

Dilluns, dia 12 d'agost.

Acabo d'esser deslliurat (a 8:25) de la presència quasi insuportable de l'Odette. He passat la nit amb ella ben a contentar, e forçat per les circumstàncies i per aquesta terrible necessitat d'acció marcial. Ben idèntic

Per l'home, el model i a la fi... Per tant,
 si en un temps aquesta sola noig m'atueix,
 avui, millor dit avit, no sentig per ell
 ni atacció, ni desig, ni caprici. Mes no hi
 haque' altre remei que dormir amb ell
 i posseir-la dues vegades per 4 quils he
 haque' de fer un esforç considerable, car
 l'esperit estant absent, la meua posició ten-
 timental ha estat lamentable. He dissi-
 mulat tant com he pogut, car ell conti-
 nua estimant-me (sóc el motiu del seu orga-
 ma sentimental) a fi de no causar-li
 més pena de la que té al veure que li
 escapo per sempre més.

Quan ha marxat no he pogut dir-li
 cap mot dolç. No sentint-lof no em l'ortien.
 Sense ella encara haque' poder restar un
 dia més a París, mes per emortajar-la a
 sortir del elit m'he aixecat a fer la malaltia
 i li he dit que me n'anava a G 9'20.

Hem, séi una infidelitat material envers l'Elisabeth que no fa més que donar-me motiu a estimar-la més. Nova justificació de què el que compta és l'esperit o el sentiment més que els fets.

Ohir a la tarda amb l'Odette, vengí acompanyats a Versaille a visitar el palau reial, el qual és veritablement magnífic, i bé, exteriorment, a mi m'agrada molt més la façana del parc que la del pati principal. Els jardins són també molt bells i honorem la fama mundial que tenen i el nom del seu autor. Del conjunt del palau i parc en heu fet pensar una altra vegada en la injustícia que llavors regnava: (i que una bona part continuava regnant) aquella gent: reis i cortisans, tenien uns allotjaments esplèndids amb un luxe excessiu i moltes vegades estúpid, en canvi, el poble vivia en uns condicions pèssimes.

De retorn a París vèrem anar a l'Opéra a veure si hi havia alguna funció. Com si-

qui que no hi haviq res, decidirem anar al
 Folies Bergère que, com l'Opera, i l'Odette maiq
 no venint. Feien una revista la qual, com
 en les altres vegades, hi haviq un detall de luxe,
 de decorat i de tècnica usantq, veritablement
 extraordinaris.

A les 11'20 abandonaré París per que-
 sta vegada. Serà la última abans del meu re-
 torn a Catalunya? Busca que no albiru
 cap nova possibilitat de visitar aquesta ca-
 pital, no se' que respondre, car el teu
 consist retorn a Catalunya és teu proble-
 matic encara!

Dimarts, dia 13 d'agost.

A l'hora indicada vaig sortir ahir de Pa-
 ris vers Eaux. En aquesta ciutat vaig haver
 d'esperar 3 hores per prendre el tren que va
 fins a Chouars. Vaig aprofitar d'aquest temps
 per visitar els principals monuments de la
 ciutat: el museu, molt ric en pintures, la
 catedral, esplèndida i l'Alcaldia, magnífica.

2933

A les 7 del vespre arribava a Ehoanar. El meu amic Revairan m'esperava a l'estació. Com ningú que conegués l'havia vist que dues breus vegades en el començament del 1939 i encara vestit de soldat, no quedava d'ell més que una imatge força imprecisa i com que ha estat molt del pit, no sabia si em trobaria davant d'un home físicament decedent, revoltit, jove, etc.

En l'andana vaig veure un home que mirava fixament vers les finestres i vaig pensar que podria fora bé ésser ell. Com veig que ningú se li apropava, ho vaig fer jo, per saber si era ell. Resultà que no. En sortir de l'andana vaig veure, entre una cinquena-tena de persones, un altre que podia ésser ell Revairan. Ell també em mirà, els nostres ulls es creuaren, es comprangueren i es reconegueren. Acolliment afetuós, sense embuts ni enferrissats; agradable conversa fins arribar a casa seva i allí una no massa

cordial recollidq per port de la seva mare
 i de la seva germana. La seva mare és
 una agradable senyora de més de cinquanta
 anys, vidua, a la qual seia tíq quera, du-
 rent l'ocupació coliq anterior amb cert
 intercanvi i noves reunions a familiar.
 La germana o sigui la "cosineta" és una
 jove i simpàtica noia de 23 anys.

En fi, unip d'un cordial i fríe spe-
 rit familiar en progrm a sopar fínt exps
 novida sobre tanta fínt a prop de mitjquit.
 Aquest matí desps d'un bon esmorzar, l'Al-
 bert i jo hem anat a veure un tomb per la
 ciutat i en havent dinat hi hem tornat.
 Pens del que era, abans de sopar, estic escri-
 vint aquest mot desps d'haver passat una
 jornada agradable i tubent-me molt
 bé dins de l'ambient familiar d'aquest
 bon amic.

La ciutat té 10.000 habitants amb cases
 quasi totq per una sola família, la qual cosa

2835 fa que la superfície sigui considerable. Està
molt ben presentada: té tot el que pot desitjar
una població d'aquesta importància en aque-
ta època: gran estació, teatre, es cinemes, hos-
pital, hospici, maternitat, unteu, biblioteques, ^{para} _{es}
tabliment de banys, sèncings, establiment
de banys-subter, etc., etc.

Terminant en compte la civilització fran-
cesa i la societat capitalista, això és del millor
a que pot aspirar una ciutat d'aquesta
importància. No crec que hi hagi a Espanya
i en molt altres llocs del món, poble de la
població com Ehouars, que tingui igual con-
dicions i comoditat, car no cal oblidar que
Ehouars no és res, des del punt de vista admi-
nistratiu francès, no és més que un poble.

Dimars, dia 14 d'agost.

Seguint la visita per la rodalia de Ehouars
avui hem anat l'altre: jo en vaig anar a un
poble veí que voregen el riu Ehouet. D'un costat
de riu està la ciutat, de l'altre el poble: en el

fons de la vall hi ha alguns establiments de
 banys en un dels quals aquest matí, la "con-
 neta" que anomena Claudiu, i jo hi vam a-
 nat a prendre un bany. Tant aquest establi-
 ment com els altres dos, estan força bé, s'hi
 d'un paisatge verdós, fresc, i d'una natura
 en aquest dia bon iu estany d'agost.
 Després hem fet una bona passejada, després
 aperitiu i finalment a sopar.

Després de sopar hem anat al cinema
 on hem vist un film força bo però que
 divertia força. Al cinema hi hem anat
 tots tres, o sigui amb la Claudiu, la
 qual durant el dia treballa. Hem sortit
 amb una bona conversació sense que
 parés d'ésser agradable.

Dijous, dia 15 d'agost.

Per motiu hem anat a l'allert i jo
 a acabar de visitar el que em mancava
 veure de la ciutat. He fet dues fotos per-

quē he trobat una pebluola.

En havent dinat, com que és festa, sortim tots tres de nou, anant a donar un tomb primer a una part del riu on hi havia una petita festa; després a ballar un xic a un altre lloc prop del riu. La festa n'entenc havia d'ésser a base de "jouts"; mes no m'hi ha hagut. Només hem vist tres banques de gent vestida que han estat assaltats per tres pirates i l'espectacle consistia en tirar a l'aigua la tripulació vestida i agra-ta en no se'ns fer, naturalment; a la fi, però, tots hi han passat. El ball estava força bé; jo he ballat sempre amb la Claudiu, la qual balla molt bé. Bonq música, bonq ballabona, bona entona.

Elavia decidit de marxar demà al ma-tí, mes a l'hora de dinar hem parlat de beure i de l'arròs i al saber que jo no m'havia embriagat mai i les ganes que te-nia de fer-ho una vegada per beure i conèixer

2988

la sensació, han insistit repetitament per
que resti fins al dissabte que vinem a un
poble veí on hi ha molta probabilitat que co-
necri les sensacions d'una barrottera. Com
sigui que són tot molt simpàtics i la invi-
tació ha estat franca i sincera, he decidit de
restar dos dies més.

Voldria fer fotos familiars, però el mal
temps ho ha impedit.

Dissabte, dia 16 d'agost.

Anit, després de sopar, retornarem a un
altre ball en el qual no vaig ballar tan-
tan a gust com durant la tarda; la música
era pessima. Entusiasmats vaig passar una
bona estona amb el germà i la germana.
Aquesta noia que no és bellíssima, té molt
de bella i sobretot simpàtica i riallera. Hem
portat algunes conversacions bona inte-
ressant i sense que m'obsequi particular-
ment, he pensat que si hoagués vingut veí
quan l'any 39, en Reverian, en creava tu-

ball, hi hegués hagut qualsem entac ella, al
 menys el que necessàriament passa entre dos
 jocs de sexe distint. Fins i tot, si era veritat,
 també és a prevenir que es pogués presentar
 del sexe epigentísim, atreu sempre; en prin-
 cipi, fins que l'esperit satisfet o crequent-s'ho,
 dona l'apar com a dos. Aquesta noia, a veu,
 no em diu res, no m'invita cap acte ni
 cap desig, ni sexual ni espiritual; no obstant,
 si veritat, el contacte crec que faria que la
 necessitat fisiològica trobés una ocasió per do-
 nar-te satisfacció. Ella, a veu, m'atreu menys
 que el primer dia que la veig conèixer, mes
 quan el cantí va massa a la font...

Del que ella pensa de mi no ho sé; sembla
 que no li sóc desagradable. Ben mirq amb ells
 de carà i somriu dolçament. Però tantant
 com fan ací en aquesta regió, secent simpà-
 tie, i ultra el seu treball, modistq, fa tartes, ce-
 nes i pastissos per honorar-me.

M'ha dit que té un programa per després de

les vacances però que no el vol dir fins que no el tingui realitzat o fracassat: - vol conèixer altre ambient i ciutat; està cansada d'aquesta petita ciutat on hi ha nascut. I veure que no li passi com a L'Odette que li costà tant copiarment i d'engany.

He rebut i contestat una lletra de la meua, la qual ha tingut un altre contracte el mateix dia de la meua marxa. Ara sí que torna a anar bé. És, però, per que no pugui fer les vacances. No cal dir que no puto anar a Foix, on ella no pot venir i que des de Lunzsch retornaré a Servian des d'on aniré a acabar el mes a la platja si ella pot venir. Si no pot venir al mar la prendré igualment per portar-la al metge.

En "Les Etoiles" he llegit alguns dels aversos d'arquitectura (fàbriques sense finestres i amb llum i temperatura constant) que diuen molt en bé del progrés; el que sí l'he tingut és que aquests aversos no signifiquen boif més que

pel possessors.

Dimenge, dia 18 d'agost.

Estic escrivint en el "buffet" de l'hotel "Les
Aubrais" a uns quilòmetres d'Orleans, on hi he ar-
ribat fa un moment de retorn de Thouars.
Mentre espero l'express que prendré fins a Cahors,
lliguis la premsa i s'ocorre un el síndic.

Quem a fer un resum de la jornada
d'ahir la qual és memorable car per primer
vegada en la meua vida en vaig embarratar.

Pel matí no aconseguí res de nou: lectura,
plàtica amb la Claudine, sa mare i l'apre-
ment de modista i espera que les bo per fer
algunes fotos familiars.

Per la tarda, en havent dinat, feren les
fotos malgrat el temps cobert i després l'abat
i jo hem marxat en bicicleta a un poblet
veí, a Courtenay, situat a 12 quilòmetres
de Thouars.

Primerament varem visitar les canteres

de pedra ls quals son molt curiots perquè ²⁸⁴²
algunes han estat aprofitades com a cases d'ha-
bitació durant centenars d'anys n'he actual-
ment ja en visten poques d'habitades. Després,
tal com ho havia previst i completat, l'al-
bert, per veure si em embriagava es prova
d'acord a fer-me invitar repetitament en
tres cases distintes i amb vins blancs forts
en quantitat. Així fou que a la fi, quan un
poc més em el retorn tant del vin ja en portaven
molt més del compte. Pel comú jo vaig vomitar
l'altres que una reflexiva velocitat ajudà a precipitar
i ja em tenia arribant a casa contentet tot dos
i amb ganes de no fer gran cosa. Les opera-
ren la mare i la filla ls quals rígueren hora
al veure la nostra jovialitat, com tot dos som
de natura seriosa i a més a més per que jo
no la primera vegada que sofria el efecte
de la beguda.

Suposem però tot dos, jo vaig menjar a
quasi amb apetit i després anàrem al leit.

Aquest matí a les quatre, malgrat el poc que havia dormit, em trobava afere i dispost com si no hagués passat res. D'ahir em recordo a tot i si perfectament que no vaig perdre el control ni un sol moment. Estava content i agraït, mes més. Dixi words que vaig pujar a dalt a la cambra quan la Claudina em feu la molleta, li vaig donar totes les instruccions necessàries i fins i tot la vaig besar, a la força, d'una manera rotund i no sé com perquè no em sentia cap què, vell dir que no m'excità el més mínim; vol a dir però que ella no es deixà i me que només una sola vegada el nostre llavis estiguérem en contacte.

Bon fi, aquest matí a la mare i a la filla, mentre m'acollaven el cost amb blet les hi he demanat si em podria considerar que havia estat embriac i no han dit que hi, que tinc bona herència perquè vomito i perquè no perdó el control ni m'abenteixo. Ta bé. Hey, ah, dones, que per primera vegada en la meua vida, a trenta anys i volent

conscientment, m'he deixat emportar pels efectes de
 la beguda. Com sigui que tampoc no havia
 begut en així i que a més a més havia vomitat,
 tantes que el costat dolent que té tota barratyeria
 ha estat mirim. Si no hagués estat el trajecte
 de retorn, setze quilòmetres fet, amb massa re-
 luitat no hagués tingut poder ni un sol mal
 moment. Per ésser la primera experiència, doncs,
 tantes que esta força he i'ntic objecte d'haver-la
 feta; i, encara que a caràcters retrats com el meu
 cert, espansions hi fan bé, no vol dir ontò que
 estic disposat a tornar-hi demà mateix.

Com he dit, doncs, aquest matí quan la mare
 de l'Albert ha pujat a cuidar-me, ja no havia
 dormit i em trobava bé (no he provat l'única
 fins aquest vespre a l'hora de sopar) M'he aixecat
 i després d'haver comentat un xic l'endormiment,
 m'he acomodat d'ells dos, (mare i filla) l'al-
 bert s'acoma encara. La Claudina m'ha vin-
 gut a donar la vista del jardinet i em hem aco-
 modat. Jo li he demanat però per la mare

2845
honestat d'ahir. No val dir que me l'ha acordat.
M'ha dit inclús que hauria volgut que no hagués mar-
xat fins tindrà així avui haguéssim anat a ballar
altra volta; i fins i tot m'ha suggerit de retornar de
l'estació dient que havia marxat el tren. No he gosat
dir-li categòricament que no, me tantmateix no
he retornat. L'he besada repetidament a la galleta
i fins i tot una o dues vegades als llavis i, tota
la nit, he marxat vers l'estació. Encara que l'as-
sumpte proposada per ella era força lògica i ho hagués
estat tot content que hagués retornat, no ho he
fet. Ja m'hi ha prou i precisament ara que
l'amistat entre la Clàudia i jo premia aquell
coneixement que anunciava, val més que no hagi
retornat car haguéssim donat pas a expan-
sions que jo sentimentalment no sentia. Així
entem bons amics; jo el hi he deixat una foto
meua sobriada, ella me n'ha donat una de terra
on hi està dispersada se gitona.

Com signi que jo he adoptat com pseu-
dònim francès el nom de Jacques Rivarun,

2846
un homenatge a l'Albert i com a qui que quan
aquell estava en un camp de presoners, me
escriu amb la seva mare amb unes in-
terrogants i me faien passar, per pagar-ho, per,
com a parent, heu aï que jo va el cor
desconegut de la mare i de la germana i
fin i tot quasi, el germà. La Claudina
m'ha dedicat la foto com a cosins i així
esta l'associada aquesta amicitat, tant amb
ella com amb la seva mare i germà. Jo
sóc aquell orí simbòlic i quasi llegenda
i aquesta visita, la qual ha estat molt
agradable per mi, ha fet que establir un bon
lligament d'amistat. M'han rebut molt bé,
m'han tret tot millor fent-me plats especials,
pastissos, cures, tartes, etc. M'he trobat entre ells
com si estés veritablement entre família, car ultra
l'amistat són també de la mateixa família
ideològica; en fi, que estic molt satisfet d'haver
estat millor aquesta amistat. Lastima que
el temps no ha estat bo; ja quasi fred.

2847

Dilluns, dia 19 d'agost.

El resum d'ahir he estat acabat aquest
 dia mit passada en la sala d'espera de l'estació
 moquifica a Limoges. Ahir de Les Aubrais vaig
 prendre l'express fins a Limoges, mes aquest
 tren no continuava i en ha calgut esperar
 l'express de Toulouse que passa per Limoges a les
 3:25 de la matinalada. He restat doncs en la
 capital del Limoni durant mitj de nou hores.
 Vaig visitar la ciutat, vaig escriure a l'Éli
 i després de sopar vaig anar a veure un fill
 de Laurel Hardy. A les onze en sortí i desde
 Ussel fins a les 3:25 m'ho he passat a la
 sala d'espera on he dormit un xic sobre el
 banc i després he acabat el resum precedent.
 A l'hora indicada he pres el tren i a 3/4 de
 7 arribé a Cahors on a les 8 prendré un
 tren que em portarà a Lurely. En total
 hauré emprat mitj tretze hores per anar
 de Cahors a Lurely. Encara val moltament
 aquest tren.

A Tolosa, el divendres al vespre, anàrem a un mitin comunista donat pel diputat del departament, el que diuen un "compte-rendre de mandat", la qual cosa fan regularment els diputats francesos del Partit i que tado que està molt bé; és una nova prova de l'ascensió i del dinamisme comunista.

Buena que no sóc un entusiasta del mitin, em va agradar i vaig tenir una nova ocasió per comprovar la força i la justesa del comunisme. Vaig pensar també que la base doctrinària que m'he fet aquets darrers temps, em va molt bé i si l'hegués tinguda en l'any 1942 potser no se m'hegués sobretingut escriure tot allò de tota manera, entre d'altres que, malgrat el poc que heuig llegit de doctrina fins abans de la liberació (només el botatut de la F.C.) heuig agrauntat bé tot l'embat de l'any negre del 39 al 44.

del diputat en qüestió i anomena

2849 Citerne, molt senzill, simpàtic i
pungent quan esurtiq. Com n'hi que
quan va a ^{les} Fontes, para a can Rousseau,
varegu dormir junt en la mateixa cambra;
abans d'adormir nos parlarem un xic de l'ac-
tividat d'un diputat comunista i el dir que
perquè com a negres. Si pel diputat
burgues és més aviat un càrrec de parada, pel
comunista és un combat continu, constant
d'estar constantment en contacte amb el
grup de la Cambra o en contacte amb lley
electors.

Dijous, dia 29 d'agost.

Heus aï que ja esteu de nou a Montpeller;
de d'abans d'ahir. Ara veig a fer el resum d'a-
quests deu dies de vacances que van des del dia
19, data del darrer comentari, fins avui.

És al com restq escrit en el resum precedent,
a l'horq indicada preniq el teu vesf d'agost. El
l'entació m'esperava la furosa i una simpq
seva. Rebuda molt apetitosa no sol per part

2850
una simó pu part de tota la família. Un tractat
a un rei amb una senyora i afete que
deixen molt gran veu. Quan de resulte d'un
telegrama d'en Tol el vaig dir que em
via a anar amb ell a fi d'anar a veure
el seu fill, donq que havia arribat de Bru-
leng a través la frontera, pu infiltració, se'n
feren molt perquè encara no feia 48 hores
que havia arribat i esperaven quedar-
me mit dies. Comque jo també reco-
necia que amb l'alegria que m'havien
rebut, era mala poc que restava amb ell,
vaig tractar d'ajornar la marxa a 24 hores,
mes no pogué ésser. Finalment, davant les
condicions queies del cost d'en Tol vam com-
prendre la meua posició i es conformaren en
que marxés. L'estada fou, entre aquella
bona gent, fou ben, però agradable, plena de
senyora i d'afete. L'única que no vaig veure
fou la germana Luisa la qual havia anat
a Marsella. M'hagué agradat veure-la, però

sense que hi tinguis un gran interès.

Quan vaig passar per Montauban a l'anyada, en Pol ja em parlà que volia que anés a conèixer el seu fill i esposa i l'avia decidit llavors de no anar-hi, tant més quan l'oli no podia venir. A Cahors, on em vàrem retrobar, va insistir de nou, presentant-me el programa l'orsa atractiu i recordant, presentant una part del temps prou per Lugeç, no més de 24 hores el meu retorn a Servian. En fi, vaig acceptar: el dia 21 a les 10 del matí, ens retrobàrem a Montauban des d'on partírem immediatament amb la Jeannette vers Fabian, (Hauts Pyrénées) on hi passarem tres dies en companyia d'un d'adversat i la seva esposa, amics d'en Pol.

Orbitarem el mateix dimars dia 24 i arribem a Fabian, després d'haver recorregut dos-cents-vint quilòmetres per carretera amb la camioneta d'en Pol. L'opant parlarem de fer una excursió a la muntanya per l'endemà. Es tractava d'escaladar un pic pireneu, el més alt de la rodalia, de

2960 m. al pic "de Aiguillon", amb un desnivell de 1800 m. i uns 15 hores de marxa. Jo vaig acceptar amb gust si bé no amb entusiasme; l'advocat i la seva esposa foren els promotores, una institució del nom "collabo", companyia de suport de l'advocat, recurdà la insistència d'aquest i en Pol i la Juanelette foren davant la perspectiva de l'esforç. Aïlls venia llac, per part d'en Pol, a tota una sèrie d'audits i visites que no feren tancar de riure i que surdiren l'indignació fins que el causament des l'estabordí. En resum, la marxa fou decidida i anàvem a dormir.

Com veig que Fabian és un clegonet d'altq muntanyes, l'avant-sera hemis abans d'arribar a la frontera, vam hi hi ha un hotellet i com que no hi havia cambres, vam anar a dormir en una casa particular, on ens ediren una cambra amb dos llits, la qual cosa fou un altre motiu per riure tot i per mi de sentir que no tinguis el meu

contat la neuq.

A les onze ens endormíem després d'haver rigut una altra estonq amb un record proforscent de Lourdes que en Tal ens portà pel nos a la Jeanette i a mi, emmig de la fevor i feut veure que eren el esperit.

A les 5'30 del matí partíem vers la fita pi-
reneica assengalada. En el curs d'aquesta marçia
un vaig revelar, segons el altre, un endador
magnific, cor volguent provar la nova forma
i una cap aforç especial, vaig arribar a la colla-
da amb uns 5/4 d'hora d'avançada sobre el
grup i en endar la cresta final vaig baixar
en 1/2 h. del perquè la colla, agotada, s'parà
a dinar. Vaig pujar doncs, al pic, igualment
sense cap aforç especial, en 40 minuts i vaig
baixar en 12. En havent dinat, després de la
colla ho intentarem 4 i hi arribarem 3, passant
d'hi més de onze hores. En baixar, al retorn,
jo ho feia molt ràpidament i ell molt pec-
uniosament. Segons ell, doncs, sí o podria

imm un bon o gran esclador. A mi m'ha
 plagat l'afectio, que no puc dir: m'ha tomat
 un esportionat de la mentemp. En plen, si,
 però no m'entusiasma. Dir: en ha fet pensar
 a se vegades l'home, a unsobres facultats fora de
 l'ordinari, que com que no en sent l'atracc-
 cio, continueg deducant-se a d'altres activitats per
 les quals no té doncs natural, però que hi
 sent estat per algun fet ovent no determinat.
 En aquest cas men per exemple, poter jo
 podria imm un gran esclador o morder
 en mentemp: en canvi, la ment atrac-
 cio: que no va res d'aquesta activitat sino
 des la filosofia: i l'altre per les quals podria esser
 que tingues molt menys disposicio natural.

Quan encara no estava a mig camí
 de retorn va aparixer, envoltant t'ho tot, una
 boira molt espessa la qual ens haqnes obli-
 gat de dormir al ras: en plena mentemp
 ni no haqnesim trobat una cella de pastors,
 un del quals ens acompanya fins al primer

2955
foble monument Le Plan d'Arignouet. Sobre
le song i el foble Tol, que suportq molt plujament
la muntanya novella: l'advocat d'ellabo i
jo, la grèssim tantunsteiel arribat a port, fer
en aquell pla el millor haquis avet passar
la nit al ros. Si haquis fet com a la pupada,
jo sol, haquis arribat a Fabian amb una
ventataga de vèicis hoq i en claror de dia.

Den fi, el carrer 6 km. Itz un camí i
en carretera foun novtin de rielle sobre l'estat
de la fermette, el novtas rojos del Tol i la cosa
i el manq d'un Tol.

Divendrs al matí, el retrobar-nos, l'advocat
i jo el nos berquets, reposat i disposat. A mi, de
prés del temps que no havia crescat (Novembre
del 1944) un feim mal el tucps. El mes lo-
muntalel en Tol i la fermette i el alty mes o
menys "foats".

Furant aquest dia guera tubarem lo mane-
ra de caminar nos den quilomites fuit pas-
rijats per lo robalis immediats lo qual Tol

encantador. En el cim del "Aiguilles" oblidava
 dir que veig veure el Pirineu aragones.

Dissabte al matí, vota una fiig plujosa, un-
 frenquiem la marxa en direcció de Fayt i fa-
 nse. Correm uns 280 km. a fer a través
 d'uns carreterels molt bells la qual quasi
 no s'espera mai de troventar valls verds i
 rielleres, plens de vida i de bellesa. Aquest
 viatge que heguis pogut ésser encantador, no
 ho fou gny, en primer lloc perquè el temps
 no acompanyà i en segon perquè la eq-
 uipament tingué vèries faltes, una de les quals
 avarar-n la lleum en plena curba - en heguis
 pogut evitar, car estiguem a punt de caure
 en un precipici de 4 metres de profunditat.

Finalment, amb prop de 5 hores de
 retard sobre l'honari previst, arribarem a l'ense.

2854

à l'endemain dimanche, 25, veig m'encar de
Ganaa veif Foy de d'on, amb la Jean.
netta anàem junts fins a Toulouse : d'alli
jo veig continuar fins a Dijon. Un cop
en aguentz ciutat veig d'esperar dues hores :
mitjz per prendre un tren veif L'proudhon :
llavor anar fins a Semian a peu. Com veig
que estava molt requitós de no saber veig
de l'Elisabeth, no veig poder resistir al desig
de veure-la immediatament i veig decidir
pagar-me el d'una taxi per fer-me portar
a Semian. En arribar sobre la plassa d'ajunt
poble, un compatriotz me digué que la veig
havia anas aquell moti a Dijon a veure
el general Roberto. En fer tan content que
si el taxista me hagués demanat mil francs
m'el de 500 el hi hagués donat igualment.

signifi que ja havien begut regularment di-
 rant l'apat de vigintius acabarem de be el fet i sent
 que hi hagués ningú ambiac, tot hom estava con-
 tent. Jo estava d'un humor com dir que mai
 m'havia vist l'Elisabeth. En efecte, jo mateix
 men vaig donar compte i vaig arribar di-
 vertit al grup i a atoure, fins i tot, l'atenció
 d'alguns dient del cafè. En fi, passarem una
 bona estona i encara que la Butxaca de'n Sant,
 vaig quedar bé amb els amics els quals
 m'havia promès un àpat.

Aquest mati com que l'Elisabeth no s'atonia
 gaire evolutonada per anar al mar, hem estat
 en la ciutat, visitant el Jardí de plantes i el Museu
 Fabra; hem gaudit una estona amb la femine
 i la Jeannette i després me n'he vingut a veure
 la cambra on acaba de rebre un comensat
 ahir. Aquest altre anirem al cinema i després
 si fa bo, anirem a passar el dia a la platja.

Des del meu retorn an' a Montpells el primer
 que vaig fer fou anar a veure a la família

2864

Mendon amb la qual ortuprirem la bona
conversació com fem de costum. En el diari veig
saludar tots el compayes presents. Para recollida cor-
dial, meque la nueva impressió; la me' esquerda
la d'en Selangrand.

He recivut a la Nick i mei la impressió ha
estat concudent, definitiva. El flirt, caprici o il·lusió
que havia tingut amb ella està des, ja n'estoig
abans de marxar, malgrat que amb motiu
d'acomodar no veig tornar a besar la repetida-
ment el dia abans de marxar de vacances. Ara,
al reveure-la, m'ha deixat fred, insensible. Potem
amies, però res més.

Una altra amistat femmina que he recivut
en el curs de 4 mesos vacances és la Françoise Roman-
ne. En el viatge d'anada a Poig repararem el
cotxe a Ciop. Com signi que Moignac està a l'600 km,
de Ciop, hi veig anar a peu i em vingueren a
cruar després. Em plaquí reveure aquell poblet
on unara hi ha el ritel de "Hogar del Guerrillero".
Veig visitar la familia Romanne i no veig

poguer veure l'Emma Rumeau la qual estava
 al seu treball. A can Rumeau vaig trobar 2
 germanets molt més durs, la Françoise feroç
 i bella. La vaig besar a la galta i em vaig que-
 nar no m'havia pas oblidat. Veig, aquest vaig molt
 temps gus en el sentit amorós, més com que el meu
 esperit no s'ha pogut satisfer d'ella o del seu, sent
 encara una atracció sensual la qual potser dis-
 apareixeria o hauria desaparegut si hagués po-
 gut tindre un contacte íntim.

Com ja he dit, he marxat a Maigouet sense
 veure l'Emma, (hi vaig estar uns 30 minuts)
 més no ho sento, car l'esperit i el cos d'aquesta fan
 conegut l'any 44 i no vaig guardar-me un
 record especial. En canvi, recordo que quan la
 vaig conèixer per primera vegada i vaig veure
 el seu cos apertós m'atraguí força, més com
 que l'atracció fou totalment llavors...

Malgrat doncs l'Odette, la Claudine i la
 Françoise, he retornat a l'Elisabeth estimant-la
 més que mai i amb una il·lusió que no

sembla que la conegui des de fa més de sis anys. Si in-
fidelitat de n'era l'haver dormit amb l'Odette, l'ha-
ver estat a la Cardine i l'haver fet un petó a la gal-
ta de la Françoise, la sinceritat de la confessió demun-
tra que sentimentalment - i és el que compta - no
és el fet no té importància sinó que els subseqüents
contactes m'han permès de donar-me compte del
que val i de la profunda que és la neva atingut per
la neva i fins i tot han permès que enllor de des-
minuir la neva fent-la fer ella aquesta hagi
augmentat.

En arribar a Montpeller en Proysse em quere-
dava una estenta lletra de esta arribada per con-
suetat de Pilgrin. Del meu pare em conta que contínu-
en la mateixa situació així com tota la família.
La pobre mare. Dir que està força deprimida i
pessimista de que "això no acabarà mai". Dir
que a cada lletra neva li salten les llàgrimes i ten-
la que no'n veigui pel fill absent. Pobra mare!
Pobre! em dir que la tia Françoise ha
tingut una crisi de bogeria, però que ara ja està

2864
bé. Com sigui que me'n transmet una pel Mundo
em caldrà esperar la resposta d'aquest per anunciar la
nova.

Durant tot el mes el fet polític més impor-
tant continua essent el treball de la Conferència de
la Pau, la qual avança peniblement.

Dissabte, dia 31 d'agost

Com que ^{el} fet bo hem anat a la platja.
y hem aït les vacances acabades.

Dimarts, dia 3 de setembre del 1946.

Aquesta tarda ha marxat la neua de re-
torn vers Servien. Ara, en arribar a la cam-
bra (a les 11'20 de la nit; veïe de la reunió de C.)
em trobo sol, com si em manqués quel-
com de principal; hi ha un buit aït. Elar;
i que missa ella. Estic estifat, però, que lopi.

Uen guespira de record o de melhora. Molt bé,
molt bé!

Los veu prácticament que acabo les va-
cances de les quals m'estic ben satisfet. A partir
de demà, junt amb el meu cotís al diari, re-
prenrà la meua activitat personal; primera-
ment escriviré les lletres que s'impoten després
de les vacances i després a acabar d'impollar tot
el llibre de maxime que encara no he llegit.

Dijous, dia 5 de setembre

Acabo d'arribar de Rimboud on hi hem
anat a ballar la Julià, la Nick i jo. Fou la
Julià la que m'invità o millor dit, que
em feu demanar si volia acompanyar-les.
Com sigui que ha vingut a París a pas-

Dissabte, dia 7 de setembre.

Després d'arribar de Pèrnia (ls 18'20) on
 hi he anat per veure la mare d'en Jordi la
 qual ha vingut de Sabadell per veure el seu
 fill. Aquest en va telefonar per comuni-
 car-me la nova i m'el mateix temps
 volia queleson per la meua família.

He anat doncs, a veure-la, conèixer-la,
 parlar-li de manera que un cop a Cata-
 lunya, quan vagi a Barcelona, anirà a
 veure la meua mare i li explicarà que
 hem estat junts. No cal dir com s'ho plan-
 rà a la meua mare, que una altra mare,
 la d'un molt bon amic meu, vagi a
 parlar-li de ~~seu~~ fill. Li he fet que li
 sospiri molt coratge i ànima.

La Julià em digué ahir m'volia
 tornar a ballar amb mi. No la vaig desferir,
 mes per no anar-hi no sortí d'aquí a
 la cambra on vaig a passar la nit
 llegint i escrivint.

2867

Diumenge, dia 8 de setembre.

Aquest matí he vingut a veure'm la Julia; m'he excusat pel cas d'ahir dient que havia arribat en un tren de la nit. Però m'he dit si hi voldria anar avui. He tingut prou presència d'esperit per dir-li que havia d'anar a una reunió de la J. S. U.

Li he dit: no em diris res anar a ballar amb ella i la seva germana. Si aquesta invitació me l'haguessin feta quom veig iniciar aquell flirt amb la Nick, hagués acceptat amb gust. Ara allò ja s'ha acabat.

Dimarts, dia 10 de setembre.

Aquest migdia he anat a veure la família Leroy a la qual havia de fer una visita feia temps i que encara no havia fet. M'havien invitat aquest vespre a sopar. Hei he anat. Hea estat un èxit a base de dolços, pastissos i cafi amb llet. Heu fet una bona germana i a la fi he tingut encara temps per anar

una intona a la reunió de c.

La Micheline (la Colette no hi és) m'ha demanat que la porti un dia al Bouff, i el dir-li que dimmenge potser aniria a Déjers al concert Pau Casals, m'ha demanat si la vull prendre amb mi.

No m'encanta per tot això. És una noia que no em diu res i és, a més a més, molt rosa i lluminosa.

He rebut una molt simpàtica i original lletre de la nena. M'ha alegrat molt i m'és encara perquè em diu que està bé del tot. L'una deprimida!

És un bon fet, revelador, que vaig fer durant les vacances. No m'ha fallat cap, ni bé no està content; no m'hi ha cap de veritablement bon fet i recíproc.

Dimecres, dia 11 de Setembre del 1946.

Doni, Festa nacional de Catalunya, per l'home celebrat el català de Montpeller. L'any passat

encara es feu guelcor de bon fet; ingrossant quasi
 res. Jo he passat una nota especial en el diari
 anunciant una conferència i un recital de pec-
 nis a la Sala de Concerts; ho he fet per iniciativa
 pròpia, car el Coral Català ni ningú ho a-
 nat al diari.

Quan a les 11'30 del vespre he pogut anar
 a l'amentada Sala de Concerts, aquesta ja estava
 tancada. No ha dignut d'entrar pas molt lluit.

Democratjament? Permissisme? Fatiga
 de l'exili?

Avui és també un altre aniversari, el de la
 neixença d'aquest diari íntim; ja té deu anys.
 Com llavors dels aniversaris precedents, constato el fet
 amb joig i li desitjo llarga vida.

Dijous, dia 12 de setembre.

He acabat d'escriure a tots els amics a les quals
 un volia fer-ho arrel del meu retorn de vacances.

Avui doncs, passo la vetllada a la meua cambra.

La Julià odia que l'acompanyés el ball, però per

2870

no anar. hi li he dit que tingué reunió al Comité Françq
Espangq, i era veritat, mes tampoc no hi he anat.

Dimarts, dia 14 de setembre.

Queri tu passat un dia molt agradabile per el motiu i per la perspectiva de
seu.

Per motiu i un tic a la pel veritat,
he treballat a la Revacció, en deuà feig
feta, he anat a veure a avançar el treball
perquè deuà veure hi hauria en Raymond.

Després de dinar, amb el velocípede d'en
Cruz he anat a Tolosés i Camon. M'he
banyat en la primera platja on hi he re-
trobat la Mire i la Julia.

El que m'ha plagut més ha estat
la passejada en moto. En arribar hem
fet un bon èxit a càrrec Cruz on hi ha
vingut la Julia la qual sempre deuà
a París.

4 jo me'n vaig a Reziel el festival
Pan Corch.

Dilluny, dia 16 de setembre.

Hem arribat de Déjies aquest matí i anem a la quart de quart. Del car en fa servir al Casal Català i d'allí cada un a casa seva. Ommi represa del treball i ara, en l'horari de set, quinere aquest resum i a dormir.

El festival de Déjies era magnífic: sardanes, ballet, chor, sardanes de concert i gran concert per l'Orquestra Municipal amb en Pau Carol, a la Orquestra. Al migdia hi havia la gran recepció a la "Mairie" on en Pau Carol fou rebut com a Ciutadà d'Honor de la ciutat.

Jornada magnífica amb molta animació durant el dia, més a la Orquestra, nous hi havia més de mil persones. La bona música no és encara un regal pel gran públic i a més a més, són les veritats i en aquesta regió és dir-ho tot.

L'Elisabet vingué de Servian i junt amb els amics de Montpellier i de Déjies passarem una bona tarda. En Lora i la Simona us ubi-

2872

en en la cordial ferma sostenuda.

Dimarts, dia 17 de setembre.

Després d'arribar, com cada dimarts, se la reunió de C. Da se fa un cert temps i l'han fet més agradable, quietes se procedurq, mes ara sin plaent.

Rem publicat en el nostre diari una enquesta sobre "Bruitet en blusa blanca", parlant en revista les diverses concepcions i treball científics realitzats fins avui per allargar a la vida o resistir el més possible a la mort.

Del treball més magnífic és el realitzat pel savant rusià Alexandre Bogomolitz el qual explica quina que l'home està fet per viure 150 anys i que només l'ús desigual de les seves diferents funcions produeix un desequilibri orgànic el qual porta la mort. Pel contrari, si vivissim simultàniament de tots els nostres òrgans d'una manera natural el seu conjunt funcionaria normalment fins a 150 anys d'existència.

Hem aï un enunciat senzill, bellent i lògic.

Si esbitem viure d'auç amb la natura la nostra vida, allargant - propiament i pel millor -
 vent successiu de l'organisme a través de notes
 descendents, l'home arriba a viure 150 anys.

Per arribar biològicament avui a perllongar
 la nostra vida, el canvi consisteix ^{ha preparat} en un sèrum, D. C. S.
 el qual, estimulando les funcions de l'organisme estro-
 fics o decadents, arriba a reparar gradualment la
 desigualtat del suport de funcions i a fer possible,
 pel seu millorament general, que la vida de
 l'individu pugui perllongar-se.

El sèrum, aplicat a animals ha donat result-
 tat sobrenatural d'acceleració i d'activitat de funcions;
 en l'home permet ja uns rejuveniments funcio-
 nals notables i es revela un preventiu eficaç contra
 una sèrie d'afeccions particularment greus.

Què és bell tot això! És noble, és humana de
 cercar el millorament de la vida. Doni aqueixa des-
 re d'home que caldria honorar.

Dijous, dia 19 de setembre.

Avui ahir i avui he comprat set llibres de sociologia marxista. Deixo tant temps com puc a l'estudi de tot això a fi d'avançar tant com el conjunt dels meus treballs. Continuïo fent-me estar content; no avanço forçat. Quan no és una cosa és una altra i sempre perdo temps. Avui i avui he passat el temps escrivint i passant a màquina un informe pel servei especial del P.

Dimecres, dia 20 de setembre.

Dia de treball intens, entre vol en el fil, i en l'Alfons a la de descom.

Arro ving a banyar-me... al bitet, i demà vers Servien amb un Cruz i en la seva velo-motor.

Dimecres, dia 22 de setembre.

Aquest matí he arribat a Servien. Marçarem ahir al matí. Volem parlar varem per que arribéssim amb nos nostres de retorn sobre

l'horari present.

Després de dinar la meua i jo anàrem a Oli-
guan a veure els jardins que hi tenim. La vista
m'era molt bé i no tinguérem cap entre-
banc. Com que ningú en tenia ni era
meua, jo tampoc ho ^{vaig} dir, la qual cosa feu que
tallarem punis que ho era. Una petita varietat
satisfeta!... per la meua i per mi.

Diners, dia 25 de setembre.

He anat a dinar a casa Gordon. Havien que-
rat amb la nova dona que hi vivia per par-
lar amb ell, per arrencar-li una cosa que
ell guardava sense voler-me ho dir, i que m'inter-
essava molt. Ell, però, no m'ho
volia dir perquè era desagradable i per no fer-
me una pena. Com veig que jo ja estava es-
cumbent per ella, vaig pensar discretament
a veure si parlava, me no digné res. Ha cal-
gut que la seva dona d'adobis que jo m'havia
parlat per que m'he decidit a dir-me ho. He estat un

moment emocionant, a ell quan li'heu veltat & llàgrims. Sen fi, Sen sei del qui & tracte:

Com aigui que amb lo nou tarife, augment de salari, etc., etc. lo financ del diari (noua veu del meu lector, de la publicitat) no estan molt soltes (d'obra vivint just, alguns mesos amb feina) & disposa de fer una compensació de fortuna. Amb dital motiu, en Puyssoni i en Lelaprand (que homien fet entrar la dona del primer amb mira a fer la passar a la Redacció) propiaren, entre d'altres coses, que se'm podia llicenciar a mi i repartir lo nova tarife entre en Raymond i en Pallis. To'm això amb el doble motiu de l'economia i de que jo, pu'era estranger, ficia encara alguns falta de frances. L'exura del treball era sense ben car no es pot repartir, en tot cas d'altre robe un, el redactor de dia, la de l'economia Timpoe, car el que volien era fer la dona d'en Puyssoni al meu lloc; estava de ventiq mes la qüestió falta de frances, lluy per lo nova mena de treball i que durant mes d'un any i mig,

2977

que ha que hi treballa, en d'altres i en Montcauqui
no havien vist ni de gran ni de petit en feu al-
guna rectificació al meu títol o a algú petit re-
vacció.

Com veigui però que el cas era vivor a mi
i que el cas que havien dit que era estigut vivor.
Per veure els militants que tenen tota la confiança
del Partit i influència preponderant dins del país, en
Marsou se'n feu i n'hi té el i en Montcauqui en d'
Luzan, la cosa seria una impèria perada
i dolosa. I com veigui que en saber-ho jo no
m'hi anava a fer-me'n i preocupar-me d'un
fader-hi fer res de pràctic, ell no em digui res.

Després quan m'ho ha dit, li he fet saber
que n'ho pot tenir de ell d'una mala posi-
ció, manxant d'una motivaçió que n'ho és així
que no ho preocupi que si insisteixen sobre defen-
sor-me, car són periodistes titulats i no s'ho pot
tenir així com així. M'ha dit que no tingui
por que no em tindrà (en principi no pot
ser una fosta indemnització) i que n'ho in-

2878

sisteixen per a com fins a, sir. los. hi es merit
contut per mi de la fundació del diari (que
el vagava i augmenta per fer-me hi).

Aquest fet en si no tindria gaire importan-
cia ni no es tracta precisament d'un Supponi i d'un
Sélangran, os ^{responsable} comunista que volen fer a un
altre en les condicions especials que, dins del diari
i de França (en ambdós casos no pots estar-hi).
Per tractar-ne d'ells havia pensat fer-los-hi una co-
municació de conjunt, i exposar-los-hi i denun-
ciar-los-hi la poca justesa i elegància de llur procedir.
Poter ho feré si en Mardon m'autoritza a que pugui
dir d'on m'ha vingut el saber el cas.

Altra el motiu donats aquest ^{cas} demostra que
no m'havia equivocat pas quan, en una
altra ocasió arremolava en aquestes pàgines,
que podien tenir cada un algun copama-
got, particularment en Sélangran. D'un per
ambició i l'altre per antipatia i rarterisme
veig (tan execrable com el altre) ~~ambdós~~ ambdós
són capaços de fer una proada.

1879

Dijous, dia 26 de setembre.

He acabat de llegir una novel·la d'un Chevalier la qual m'ha plagut molt. Feia temps que dubtava en llegir literatura novel·listica, adome de la bona, perquè tuncia perdre el temps, no figurent actualment en el meu pla de treball cap disposició per la literatura. Don si, he fet una excepció a la regla i estic content d'haver-la fet, car "Sainte Coline" és qualsem de bo que m'ha delectat. La fina, però proument critica contra la religió, els seus mitjans, la seva pedagogia, etc., i qualsem se fet amb una mà de mestre.

Dimarts, dia 1er d'octubre del 1946.

Oreni ha marxat la nua, se utem uns Servian. Va venir el divendres. Durant aquesta estada i ara que ja tenia el viciu al dia i que una possible pena no podia alterar el seu estat de salut, li he deixat tots els volums del meu diari junt amb l'Index que me constitueix la clau, per a que llegís el que volgués i en particular, els darrers caps més o menys

sentimental que m'han sobrepassat.

Si bé en llegir el que sobrepassa amb la Rosa hi ha una forsa mal i fins i tot plora tota la primera impressió, després, un admirable esperit de comprensió, comprendré el seu i en discutirem amplement sense que cap dels dos clavís una sola frase esca ni feridora ni gelosa; ans al contrari, ens hem compensat més i potser fins i tot ha estat una nova ocasió per enriquir la consciència de la nostra mitiga esting. La seva reacció, sobretot amb el cas Rosa, és la reacció d'un esperit evolucionat, d'un esperit superior.

Dimencs, dia 2 d'octubre.

A la fi s'ha acabat el procés de Durenberg. Fou el dia a la tarda. Heu veï el resultat que ha donat. Ben es el resultat, el present i un peu continuàcia (un altre casat, el Dr. Ley, es tancà en la seva cel·la al peu temps d'haver començat el procés) Hei ha hagut dotze condemnats a mort penjats: Goering, Ribbentrop, Keitel, Kaltenbrunner, Rosenbergs, Franck, Frick, Streicher, Sonekel, Jodl, Seyss-Fu-

quint: Roman (per contumàcia); tres cadenes
perpetues: Hess, Raeder i Frank; dos a vint anys de
presó: Schulz i Speer; un a quinze anys: von
Neurath; un a deu anys Doernitz; tres absolts:
Schacht, von Papen i Fritsch.

En general la primera impressió del món
enter és que aquest veredict no és prou sever. En
general hom diria que s'havien d'haver condemnat
tots a mort i en particular la sorpresa que n'és
mundialment unànime de que hi hagin ha-
gut tres absolucions, tant més quan un dels de-
clarats no culpable és el sinistre von Papen. El
juge societat ha protestat contra aquestes decisions
de les absolucions, pronunciada pels altres tres jutges
aliats i també contra la condemna de Hess, in-
suficient i finsament per no haver declarat l'E.
M. aludant a el cabinet rossi, organisme crimi-
nal.

Ests 19 condemnats han esoltat la ^{lectura de} condemna
que se'ls imposava, amb una gran entesa. King
ora en Lansing, Kettel i Zoll han demanat que

se'l, hi eviti la infàmia d'ésser penjat, i que se'l
 deixi morir en soldat. Sembla que el advocat, ^{però}
 tot apel de gràcia malgrat que potser alguns
 interessats no en manifesten el desig (el dret alemany
 autoritza aquesta llibertat al advocat). Hei ha
 ja en Frenck, i que trasllitzi Toloni, i que digné
 en el curs del procés, que la vergonya que havia
 caigut sobre Alemanya no s'oborraria de mil
 anys, que dir que vol morir místicament per
 purgar els seus crims. També von Schirach dir que
 troba justa la seva pena per purgar el mal que
 ha fet a la joventut alemanya.

Com ja he dit, en general, tot el Pan mortat
 valent davant l'adversitat encara que a l'hora
 de la defesta cada un ho ^{hagi} fet com ho pogué i
 alguns bé i tot no gaire honorablement. Els es
 més dignes i que defensen el seu passat tot i ad-
 metent la total responsabilitat dels seus actes, han estat
 sempre en Prússia i en Hess. Del primer, malgrat
 haver estat restituit a les ordalles del III Reich per l'Hitler,
 defusta el règim, el glorifica i digné uns que

tenien cap i peus sobre el procés, el vengut i els ven-
 dors. Sou una paraula, ha mantingut molt hono-
 rablement el seu paper de primer venut. En Hess
 y Simulā, al començament, amb molt aplomb,
 un alienat, no sepré digné que tingués el cinc sentit
 si bé continuà fent quasi igual: no s'ha interes-
 sat gens al procés, rarament n'ha posat els escolla-
 dors i s'passava el temps llegint novel·les. Ahir quan
 llegirem el seu veredicté tempsos volgué posar
 el auricular i quan un feiring li digué que la
 juria que li havien imposat, ho rebé amb una
 total indiferència.

Qui en pensa ja de tot això? Que malgrat que
 no estic d'acord en carregar tot el culpeu al ven-
 gut i en alguns altres casos i votz del Tribunal in-
 ternacional, entenc que tot aquests individus hoien
 situats en la societat present, d'ésser condemnats a mort,
 només pel sol delicté d'ésser col·lectivament respo-
 sables d'haver declarat una guerra d'agressió. Qui
 em sembla que el procés havia d'orientar-se així;
 haquí esset molt més curt i lògic. Només hi ha auts

i l'exterminació de les poblacions, deportats i jueus que
 són veritablement condemnables; tots els altres, fent
 de bé la guerra, per béns que vinguin, deixen molt
 a dissenyar, la guerra essent ja la supremacia biolò-
 gica. Els, els nazis, anaven a guanyar; per arribar
 a tal objectiu, tot els mitjans es li semblaven bons
 i si bé en alguns propòsits, no foren els a aconseguir
 els solents. El crim màxim per mi estaria en haver
 declarat una guerra d'opressió; és que la declararen
 i és que contribuïren a que es declarés, mereixen la
 mort perquè són els principals responsables de la
 mort de trenta milions d'humans. Tots els al-
 tres crims que perpetraren després (conduïts de la
 guerra) llevat de l'exterminació sistemàtica,
 no són més que petits capítols sense gran im-
 portància i de les puntes de mitja jurídicament
 condemnables.

La nova opinió final sobre el Tribunal Militar
 internacional elict és que no ha solut o no ha tin-
 gut la valentia de enfocar el cas com jo desitjaria
 i dir clarament us condemnem per això encara que

poter no sigui gaire jurídica, però està segur
 que és molt humana i això donaria a pensar als que
 demà veurien declarar una altra guerra. El que han
 fet ara no és tampoc gaire jurídica i no gaire humana,
 puix que després d'haver-los fet responsables de tot, no ho
 ben la manera de condemnar-los a mort en la
 seva totalitat. Han iniciat un comú fet: han
 sentat un mal precedent; no han convençut ni a
 la víctima, ni als seus nacionals ni a cap democra-
 ta humanista que tingui un bon sentit de jus-
 ticià.

Dissabte, dia 4 d'octubre.

Estic llegint un tractat d'economia política
 de Jacques Dubois, titulat "Rareté et Abondance".
 Din algunes coses força bones, però d'altres que
 estan molt bé i que coincideixen perfectament
 amb les meves opinions sobre aquest particular.
 La seva conclusió, que persegueix en tot el
 curs del seu estudi, és la condemna de l'estudi
 clàssic de l'economia política, del liberalisme
 econòmic i del sistema capitalista de producció,

pronunciant-se resolutament per un socialisme econòmic.

Llegint aquest llibre, pensant en les seves conclusions sobre la impotència del liberalisme econòmic i l'organització capitalista clàssica i profunditzant el origen del feixisme arrel del procés de Nuremberg i sobretot de la posició de Goering, he arribat a demanar-me si el feixisme no és al capitalisme el que l'anarquisme és al comunisme? és a dir, una minoria desplaçada, que fan el contrari del que s'espera.

Totes les formes de feixisme s'han desenvolupat evolucionàries, anticapitalistes i socialistes (en alguns llocs han estat antics socialistes o socialitzant els promotors) en canvi, pels procediments emprats (dictadura, imperiisme) han estat en realitat la part salvadora del capitalisme agoritzant.

L'anarquisme és presentat com enemic del socialisme i del comunisme (en refusa el seu ordre i disciplina) més al confrontar la seva doctrina amb la realitat històrica, vulques o no,

de revolucions i corrents que han regut en l'anarquisme, i tenen que veure més tard o més d'hora a l'evidència de que no es pot en sociologia, com en cap altra ciència, saltar de l'estatge 1 a l'estatge 3 sense passar pel segon.

Després en som a l'estatge 1 capitalisme, veiem passar al 2, socialisme per arribar al 3 comunisme d'on probablement es podrà passar al 4 corresponent a l'anarquisme.

La nota aquest aspecte que veiem un que és un anarquista està tan desplaçat de la realitat social en relació al seu punt de vista, com un marxista o és en relació del que el diu i del seu postulat; uns i altres no fan ⁿⁱ que ajudin directament o no, a mantenir la societat actual; i uns ajudant-la, i altres negant l'ajut als que sociològicament estan en el seu veritable lloc de combat. Ambdós minories són creients però desplaçats sociològicament; l'una desceix i el capitalisme, però aquest sap aprofitar-se de l'ambició dels uns i de l'humanisme dels

altres per poderen ell.

El fixisme negant el capitalisme el serveix millor que ningú; l'anarquisme combatent el comunisme li va davant el seu militant sociològicament més avançat. És irredutible o tan obstruït, irredent o humanista incansable.

Dissabte, via 5 d'octubre.

El dia d'anar a Talavera amb el tren aquesta tarda. Pel motiu he treballat avui a la cambra. Ben Cruz m'ha dit d'anar-hi amb la moto i ho he fet, mes no hi he pogut arribar: la gasolina bruta ofegava el carburador. He retornat a l'interior de la ciutat (estava just a 4 afora) hem netejat tot ben bé i com qui restava sempre he anat a veure la font del riu Tago, la qual està a 14 km. d'aquí i és força curiosa. Una bona petita excursió.

Ara, en lloc de treball, a dormir.

2889

Dimarts, dia 8 d'octubre.

Aquest matí ha marxat de nou la neua
vel Suvion. Tingué inesperadament el diumenge al
matí punt amb la mare, a fi d'empromer una
'conradienne' que està fent per en Joffre.

No val dir com la neua sorpresa fou agrada-
ble quan la vaig descobrir a l'interior del vego.
La neua joia però, fou molt més gran quan
a l'anar a treballar, abans de reparar-nos, em
dona una llibertat dient-me que era per mi:
dona el seu diari íntim que havia tot just
començat el propi perret dijous; me'l deixa
perquè veis que a la fi s'havia decidit a escriure
per dedicar-me'l, tanta és l'estima que sent per mi.

A part la dedicatòria, hem veí encara una
altra prova de l'evolució constant d'aquest espí-
rit intel·ligent que només m'encanta de veure i que
em fa felis ^{com} a saber la que més fins ara de tot és que
m'ha proporcionat. Si el millorament constant del
seu esperit li ha afegint un altre millorament
del seu comportament exterior: ho ve que, desinvoltura

correta, elegància exterior, etc. heus ahi una noia que
 certamente diu d'una quant temps verà demanquada
 en relació a la petita poblerina torqueta i sovada
 que era temps enora, quan la veig conixer o millor
 dit quan encara no havia arribat decidament d'as-
 similisar l'ambient que jo li oferia.

Dimecres, dia 9 d'octubre.

A França acaba d'esclatar un ~~altre~~ escàndol
 formidable que té tres ramificacions ben diferents
 i independents l'una de l'altra. Primer han
 un escàndol sobre un tràfic de vi d'Argèlia
 d'un abast grandios, després s'ha descobert
 un altre gran escàndol sobre un tràfic de
 legums secs, un tercer encara no ben precisat
 sobre fants de textils i un quart sobre fants.

L'urmenon és gran i les perteses que sem-
 blen compromeses situades en les altres esferes. Ting
 ara, però, no hi ha res de precís, nió son els
 mots poca-urgents que abunduen.

Dijous, dia 10 d'octubre.

Ja s'ha començat a la Conferència de la Pau la discussió general dels tractats de pau tal com ha estat dirigit per la Comissió de treball que es varen estudiar.

La discussió ha començat pel d'Itàlia i malgrat el molt que ja s'havia discutit a la Comissió per part dels defensors i detractors del nou d'antiquè - 'Eriente' i la forma d'atenuar el més possible aquesta burla, d'enemics de Jugoslàvia han guanyat.

No tinc ganes de dir tot el cos crític que podria dir contra aquest duplo-dubio-ans^{ch} que es requereix, els quals preferiran més a favorir un país agressor i venent, Itàlia, que un país agressit i venedor, Jugoslàvia.

El bloc dels anticomunistes ha estat ferm i tot el que s'igni tota a l'Europa oriental, o a la U. R. S. S. o el que ell defensa, és una bona per a ell.

Avui la Conferència discuteix el tractat

amb Rumania i tal com havia passat en la Comissió balcànica, torna a passar: el "occident" ataquen tant com poden per reprendre la influència econòmica sobre el Balkans i com que els serveixen dels vot dels Estats satèl·lits, a dona sovint el cas paradòxic que a les que interessen quon' exclusivament i exclusivament Europa, estan selectats i guanyats per Estats que estan situats a milers i milers de quilòmetres d'Europa.

A part de la Conferència de la Pau la "crisi" de ferro i la crisi atòmica continuen excitant nervis i passions. Al Estat Unit en Truman va fer dimissió en Wallace, el seu col·laborador d'un Roosevelt que restava en el seu cabinet, de resultat d'un mitjà prouvelle a una pau justa, antiimperialista i portada a terme de l'interès amb la U. R. S. S. que pronuncià l'ex-vice-president dels U. S. A. Així, el govern americà a partidari de la "política de fermetat" envers la U. R. S. S. la qual no is alia una

que la varietat d'un antisovietisme feroc. I tot això malgrat que a més a més d'en Wallace, han parlat en un sentit semblant l' Fikes, Morgenthau i Cordell-Hull, tots deixebles, col·laboradors i partidaris de la política d'en Roosevelt.

A Anglaterra el capmuntat de la política antisoviètica torna a ésser en Churchill, el qual va fer discursos per ci per llà, criticant a tot i Tot. Ara que alguns del govern treballista no es queden curts tampoc. En Bevin per exemple.

La U. R. S. S., mentrestant, va continuant la seva línia de defensa de les llibertats del poble i si no fos que l'anticomunisme es ofusca, o sigui que aquesta defensa es conseguint i no es contradiu ni amb la doctrina ni amb l'execució de la dita línia. Fa poc l'Estalin feu una declaració contundentment es promotor de la pau i dient que la pau era possible. Feu zensació i feu una nota pel que li atribuïen un bel·ligerisme rabios.

No sé si vindrà una nova guerra, si no ve una
 revolució abans, jo crec que sí. Del que fem avor-
 tar a la llibertat no pot quedar així. La guerra
 s'ha acabat i els seus problemes principals que la pro-
 duïren continuen existint: l'anticomunisme i
 l'antidemocràcia amb tota la reacció i els grans
 monopolis que s'amaguen darrere. Els pobles de
 l'Europa occidental no han tingut cap veritable
 satisfacció; no valia la pena matar trenta mil-
 lions de persones.

Aquests morts valen un món millor i el
 present i l'avenir immediat és pitjor que
 el d'abans guerra. Es prepara una crisi de sobre-
 producció més terrible que la del 1929, la qual,
 com aquella no serà més que manca
 de consumició. Si no ve abans, ~~o~~ forsa
 probable és, i forsa possible que quan la crisi
 s'aturi parri qualsevol. Einc se en que la
 propera revolució no serà encamotada i
 que serà a més a més europea. Com de
 les fos demà!

2995

Dissabte, dia 12 d'octubre.

M'he passat el dia, no vull dir el moti (na veu la veu de la tarda) llegint i fent una visita a en Douet. Anq
 uato d'arribar aci, a la nova cambra, i veig a reprendre
 la nova lectura. Com s'heu que no tinc gaires de fortir
 ni temps d'anar a ballar a l'Hotel del Crisi, en fare
 lo moti el sopar (m'he comprat unq costellq de porc)
 i llegiré fins a que en canvi.

La nova lectura actual es una altra novel·la
 d'en Gabriel Chevalier que porta per titol "Cochennet-
 le". Tant aquesta com "Sainte Coline" son molt interes-
 sant i ambduy m'han estat recomenades insistent-
 ment, quasi impoables, per en Montegut. Si bé no
 sento el temps que hi passo llegint. S' tinc gaires d'acabar
 la que este llegint per donar-me de nou al menis-
 me i a la biologia en general.

Dilluns, dia 14 d'octubre.

Ahir hi va haver altre ovy referendum a
 França per tal d'aprovar o non projecte de ley-
 titucio elaborat per aprovat per l'assemblea cong.

tituent per 440 vots contra 106.

Aquesta vegada la Constitució ha estat aprovada pel poble i a la fi França surt del sistema provisional restaurat el 1871 passant en la sessió d'octubre per en la sessió i és que algunes del regim (com ja no són tant).

Malgrat la majoria suficient en que la Constitució és votada a la Cambra, s'pot dir que ha passat tot just, ja que ha estat acceptada per 9.126.370 vots contra 8.043.366. La majoria no és la mateixa de ben lluny. Hi ha hagut a més a més un 30% d'abstencions.

Avem a fer un breu resum dels fets que han precedit aquestes eleccions i del resultat de la mateixa.

La Constitució fou votada a la Cambra principalment per tres grans partits. El P.R.L. i el radical van el dos principals grups hostils; més ben dit que s'entia una enunciació d'una fracció socialista, capitanejada per Capitant, dels amiguets del "Ull". Presentant-se votat el

prestige que aquest encara té, començarem a agitar-nos. El "Ulang" mateix, que ja feu un discurs a Bayeux, quan la Constitució s'estava elaborant i en el qual deixà veure les seves ambicions. Tornà a parlar a Spinal quan la Constitució ja havia estat votada per la Cambra. En aquest segon discurs, com que Lom no havia seguit el peu de la llei i les seves institucions de Bayeux, es rebria de nou encunies de la nova Constitució i comença al país de votge no altra vegada. No obstant d'això, la retinència passada tingué encara una conferència de premsa i de nou digué que calia votar no; mentre tant la feua "unio" gaullesa encara agitent...

El resultat d'això és una bona derrotada pel "príncep-president" com ja l'anomenem, i ja no són dol. T'imaginat que un d'un mitjà de vot no és una gran diferència, la victòria és ben completa. Tenint en compte el prestigi que tenia el "Ulang" (cada dia

però més que li van veient & sent; el comunisme
 forma els primers en veure. (3-4) el segon que
 han estat, & infortunis del tripartisme i
 l'anticomunisme que no desarmen. (Han presen-
 tatq altre veg la Constitució com si fos la del
 comunisme)

Ara heu veí l'explicació del vot segon jo;
 no he llegit, quoni s pot dir, ⁿⁱ que el resultat
 general, ^{el 100%} d'obediencia: el comunisme han votat
 tot i naturalment, "sí". Els socialistes, el que
 han votat han ^{dit} "sí"; una part però, no molt
 important, n ha abstingut. Dixo els militants
 d'ambdós partits. Entre el social-comunisme no
 militants n ha hagut una bona part
 bona per no dir la majoria, que estant dis-
 guntada i descontent no ha votat.

L.M.R.P. n ha dividit en tres fraccions ^{3/3},
 veritablement retirat del seu contingut, i ha votat així:
 1ª fracció ^{1/3} la que s pot dir el nom que porta ^{el partit} ha
 votat "sí"; 2ª fracció ^{1/3} ha votat "no" perquè s gaudia;
 3ª fracció ^{1/3} ha votat també "no" perquè s rearmava.

2999

Sabent que els votants : el P. R. L. han votat
 "non" ara i a la Cambra, trobem explicat pel $\frac{2}{3}$
 del M. R. P. i l'obstaculo dels socialistes no mi-
 litant, ~~de~~ la gran quantitat de "non" en relació
 al "oui". Sense aquest dos factors principals, el re-
 sultat "oui" i "non" hauria quedat una relació força
 apropiada amb la que proporcionalment s'obtingué
 a la Cambra, tenint en compte que el referen-
 dum, a l'escala nacional d'un gran Estat, no
 guarden una proporció amb el vot de la
 Cambra.

Venim a amb l'acabada de la estadística
 definitiva hauri de modificar les meyes conclusions.

He rebut una amable carta de la Chan-
 ding, la primera ^{della}, des de que he retornat de
 vacances. Ben dir que la nova mare se'n fa-
 rici d'haver-me descobert aquella dia i min-
 uta a que hi torni quan disposi d'uns dies
 de vacances. Em demana finalment si li vull
 enviar uns còpies d'algunes fotos de la que
 varem fer.

Dimarts, dia 15 d'octubre.

Aquesta vesprada hi ha hagut a la Sala de Conferències una vetllada-unió a la memòria de Luis Companys en el seu 100è aniversari de la seva mort.

Arquany no hi ha cap manifestació intencional al monument de mort com a feu l'any passat. I la vetllada d'ovini ha estat prohibida. Han parlat en Figueras (contra) i en Aguiré i Pidet (organa).

Dimarts, dia 16 d'octubre

els criminals més condemnats a mort a Múnic el 15 d'octubre, ja han estat executats; ha estat complida la sentència ovini a primera hora, i començà la primera execució a la 1'14 i acabà la darrera a la 2'57.

Dej uns condemnats però, un s'ha escapat a la vida, en Leering. Aquest s'ha escapat en la seva cel·la, engolint un càpsula de cianur de potàssium. Aquest suïcida del darrer moment ha sorgit tot-hora car pràcticament era impossible

que cap detingut pagués amagar la més mínima cosa. A veure si l'angueta podrà esclonar el misteri. De suposicions en una mena.

Hom dir que aquesta darrera fetç d'en Ferris és única en el camp de la justícia criminal. En tot cas, llevat d'algunes depressions momentànies, aquest gran bandit i l'empresari ha sabut tenir dignament el seu paper de vençut i fins i tot ha convingut a pagar la corda, la qual cosa no deixa de tenir el seu mèrit malgrat tot el que se'ns pugui dir contra, i pel d'altres en general i pel més en particular, això serà encara un motiu d'orgull. Per ell serà l'home que ha tingut el seu paper fins a la fi i qu'on aquesta ha arribat ha mort en terra i en una condició veritablement difícilíssima.

El més era un equivocet i un desplaçat sociològicament, un criminal i un assassí, però valent, amb coratge i amb coratge. Les previsions d'altres darrere el que farà que el d'altres pensava amb nostàlgia en aquest home i el

fagi: delicta la part criminal que "era pròpia.

Heu oï l'ordre d'execució: Ribbentrop, Keitel, Katterbrunner, Rosenberg, Franck, Frick, Streicher, Sauckel, Jodl i Seyss-Inquart.

L'execució la tingut lloc en el mateix pati de la presó de Nuremberg, malgrat que s'han tingut secret fins al darrer moment. Hi ha hagut 45 testimonis, dels quals vint foren alemanys, dos de cada país aliat.

En Ribbentrop en la seva declaració final sobre l'existència de la potència ha dit que desitjava que es fes l'aliança entre l'est i l'oest i que desitjaria també la pau del món.

Una qüestió tot això? Heu oï el que no sabem.

Keitel ha invocat Déu, perquè tingui pietat del poble alemany. Katterbrunner s'ha limitat a justificar la seva actuació dient que ^{havia} obert a les ordres del seu país. Rosenberg és l'únic que no ha obert la boca. I en Franck l'únic que ha mort sense odi i al que s'ignora en el curs del procés que mil anys no convertirien la responsabilitat d'Alemanya.

2903

pel crim comès pel nazisme.

En Frick ha vidrat "visca l'eterna Alemanya".
Strücker ha llezat un "Heil Hitler" stident i
ple de ràbia i de despit ha dit adreçant-se als testimonis:
"un dia els bolxevics us penjaran a tots."

En Lankel ha encara intentat demostrar
que la seva condemna era injusta, com ho vaig
fet aquest darrer quinze dia demanant-se
que se li revocés el process.

En Joll ha crut com Reitel, invocant
Alemanya. I en Süss-Tuquent desitjant com
en Ribbentrop que la pau regni entre els pobles.

Heu aquí acabada aquesta fase capital de
justícia internacional. Sense volguer entrar en
detall ni analitzar el process, només diré
que no m'he satisfet de tot el que s'ha fet.
S'ha fet poc i mal fet, poc en tots els sentits i
i mal fet en tots els sentits també: en el ju-
rídic, en el moral i fins i tot en l'humà.

Aquesta vergonya ha crut al Teatre a
veure una representació de ballet negre.

No m'han pas entès ni entès.

Dijous, dia, 17 d'octubre.

He anat al Centre a escoltar un recital de fragments d'òpera cantada per artistes italians de la Scala de Milà, una soprano, un tenor, un baríton i un baix.

Ha estat molt bé.

Dissabte, dia 19 d'octubre.

Ohir em telefonà la nena, dient-me que la festa del poble no era dimarts sinó dimenge vinent. Em vaig decidir d'anar-hi avui, tant més quan no podia anar a Cornuòt com ho tenia projectat. En arribar a nit a la cambra, entre la vacil·lació d'anar-hi o d'esperar a dimenge en vuit, el desig d'anar-hi guanyà, més que per altra banda sentia putes un bon dissabte de treball i pu m'hi, tant més quan feia molt temps i pu anar a La Roque a servir neta la pluja, no era gaire agradable. En fi, vaig poder el despertar a l'hora i vaig

2905

preparar la muletà. Durant la nit, però, en un somni agitat, el subconscient m'ha revelat que el meu deure era treballar. Ha estat un somni original, potent i confús; més quan el despertador ha tocat, m'he despertat a les 2/4 de vuit m'he desvetllat de nou i m'he posat a llegir fins ara, 2/4 de 12.

Sento no haver marxat i estar content d'haver-me quedat.

Dimenge, dia 20 d'octubre.

Avui he passat un bon dimenge, un diumenge de treball normal, però he dinat bé i en companyia agradable; he sopat bé i en companyia agradable i resopat bé i també en companyia agradable.

A dinar m'he anat a càrrec Mordon, on com cada vegada que hi vaig, no ha faltat la crema o el flautó deliciós. Avui ha estat un mascapè flautó amb foudatà i després una bomba glacada que jo havia portat. bona conversació i després a treballar. A sopar m'he anat a càrrec Cruz on, com

me l'altre vespatz ens l'hem fet novelles matèies. Soper
dura lute però de sòcid aliment. Arreu havia invi-
tat jo, per en Cruz, una noia del F. Juncués, filla
de pare valencian, que menja al restaurant del
"Travailleux". Ja m'ata enamorat.

A ressepor hi he anat a en Leroy (ara
en diu Weil de Villers; és el seu nom veritable) on l'ap-
vocat me hi invità l'altre dia, dient-me que
celebrarien el vint anys de la Michelin. He
passat una bona ballant, bevent, fumant i que-
jant partissos de tota mena. Entre els invitats que
jo coneix hi havia en Parda, Demougeot (família
completa) Jacqueline de Menguis i Monique.

Com veigui que feia prop o més d'un any que
havia de conduir la Michelin a visitar el diari,
l'altre dia ho veig fer. Li agrada tant que ara
la germana petita, curiosa, també vol que li faci
visitar.

Dijous, dia 24 d'octubre.

Avit veig treballar molt i molt bé así a

2907

la cambra. Entre les coses que vaig fer hi ha una altra comunicació al Fortit, la qual he entregat avui. Sembla que ha plaent.

En aquest non informe no faig quasi res que manifestar-hi al que vaig convinguer el dia 10 de Juliol prop-positat en aquets pàgines. Ho pot dir que quoniam he vist moralment obligat a escriure això: reconixer el meu error en abir aquell cos polític personal, que vaig dir la meua vis- iència no es mostrava satisfeta amb ^{el} que vaig escriure l'element 10 de Juliol i he sentit la necessitat de escriure aquest cos que s'aver informe, reconeguent pública- ment la meua desviació.

Dijumenge, dia 27 d'octubre.

Ahí vaig anar a Servion i avui el matí he retornat. Tant i quatre hores d'estada agradable. Tanis una sola nota no satisfeta. La relacions íntimes amb la meua en dissen

un xic presumpt. Abans, concordàvem magnifi-
 cament qualsevol temps; però de Sant Miquel.
 Ara això passa rarament; ella retarda d'una
 manera que no comprèn. L'única ex-
 plicació que tracto de donar-me amb una cert
 lògica és que no sigui que la seva atesa,
 ara que hem volubitat normalment di-
 vers, vegades, i la manca d'habilitat en
 aquest sentit, el que determini aquesta
 manca de correspondència. És cert que, amb
 retards exagerats, no tindrà suficient justificació
 ni amb el mal que li pugui ^{fer} amb la manca
 d'habilitat. Tampoc no puc creure que el fet
 sigui degut a un retardament d'alguna
 per part seva; ni exist aquesta la sug-
 mentat alguns dels temps, i considera-
 blement en relació a Sant Miquel. Precisa-
 ment a Sant Miquel foren on menys atesa
 havia arribat a tenir-me i en canvi les meves
 relacions intimes tenien satisfaccions material
 excel·lents.

2909

Compa no crec que sigui una pàdua
per part nostra de potència viril. Si hi no t'és
tan sagós com en la primera joventut sexual:
18 a 22 anys, no crec haver perdut ni o gran
cosa, durant els últims vuit anys. Amb tot
é doncs que he tocat intimament durant
aquets vuit anys moments, hi he correspost
simultàniament o quasi; i quasi crec autèntic-
ment per aquants fins a moment requirit.

Qui vol dir tot això? A mi no em té ni
fonda.

Dimarts, dia 29 d'octubre.

He anat a veure "La Celestina", una obra
d'un Fernando de Rojas, adaptada al francès per
Paul Ockard. Ha estat magníficament ben
interpretat: la tragi-comèdia és molt bona.

A Bulgària on fa poc s'hi produïa la
República, dimenge hi va haver eleccions.
La vitòria eslatant ho estat del Front pa-
trístic dirigit pel gran Dimitov. Del cine

2910

partit que componen aquest front, el més po-
tent és el comunista el qual ha tingut 276
diputats contra una unitat i el segon partit
del nostre front.

Bulgària és un país on el comunisme
espera la seva hora decisiva per la partina
gran fase revolucionària europea. Quan
sigui necessari, el comunisme s'implemen-
tarà a Bulgària. La gran nova hora euro-
pea encara ~~no~~ ha sonat.

Dimecres, dia 1er de novembre del 1946.

Escriu per aquest dia un dia diari. És que
no tinc gaires coses ni petites per dir que si-
guin interessants.

Doni que és festa, normalment, com és na-
tural, hem treballat. Si hagués pogut fer
el partit com hem fet el de l'Administració,
me n'hauria anat a Servian. Ara no, to a veure,
no surto aquest vespre; demà treballaré tot
el dia per mi. també penso anar a l'el·loc.

2911

Divendres, dia 2 de Novembre.

Com com havia previst he fet treballar tot el dia a la cambra. Ara he 9 del vespre arribo de sopar i em hi torno a posar.

Fa uns dies que penso força en la democràcia i en els seus òrgans actuals: decisions, governs, assemblees, parlament, etc. m'heixen bé aquest nom d'òrgans democràtics. Els decisions que hi heu hagut en els quatre anys d'ocupació d'Alemanya, m'han servit força a pensar. Si hi afegim a això el que ha passat a França, a Itàlia, a Portugal, en tot el Balcan i fins i tot en els dits democràcies occidentals, veurem que la conclusió que se'n treu és que no s'ha viscut en democràcia sinó que la democràcia en l'estat actual de l'evolució intel·lectual de l'èsser humà, no és encara possible. Donar un vot únic a cada ciutadà perquè en disposi segons el seu criteri, és ben un acte arbitrari perquè encara la immensa majoria dels ciutadans no tenen cap criteri

2912
i quan votem amb el d'expressar una reflexió i un
voteri propi, el que fem és reflexar la in-
fluència del mitjà-ambient en el qual vivim, ja
que es deixen atreure més fàcilment quan l'amb-
ient no és uniforme o per prendre simple-
ment partit.

Textum d'explicar això:

A França on el comunisme estava a punt
de triomfar, la presència dels anglesos feu mou-
per fer-los "democràticament" perdre en la ele-
cció - a ellia tot el esquerra grega - i fer
triomfar no sol un govern reaccionari sinó
que adme havi conseguit fer plebiscitar i trian-
far també, la monarquia ~~amb~~ la qual
crec que durant el curs combat de l'ocupa-
ció, ni un 10% de pols creia que un dia
podria ésser restaurada. En canvi, en nom
de la democràcia i d'eleccions, govern, par-
lament, etc. la tirania regna a França
brta segur que sense la influència dels anglesos
i dels que els ajudaren, a França no hi hauria

2913

ni el rei ni el govern de dret actual, i a dir
que amb els seus vots semi ferdinians segurament
un règim d'extrema esquerra i si amb els
inglesos ho hagués hagut els russos, el règim
seria similar al de Bulgària o Iugoslàvia.
Resultat de la influència del mitjà-ambient
i dels mètodes emprats per influenciar el seu
votari.

A Itàlia, que anava tan bé llevada a
la lliberació, els anglo-americans ho feieren
quasi completament. A Portugal, malgrat
l'abstenció, com a Euzquia igualment, el
mitjà-ambient imperant a fet triomfar
el que volia. En el Bolshav, la gran liber-
tat d'acció del partit obrer mitjà-ambient
(obrer) sobre mitjà-ambient (majoria lliure)
ha donat el seu fruit i el poble ha votat allò
que li han presentat més insistentment:
programa obrer. En canvi bé sabem que
Hongria ^{Bulgària} i Polònia per exemple han estat
fins a la guerra, Estats semi-firistes. El que

aplaudien Rady-Smitz, Horthy o el rei Paul Gara
 aplaudiren el president Pieret, Kardos i dimi-
 tivor; els que veien "Viva el Deus" ara victorieu
 la Republica. A França els que cantaven
 "Marschale nous veila", arboraven després de
 Gaulles, ara Bidault i Senia qui...?

L'exemple, però, típic de la influència
 del mitjà-ambient i de la inferioritat de la de-
 mocràcia és el que donen les quatre zones d'oc-
 cupació alemanyes on en cada zona qualsevol
 és que l'ocupant protegeix més o menys ober-
 tament, i això al poc temps d'haver estat
 ocupades i d'haver sofert tota Alemanya 12
 anys de nazisme i d'haver sentit dir ^{durant 12 anys} 5 mil
 parles sobre cada un dels quatre ocupants setmanes.

Sense voler entrar més en detall sobre aquest
 estudi fora curiós i llarg, només diré que
 la política no s'encara amb cap criteri ben cientí-
 ficament establert, el criteri propi és inexistent en
 molt i finalment hi ha qui encara necessita
 que li expliquin la veritat amb mètodes d'evi-

2915

Senciament, amb d'altres maneres, moment de criteri
com està, no la comprendia, i a través la tenia
als ulls veient-se fer-ho al veí i enemic. És que
tenen la veritat de l'època, car de veritat senti-
fica nous i hi ha una, són el comunisme;
a més són els únics que en justícia poden in-
fluir i deuen influir sobre el que es té en
la terra als ulls veient-se que la tenen el
veí i enemic.

Quels així, encara que mal explicat i
inacabat, ja en fine forma per si més tard
ho hauria de desenvolupar.

Dimenge, dia 2 de novembre.

No he anat ulls després del treball. He
fet un informe urgent pel Partit i després d'ha-
ver-lo posat a màquina l'he anat a portar
inmediatament. Fa ja un cert temps que,
en el que es fa aquest servei, veig tenir la satisfac-
ció d'insere felicitat pel meu bon treball realitzat.
Don sembla que un digné que de la nostra zona

era el millor i ^{el} més bon servei, havia fet. Val a
 dir que una de les noves darreres informacions sobre
 el Grup del "Quadrus de l'Exili" ~~era~~ d'una im-
 portància cabdal, malgrat que jo l'hagi
 obtinguda amb una simple lletg. Perament
^{però} una lletg ha contingut una informació
 tan completa sobre el que es proposa per un
 determinat grup humà i que en aquest
 cas és molt important pel nostre Partit,
 per Catalunya, per Espanya i fins i tot per
 França, tanta és l'ambició que tenen els del
 Grup orientat. Els trotskysts de la post-
 guerra preparen llur pla d'atac amb més
 impetu que el d'abans guerra, amb més
 demagògia, amb més ambició, amb més
 conspiració i totant una qüestió nacional for-
 ra sensible encara. No podria deixar d'asseq-
 uer-me el P.

Dimecres, dia 5 de novembre.

Quit veig anar al feste a veure "La Felle"

de Casiaⁿ i omni ho retornat a presenciar
 una colla de conductes de boxa, en una nitlla-
 da donada pel Sindicat de Periodistes.

Sobre l'opereta d'ahir heig de dir que
 per ésser moderna no està malament. La
 interpretació però, llevat d'una fou més aviat
 pobre i deficiente. El primer interpret era un
 italià amb un accent deplorable i que ni per
 la veu ni per l'art no compensa perquè tingué
 aquest paper. L'espanyol que hi treballava
 tenia el paper d'un gitano guitarrista.
 Nouis tingué de bo que pu paper era un
 autèntic espanyol, però no era ni artista ni
 guitarrista, ni gitano.

Don fi en veigunt veig passar un bon
 moment tot solt en la ciutat.

La vetllada de boxa d'ahir malgrat haver
 estat força correcte m'ha deixat una impressió
 deplorable sobre aquest noble art. Don recorde
 que és la segona vegada que assistixo a un
 espectacle d'aquesta mena. El primer fou

a l'establir a Barcelona un club que pel combat
 Uzenum - Schandling. La conclusió que en treu
 és que fer combat de boxa, adonar un aficionat,
 fer combat oficial, Torneig, etc. és encara una
 derivalla de barbarisme; tant el públic com els toxe-
 jadors reaccionen així. Si bé hi ha un enorme
 progrés entre el pugilat romà, el gladiador, etc.
 la boxa és una reminiscència de barbarisme
 que desaparirà quan s'apreni més evolu-
 cionat. I Com més toxejadors tindrà un poble
 modern a l'alçada del segle, voldrà dir que
 el culte de la força vulgars o no, és fa en l'in-
 terior dels ciutadans d'aquest poble. Ditò un re-
 corda el que deia un vell mandarí xinès
 al periodista francès Pierre Chaux parlant
 del japonès: "Miren aquest japonès cometi-
 men la guerra. Sou recorden el impacte que
 juguen a clats i a agutys. L'usu seran
 grans comprendran llur error, comprendran
 que aquest joc són primitiu. L'ú importa
 que el japonès ocupin Xina! S'hi ofegaran.

En definitiva creem noveltz que es colomitzarem.

Qui dubta demà que la guerra és una reminiscència bàrbara alimentada per l'ègoisme?

Format a la boxa diré que fer quant comспорт, sense torneig, concurs ni campionat, ho accepto i ho tibo de i'fig i tot bo per la salut. Sol poc que m'he fet me n'ha fet tenir a aquesta conclusió. Eantunatex, reconegrent el fet que el culte de la força existex i en nom de la llibertat no m'oponere' pasoa que s'contenuní boxejant com el hi plagui. Deí sic com el vell mandari xinès: Quen seran quany - ja comprendran que aquestz joc son primitiu (concursos, tornejos, campionats).

Dimecs, dia 6 de novembre.

Ahír m'va haver eleckon, generalz de l'estat Unitz: totalitat de la Cambra 1/3 del Senat, governaadors del Estat, "sternerys" generalz, etc.

Bol com havia previst i com vaig pensa-
 lar en un article sobre d'ahir, la victòria
 ha estat pel republicà; els demòcrats que ma-
 naven de, de feia 14 anys, (Victòria de Pook-
 velt) han estat derrotats en la Cambra, en el
 Senat, i en el governadors també són en mi-
 noria 25 contra 23.

Els republicans essent als Estats Units el par-
 tit de dreta, temen que aquest país és l'inici
 després de la guerra en guanyar la dreta. Sembla
 que aquest fet hauria de tenir molta impor-
 tància i en canvi no en té gaire; encara més
 que socialdemocràticament no podria ésser d'altre
 manera i potser fins i tot, malgrat el cert
 empitjorament que pugui venir de, del punt
 de vista internacional (relacions americanes-To-
 vietiques principalment) aquesta etapa és
 històricament necessària dins del joc dels
 partits burgesos per a donar mitjana
 a un potent partit proletari que no exis-
 teix als Estats Units. Aquest país encara que

2921

sigui molt avançat tècnicament i non
històricament i endarrereit sociològicament
en relació als principals països d'Europa.
Donc que 14 anys de govern dels demòcrats
no ha pogut (sociològicament ell mateix
el partit burgès i ara ja el social-democrata
i tot són impotents) evitar la contradicció
del règim (amb Roosevelt vivint a l'agència pot-
er encara falvat) la massa, per esperit de re-
volta, s'ha girat vers l'única opció que li ha-
via i malgrat ésser de dreta ha votat per ella.
Aquesta dreta no farà més que ocupar-se
d'el que els demòcrats no han pogut resoldre i la
nova necessitat serà la naixença d'un par-
tit més progressiu que els dos que existeixen.
Aquest partit amb fortunes diverses, farà el seu
paper històric, com la social-democràcia a
Japó i permetrà, per la seva impotència
final, el desenvolupament d'un partit
més progressiu, el comunista. És a dir que
amb més o menys rapidesa ha de passar

2922

per les mateixes etapes que el vell països d'Europa
ha i ha d'atrapar el retard sociològic que porta
(tota Amèrica) el qual ve a ésser de 40 a
50 anys. És curiós però sí així, el país tècni-
cament més avançat del món, d'Estats Units, és
sociològicament el més endarrerit del món
(parlo de pobl. evolucionant) i l'any 1917 el
país tècnicament més avançat del món (per
ara ja té 29 anys) era Rússia i endevini
sociològicament el més avançat del món. (Des
del punt de vista física de civilització - ara
ja està en decadència - el millor - pobl. del
món continua éssent el de França).

Dijous, dia 7 de novembre.

Aquest matí he rebut una carta de la
mema en la qual me n'envia una altra de
l'amant del Mandó. La pobra dona escriu quasi
en el desconsol perquè diu que ell està molt
moltat. Si bé recentment a mi se m'havia
dit que estava millor, es veu que ha recedint.

2923

Étal com el veig sobre jo el cas d'Agut passat, no m'estranyaria que amb aquesta nova vida, me digués no llunyà en comunicats un fetal desullat. En la nova darrera vida no tinc la dolorosa impressió que no veig més en un home com el altre.

Dijous, dia 14 de novembre.

Cap fet important per remarcar durant aquest vint dies, a part la elecció francesa i una lletra que he adreçat sobre al comte de Piell.

Sobre aquesta lletra heig de dir que l'última ta arrel de la lectura del diari que el dit comte ha publicat, és un diari que va de 1936 al 1945 (fi de la guerra). És cosa que estan molt bé i d'altres que no tant. No tenia intenció d'escriure-li, me al veure l'injust que és en veure un bon home, metge a França, Anglaterra i als Estats Units sense dir un mot de la U. R. S. S. no m'he

progrés retenu en el momento de reparar
 aquesta injustícia i li he escrit significand-li
 amb molts bons termes, la seva posició actual.
 Aprofito l'ocasió per dir-li molts altres coses
 i parlar-li sobretot de l'Ennemicisme comu-
 nista. Com veig que quedo una còpia
 de la lletre en el meu "dossier" de correspondència,
 no m'atenc en fer-me en un anell.

J'era parlant un pic de la elecció
 francesa. El pt dominant és que el P. fran-
 cès sembla que ja haigut superat l'etapa,
 o millor dit el punt culminant de l'an-
 ticomunisme. Això és molt important, car
 aquesta etapa com la darrera, tots els partits
 a part de l'ordre en una sola via: un l'en-
 comú i violent anticomunisme. El 2 de juny
 passat el P. arriba a sortir-se'n tot just
 i si be' perdí segons és quanys vot. Ara,
 superada l'etapa difícil, ha guanyat vot i
 enny representant una gran victòria,
 car com llavors tot el altre partit nou, s'uniq-

ven d'ensorrar a ell.

De les tres grans formacions, que són les que comptem, en l'extrema dreta molquet un cert progrés, no té encara interès com a unitat per mi, ve a dir que solament el P. ha guanyat vots i escos. El socialisme ha tingut una derrota més possible encara que les precedents vegades (aquest partit ha arribat històricament o sociològicament la seva època) han perdut vots i escos en abundància. L. M. R. P. ha perdut molts vots i ha mantingut els escos (inequívocament de la llei electoral).

Resumint es diria que des del punt de vista sociològic aquest exercici no presenta cap fet original ni nou. Les condicions són les mateixes que pel precedent subdret capital que els comunistes han superat l'etapa amb victòria ~~lectora~~ més evident de l'anticomunisme. El socialisme van fer el seu trist paper de desenvolupar

irremediable i l'M.R.P. manté honorablement el seu paper funcional. Constatem amb goig que, tal com veig dir temps endarrera, la màxima brillantor del seu paper funcional ja l'ha assolida.

I per acabar heus veí una taula dels vots i escons que els tres partits han obtingut en la metròpoli:

PARTITS	%	29 Juny 1946			10 Novembre 1946		
		VOTS	ESCONS		VOTS	ESCONS	
Comunistes	29%	5.245.325	148	1	5.746.288	178	20
Socialistes	17	4.187.747	120		3.433.901	92	25
M.R.P.	26	5.589.213	162	27	5.031.609	160	2

El primer guany i pèrdua són en relació a les eleccions del 21 d'octubre de l'any passat en les quals el resultat fou aquest: 147-196 i 135.

Amb el resultat de les colònies el resultat han variat ja. Manquen encara conèixer uns 15 dies. El últim resultat conegut són, en el mateix ordre, aquests: 196 (comunistes i aparentats) 101 i 162.

2927

Dimenge, dia 24 de novembre.

Fa deu dies que no he escrit res. Durant aquest lapsus de temps només he fet com treball important, que una lletra en resposta a la que vaig rebre del "Jussiers de l'Exili"; una llarga lletra en la qual el hi dic tot el que crec necessari dir-li. Aquest cop, en guardo còpia per si hi ha continuació i per veure que no l'interpretin malament com he succeït en la meua primera.

Ah! dir en vaig fer una tan important en fey com la precedent i adreçada a un Lelangrand i a un Tripponi, en la qual el hi dic tot el que sento d'ell avui de les bones manobres a les quals s'han servit darrerament. Aquesta cosa d'enviar-la caldrà que en Mondou la lleixi i ho autoritzi en el poso indirectament en causa perquè és gràcies a ell i a la seva dona que he sabut el que ho motivat la meua

dita Metra. També en guardo còpia perquè
la cosa s'hova.

La resta del lleug del dia emmentat
de de passat quasi sempre amb l'eli, la
qual ha estat en durant vuit dies. Hem
anat al cinema, a passeig per la fira,
a una conferència sobre l'avortament i
a un sopar a San Cruz. Hem passat
vuit dies molt ben passats, en bona her-
monia, amb tendresa i felicitat. En Carrió,
observant-nos, m'ha dit que pel que ha vist
en mi, veu que m'estic enamorat de la seny.
Millor, en plan que s'ign' d'ici.

Quan hi ha hagut un ple departamen-
tal del P. Ha estat molt bé. El centu-
me democràtic és una gran cosa. Al
migdia he anat a dinar a San Cruz
amb en Montañut i en Folguera i per la
tarda he retornat al pde. A l'espas hi
he anat a San Mardor dia del bon
ambient de vertum.

Aquesta tarda en Prayse m'ha portat una lletra d' Espanya la qual esperava en caridat, des de feig dies. És contínuament igual. El meu pare ha demanat per aquesta vegada que l'alliberés, tant més quan jurídicament ho és d'un any que està lleure. És una se'g bandarra. És més gran de la justícia franquista: és decret d'alliberació, d'indult o de perdó existís per demotivar jurídicament que no hi han presos polítiques a Espanya; no són aplicats.

Poc he llegit o estudiat aquesta vesada; com he dit, l'he beneficiat del meu llarg quoní d'una manera exclusiva.

Dilluny, dia 25 de novembre.

En Maroon m'ha dit que no vol la seua que envii la lletra que havia fet per en Lelangrand i en Puyponi. Dir que si ho vull fer quan me'n fagi que ho fagi feró

que ara no val la pena, car malgrat tot el que pugues dir, no em penso tenir i dir que restaré aci fins que me'n pugui anar a Barcelona.

No val dir, doncs, que no ho faig, car malgrat que en tinc gana, no vull posar en conta a ell.

Ahir hi tornà a haver eleccions a França; crec que és la 11^{ena} vegada després de l'alliberació. Aquesta volta eren per elegir els electors del Consell de la República, organisme que, en una forma menys retrògrada i autoritaria, substitueix el Senat. El resultat d'aquest nou scrutin confirma el resultat del prop. passat; és a dir que malgrat que s'obstencions han estat força nombroses, l'avenç ha estat altra volta en favor del partit comunista, el qual continua tenint al primer lloc de tot el partit a França en vot i en eligits. Fairebé per tot arreu ha augmentat encara el nombre dels seus sufragis.

2931
Tal com va fer a l'endemà de les eleccions
a diputats, el Partit ha reivindicat l'honor i la res-
ponsabilitat de presidir el nou govern, basant-se ~~en~~
en la tradició democràtica francesa segons la qual el
partit més nombros a la Cambra és el que presideix
el govern. Aquesta reivindicació però, que ja
li discutiren quan en Se Gaulle s'enamà i s'
tractava de cobrir la presidència, ara li tor-
nen a discutir i no sé com acabarà. Si bé
els diaris parisiens de dreta (i altres) ja comencen
a trobar peròs, ara, amb algun triomf inclús,
se'ls hi ven massa el llautó i no sé si mal-
grat tots les manobres anticomunistes, arriba-
ran a sortir-se'n.

Dimenes, dia 27 de novembre

Aquí vaig anar a la reunió de C.
Auri he anat a càr Bonet però com que
no hi era més he vingut a veure el diari en he
escrit a la nena i ara intentaré a llegir
la revista "Oton" ^{de}
Per mi d'important.

Dijous, dia 28te novembre.

He comprat quatre llibres i m'heu costat en total 1150 francs. Què cars que són!

En tracta d'obra de text: un tractat de ciències en dos volums, una història de la humanitat i aquell llibre del dr. Carrel: "Phonème, cet inconnu" que encara no veuc.

Dimenge, dia 1er de desembre del 1946.

Ahí vaig anar a Luvian. Bon dia, bona conversació, bon apetit, etc., etc. (en l'etc., etc. hi entricen els bons èpats; simplement però sabonors).

Avui he arribat a les 9'30. Me n'he anat a treballar i després del dinar i d'una estona de lectura, la resta del dia sense importància i sense interès.

La lectura és tureta d'estudi de marxisme el qual veia trobo més passionant i entenc que no porto gens el temps.

Dilluns, dia 2 de desembre.

S'acaba de fundar a França un monas-
ter lèic, el primer del món. És una fun-
ció acollir els savis que vulguin anar-hi on
pogran treballar amb tota tranquil·litat en
llurs obres. L'acta fundat pel president de l'As-
sociació internacional de Cronologia i envia
a Hqs.

Heu, així una idea interessant i que no
és nova, almenys per mi, car en el camp de
concentració ja ja vaig tenir-la: si lla-
vorà hi ha que ^{podent} un monestir lèic, hi hauria
entrat sense veuil·lar. Ara ja no és igual
car la condició han canviat; tantmateix,
he decidit escriure una lletre demanant
a veure com funcionaria. De vegades trobo que
profer encara seria una solució prou que
en manca molt temps - per fer que s'hi
car als meus treballs.

Dimecres, dia 4 de desembre.

He anat a dinar a cà l'Aguilar; he fet un article sobre el cas Espanya, he rebut bones noves de Bonay amb una foto de la Claudiq i finalment noves fotos d'en Manolo el qual ha deixat d'existir ahir a les 15'30.

El dinar era una cervesella catalana, força bona i amb millor companyia: Aguilars, Ramon, Sergi Puig, Peregora i Lluís. L'article era per commemorar la nova forja americana aparentment bona per el Espanya. La clletq de la Claudiq, amb una del seu germà és apertuosa i en resumida que s'assarà així sense estar commemorada. M'envia dolça besos i escriu "chéri" per aquriosos. El drama sentimental no pot tantuastey venir de mi; en tot cas jo podria preferir potser una millor solució que l'ac-

tual.

La nova o la mort d'en Manolo en la
 entitat; fins i tot en la veure sense sorpresa
 d'ell, puix que després de la nova darrera
 vint ja veig treure a la conclusió que no
 era gaire possible que en sortís. En altra
 banda, la seva companya en comunicà dar-
 rement que els amics li havien dit que estava
 perdut.

Ora caldrà que esquin a la seva fami-
 lia de Barcelona comunicant-los la terrible
 nova. M'haurei de posar d'acord amb la seva
 companya puix veure com ho caldrà fer.
 Una altra que estarà trista quan ho sapiga
 és la família de Jovian particularment la tia.

Es trist morir a l'estranger i sense l'es-
 colf dels seus. Menys mal que encara tin-
 gué el seu mortal d'aquesta companya
 abnegada que en s'hagués anat llargués etc.
 vivint la seva esposa.

Descansi en pau el pobre amic!

En Madou m'ha dit n'volig avar a fer
 una nova "fournée" en el Pirineu d'orient,
 aquesta vegada més aviat de caire politè,
 en relació Fontenostey amb el diari. He ac-
 ceptat mi a part mi a disgest; em plan
 nune encantar-me i si no hi anç em queda-
 riq tan pres.

Dissabte, 7 de desembre.

He anat a veure l'obric que
 m'he fet fer. Està molt ben fet.

Del mateix he anat a cà la Jeanne
 Fourrat. Heu pres cofè i heu parlat
 una estona. Com que estava en robig
 d'interior, o'ha canviat, pentinat i
 untat davant meu, ensenyant-me
 canys i cul a dojo. M'ha fet d'afete
 d'una dutxa freda i li he hagut de dir
 que n'arragat perquè m'excitava.
 He he dit feró per fer quedar bé la
 meua fredor.

2937

Per la tarda he llegit un número del "Quadrern de l'Exili" i un llibret del mateix Grup que exposa el seu "acte de fe". Aquesta exaltació d'un patriotisme imperisec, vindicativ i retrograd no m'ha emocio- nat gens. Tan com, ve que m'emoocio- no fàcilment llegint o escoltant quets o fetes de devoció a una causa ben entesa, alta del poble, o a un patriotisme sa i pro- gressiu. Deany però, quan teniq menys for- mació, menys humanisme, menys civilit- zació, recorde que m'emoicionaven; ara això està lluny, superat, vell.

Diumenge, dia 6 de desembre.

He anat a dinar a càr de Gordon. Bon àpet i, com de costuma, millor companyia, ambient, conversació, etc. Continuen tan amics i comprometats com sempre; m'expliquen coses del diari que no em volen ell i jo.

Pel vespre he anat a veure, amb en Cruz,

"Le Volant de Bagdad," un conte de "Les Mille
2938
une nuits" magnifiquement réalisé en
couleur.

Dilluns, dia 9 de desembre.

He anat al Teatre a veure i sentir en
Tan Casals, el qual he a més a més, folu-
ret. Ha estat un gran triomf per ell;
el Teatre ple d'un públic selecte que l'ha
ovacionat inmensament. Ell, sensible,
ha tocat tres pures fons de programa. Jo
no he pogut participar de l'entusiasme del
que ho estava més perquè la meua
insuficiència de cultura musical no m'ha
permes d'apreciar tota la grandesa de la
música i del seu il·lustre executant.

Dimarts, dia 10 de desembre.

He rebut visita a la meua casa
travessa a la Trini del Mandó. Fobu amic
dieu que emon' venen de car. ten compte i
en bras d'ella. Menys mal. Auri'mq-

heix escriuré a Barcelonq, puix que
 m'informa que sigui ja que ho commu-
 niqui a la familia. Com sigui que mori-
 viq la seva familia per condute de la
 unva, ho comunicari a la unva i apres.
 ta ja trobarà el millor mitja, o el menys
 violent per dir-los ho.

Doni he sinat amb un Fargas i un
 Sala de Figueras.

Dijous, dia 12 de desembre (Perpinyà)

Estic escrivint des de Perpinyà on hi
 he arribat aquesta tarda. Vine per en-
 trevistar-me amb el Buró federal del P.
 francès a l'efecte d'estudiar la possibili-
 tat de difusió del nostre diari entre
 els militants del P.

Com just arribat he anat a l'in-
 stitució del Partit i el Secretari federal
 no hi era. Hi he retornat a la unva
 (hora indicada) i tampoc no hi era.

Hi retornaré en havent sopat.

Finalment ara que són les 21, he anat a cercar cambra (fincal tona aquesta vegada) i després he portat el paquet que la Viki em donia per la teua germana.

Finalment he anat a casa d'aquella família amiga d'eu Cora, per veure si sabien què com d'ell, com què rava si havia retornat, si havia onet enganyat o si bé havia aconseguït situar-se sense perill.

Segons m'ha explicat aquella dona, està en el seu poble en llibertat i no és vigilada. El que no sabia és que festejava amb la filla d'aquella casa (una jove divorciada) i que ara, allà-brief, ha retornat amb la teua antiga promesa.

Ben sembla que en tot això hi ha una manca de lleialtat per part d'ell.

29/11

Com sigui que avui a Perpinyà hi ha aquell amic que es diu Demougeot, l'avisé a veure.

Tal com es veu pel correu de tints en relació a les notes precedents, he conviscut d'entilografica. Altir vaig comprar una entilografica d'un model nou que es veu sense pluma i que no cal atregar durant els anys. A més a més, la tinta és indeleble i no embunta mai ben fi, aquest model d'entilografica és molt més pràctic que el model clàssic i si avui en algun aspecte deinga que dubtar, és indubtable que serà millor rot en l'avenir, avançant se capre més en el camí del progrés.

Que lluny que estem de les plumes, d'aixos i dels recants de terra!

Diversely, dia 13 de desembre.

Per matí he anat a la federació del

2942

Partit. He parlat amb en Rogu, el secretari departamental i sembla que ara l'ordre del Bureau central de premsa és que es fagi set articles un dia de partit. Si és así, supé el nostre esforç (que vivem principalment als militants) esdevé inútil i no val la pena de començar-lo. En fi, després d'una altra entrevista que he tingut aquesta tarda amb el nostre corresponent del i a la regió del Bureau federal, hem decidit d'esperar uns quinze dies abans d'estudiar quelcom de definitiu. D'altre costat, demà se bon moti marxaré de nou cap a Montpellier, però com que és dissabte, o millor dit serà, em quedaré a Servian on penso passar-hi també el diumenge.

A part de les gestions esmentades he tractat, sense èxit, de trobar un forni, he anat a dinar a casa d'aquella

família en veig anar ^{amb} que m'invità per anar i, finalment, he anat a veure a en Rovira i Virgili, la filla del qual he trobat usualment aquest matí.

Avui veig anar a dormir obtingut de la non. Avui he arribat a la cambra de l'hotel a les 5 de la tarda. Com sigui que ja he acabat la feina, hi restaré fins a l'hora de sopar; després lectura i a dormir fins demà al matí, hora de menjar.

No tinc gaire d'anar en cap cinema ni teatre.

Avui que tinc temps podria parlar un pic de l'oper espanyol i de les relacions internacionals.

El nostre plet ha passat per la Comissió política de l'O. N. U. on s'hi ha discutit una proposició presentada pel Estat Unit, la qual, sota una solta

apariencia democràtica i constitucional per
 en Franco, en realitat no visorq més
 que a donar un nou cop de pau als
 col·lectors del poble espanyol i mantenint
 a la vegada que semblava repudiar
 Franco. El demora un nou estímul
 per a mantenir-se en el poder.

Per això de la corda política del bloc,
 la bona veu que s'expressava en el si de
 l'ASV demanant justícia pel poble
 espanyol, varen ésser seguides amb
 moltes, contra-proposicions, emenge
 contra-emenge i a la fi, el resultat
 bastant d'irrisori pel protegir de Franco
 es pot dir que s'ha adquirit. La reling-
 va d'ambaixadors decidida no crec
 que es porti consegüentment a cap.

Y així se't fa en nom de la jus-
 tia i de la democràcia!

En el que afecta a política inter-
 nacional general, el plot del dia és

29/15

entendi pel "quatre" en problema de-
manya per la qual cosa es reuniran
a Brussel·les el dia 10 de maig prop·vicant.
Darrerament aquest "quatre", després de
tutze mesos d'eforsos, han començat
posar-se d'acord sobre el problema
del pòies d'Europa, així, doncs, el
tractat de pau amb Itàlia, Hongria,
Bulgària, Romania i Finlàndia
seran signats a París a començament
del d'any vinent.

Heu, al·l encara que sembla que
tinc temps, vaig a transcriure algunes
notes que podrien interessar-me
quid de llebre si en dia l'ocasió
vingués.

"Ambdós eren bons amics. Ell, per la
força dels cors, tenia interès en no volx-
passar aquest gran d'amicat. Però
ella, per conèixer la raició d'ell, in-
tentà una farsa, la qual tingué efecte

2746

però en ella. A la fi d'aquesta farsa, ell,
Lluís, envia ella, una amonestat un que
més accentuado; però ella l'estimava
veritablement. "El drama esclatà."
Això és la síntesi del cas Nickiço.

Dijous, dia 19 de desembre.

Dissabte passat de bon matí vinguí
sortir de Perpinyà per anar a Lluçanet,
passant per Béziers. Vinguí a estar amb
la família Puigol fins el divendres
al vespre que amb l'oli, la Maryse i
son pare, varem venir sol a Montferrer.

Com cada vegada que ve la neug,
mentre ha estat així en les fetes. Cívica ha
marxat i jo reprenc la neug
veritat.

En tant aquest país s'ha constituit
un govern socialista a França. L'O.N.T.
ha votat la retirada d'ambassadors de
Madrid a més dels O.N.T. ha els

29117
la seva assemblea fins al mes de setem-
bre de l'any que ve.

El govern socialista presidit per en
Blum ha estat constituint a conseqüèn-
cia del fracàs de constituir-ne un d'unió
republicana i democràtica. Els comunistes
demanaven, com era just, una de les
seus principals condicions. En Blum, d'acord,
els hi donava defensa nacional; però l'M.
R. P. i la majoria del Reuniment de
Grans s'hi oposaren, fent fracassar
la negociació, la qual cosa conduí a
la solució actual.

La mesura presa envers Franco
és un pas més, però sense gaire efeti-
vitat pràctica. El mètode per solventar
el franquisme sense Franco i continuar
ben quiet a la fi de l'Assemblea de
l'O. N. U. és pot dir que encara ho fet
ben treball. La Tessa més important
ha estat la del desenvolupament prebentari

per la V.R.S.S. Mutilat i tot pel occident-
talitat, el projecte soviètic pot ésser eficaç
encara si el Consell de Seguretat n'és val
servir.

Don el fons i resumint, aquesta
Assemblea ha estat una assemblea de
bons ciutadans-membres.

A més ha mort a París el gran
savant químic-físic, i comunista, Paul
Langmuir.

Sento molt aquesta notícia.

He rebut resposta a la lletre que vaig
enviar al Monestir Lúic. Brutalet d'una
llarga missiva de vuit pàgines molt enco-
ratjadora i en la qual el Dr. Pons em
diu que el monestir està en vies de for-
mació. Ben bé que si digni el geni
compto per després d'haver-me explicat
detalladament el que ell pensa realitzar.
Don proposo i tot d'ésser el futur recen-
tan de redacció del Monestir.

1949

tal com era la meua intenció en escriure lletres, continuo pensant que era no, el meu lloc; almenys en les condicions que actualment s'albiren. L'espero és, tantmateix molt simpàtic i passo de quilo de prop.

Diversos, dia 20 de setembre.

Chou ha parlat davant de la "Cour de Justice" el milicià-torcedor man que detingut i mortitgat a l'armie Franca de Pèzier. Com sigui que tenia un expedient corregedor. Sim de crims contra el pàtrie i ultraj el meu amic li havia set o vuit testimonis-victims mis a càrrega i un xun sol a descàrrega, ha estat com s'esperava, condemnat a mort.

Ara el que cal és que no l'indultin com se ha fet fins ara amb els tristament celibers ministres, a la Jus

ting M. R. P. de Menthon a Teitpar.

Per primera he assistit a un ju-
ri. No he tingut cap sorpresa car ja
el que havia llegit, vist al cinema i
el menjar de Pizier, tenia ja una
bona idea del que era un tribunal.
El cinema és un instrument d'educa-
ció molt important que hem no em-
pra encara com es podria.

Dimanche, dia 22 de desembre.

Al matí vaig fer alguns encàrrecs
i vint pel carrer. En lloc de vint
varem anar en Mardon i jo a la festa
de "l'arbre de Noël" a una escola de per-
vul, anexo a l'Escola Normal de mu-
tues. Varem passar una estona diver-
tida amb els cançons i cançons de nenys.
Després varem anar al diari a treballar
fins a l'hora de sopar. En lloc de sopar
el cinema amb en Cruz i en Carré.

2951

Anni tuball com de cortum i
després de copiar a veure una obra
d'en Plaza, organitzada pel Grup n.º 3
del P. S. U. R. C.

S'apropa Nadal. Gotham qui anç
qui cauç es prepara per celebrar
aqueta festa. Jo en fero un
gany de fer reg. Cada dia tinc manys
poc humor per divertir-me i celebrar fest.
estic ara més preocupat i descontent de la
societat que no ho estava en el temps del
feixisme. Llavors vivia amb l'esperança que
que el nostre problema oscil·lava amb el
general de la guerra i no estava frenat,
sabia tenir paciència i esperar. Ara ad
m'hi puxen.

Dimarts, dia 24 de desembre

No he volgut anar a ballar ni
a divertir-me. Continuo amb la ma-
teixa melancolia augmentada amb

2952

pel fet de la festa pentecosta. D'elles d'estar
content i trist.

Una sola cosa m'ha plaent avui:
He fet el "Père Noël" pel Coco. M'he vestit
de blanc amb un llencet i una gran
barba i botij de cotó en ramat. Així
ho he fet amb l'ajuda de la Nick
i la Lola abans al gimnàs. Després
he pujat al cap d'un estanc al
pis i d'aquí amb la coroneta en-
vertada m'he executat. Tot ha sortit
molt bé i el petit Coco s'ha ocupat
totalment la bolq. Quan al cap d'un
he tornat a pujar a dalt m'ha en-
nyat tot entusiasmat el juguet que
feig un moment li havia portat jo
mateix. I tot content i feliç se n'ha
anat a dormir.

Ara veig a estar-me una estona
aí al diari i després a dormir.

Heu aï el meu "reveillon".

2953

Dimecres, dia 25 de desembre

Omni, via de Nadal, tal com
havia previst, no he fet res d'extra-
ordinari. Continuo amb la mateixa
mel. Llançolig.

M'he fet les meves pàgines d'informa-
ció quasi val. He anat a dinar a
càl Maridon i a sopar a càl la Rosa
perquè hi havia el pare de l'Eli-
sabeth. Després he vingut aquí al diari
on hi restaré fins que tingui son.
Heu vist el meu Nadal.

Dijous, dia 26 de desembre.

Dia sense pena ni glòria.

Dissabte, dia 28 de desembre.

He anat a veure en Pratterini. Conversa-
ció política sense interès.

Després de dinar heu anat en Cuy
i jo a continuar la visita de la casa

empresarial, se Montpelier. Feia temps que volia
fer-ho però mai trobava l'oasió. A les quatre
i quart ho hem scistat fer un altre dia per-
què feig, nostra feut. Hem vist, però, una
colla de veeg hospital.

Ara che vingut ací el diari on he res-
taré fins a l'hora d'anar a sopar. Aquest
vespre tampoc, no pumo anar amblos.

La Nick i la Gison han vingut
i han restat ací durant més d'una
hora. Una conversació interessant però
que s'ha fet prompta per espés de demana.

Dimarts, dia 31 de desembre del 1946

Hem ací que l'any s'acaba. Aquest
vespre ~~he~~ restat d'acord per sortir
amb l'Andree, en Carrió i en Cruz. Així
sembla que no estaré tan trist com
per Nadal. Malgrat tot, Cap d'any
no és una festa familiar sino una
oasió d'esperar per avenir millor,

Els meus avant pens, una part de l'experiència i un altre semblat que el meu esperit és interpretat, un avui no estic tan melancòlic com l'altre dia. Ting i tot sembla que esperi aquesta utilitat amb il·lusió.

De l'any que s'acaba d'escolar no en vull fer cap comentari, ni tampoc del que està a punt d'entrar en la ronda eterna. El que se'n va no ha estat dolent per mi però m'ha deixat insatisfet el meu més car dia: el retorn a la meua pàtria lliure i l'atrà que la subjuga i la joia de trobar el meu.

El que ve no sé el que em reserva. No el veig venir ni amb pessimisme ni amb optimisme. El meu més car dia continua essent el mateix i com que no veig res de clar prefereixo no dir res.

Dimercs, dia 1^a de gener del 1947.

Heu, veí les primeres hores de l'any nou. Des-
 de d'arribar del debutisme "Variety" on hi heu estat
 els anys. M'hi havia tornat sobirament i he
 tingut necessitat de descansar.

Mal com escrivia abans a la tarda, tot
 semblava que la vetllada es passaria força bé
 i que tindria gaudir de divertir-me. Doncs no
 fou així. Primerament anàvem al cine
 i després al "Variety". Quan hi arribàvem
 eren quasi les dotze de la nit. No ens
 fàiem assegut quasi que les dotze
 hores comencen. No sé quins vint
 tingueren ni com fan, el cas és que iu-
 mediatament el ball, la música, el brúit
 la joia dels altres em donà un mal-estar
 terrible i finalment, aquells "debut en
 companyia" m'hi devingut insuportable i
 men'he vingut en a la cambra tot
 del estic millor.

2957

Heu, así com comença l'any nou.
 M'he aixecat a l'hora de costure i he anat
 a treballar. A dinar hi he anat a can Mariona.
 Com sempre el mateix ambient familiar. De la
 vent copat he anat al cinema amb els a-
 miés. No tenia ganes d'anar hi però després
 del cas, d'arribar no he tingut el coratge de
 refusar. Heu vist un bon filly de Douglas Fair-
 banks, fill sobre costums corse, i inspirat d'un
 novel·la d'Alexandre Dumas.

Divendres, dia 3 de gener.

Així com avui he treballat normal-
 ment i pel vespre he vingut a casa al diari on
 he treballat per mi. Entre altres coses he escrit
 dues llargues lletres, una al president de la Societat
 internacional de Cosmobiologia i una altra al
 Secretari de Redacció de la "Peusée", magnífica
 revista de racionalisme. Copia i etc.

Dimanche, dia 11 de gener

Avui he vist en Ferrnand Martnez, aquell company de treball de Sant Miquel. Ha vingut "pour de faire operer" del roqujo. Hem parlat una estona i fins que se'n ha anat a una tougeria a dinar. Li he dit que em vingui a veure em dia que parlarem mes i dinarem junts.

Per la tardig vuto al diari a treballar i per la nit anire al teatre.

Dilluns, dia 6 de gener

Dimanche no vaig anar al teatre. Crec que la Vick i la Lola no ho van assistir i que a mi, a mi, ho farien furo, i no vaig volguer operar-me. Despres resulta que ja estaven a dir, i que m'havien reservat una entrada per mi al control. Ben si, hi vaig anar a mit 8 o 9 de la nit.
"Werther."

Avui, pensant en l'allotjament futur

2959

urba se m'ha ocupat una idea an-
daz i agomada: la calefacció central (es-
pis per radiació) no sol per allotjament
o dependències independents i particulars sinó
la calefacció central urbana com s'occuria
el servei de l'aigua el del gas o de l'elec-
tricitat. I fins i tot veig més enllà
en aquesta urbanització: a calefaccionar
la ciutat entera; cobrir i plaes, a base
de cobrir en matèria plàstica transparent
els quatre o cinc primers metres del carrer.

Ho he explicat a en Cruz tot sapent,
davant d'en Carrió i de la Ciciliq. Tot té
se veureu veigut. M'era foto. Si doncs
unq, endarrera hem hagut, dit al ho-
bitant d'altres, que en el segle XX hi
hauria municipis municipals com
el actual d'aigua, gas i electricitat, o
signi aigua, calor i llum, també se
ni haguessin veigut i li haurien dit que
estava boig.

Dijous, dia 10 de desembre.

Acabo d'arribar del restaurant on he vist
 un muntat cotola que fa horror de veure.
 Quan jo m'he assegut a la taula on es-
 torq ell, amb el meu canic, no he vig no-
 tat res d'extraordinari i si amb això
 una cara que fins i tot m'ha causat
 una mica de plaer. Aquesta primera
 impressió desplaent s'ha accentuat quan
 ell ha començat a fer ostentació del seu
 refinament; m'ha desplaent perquè ha re-
 memorat inútilment la dolor de la
 pobre Blanche, que ha perdut en el seu
 marit en la deportació. Però, no, quan
 s'ha aixecat i l'he vist sempre m'he
 quedat aterrat; per un moment m'he
 semblat que tenia davant meu el mons-
 tre del doctor Frankenstein: el pobre noi,
 neta l'home estat enc, trepanat i tenir les
 mans i braços terriblement mutilats,

2961

remette que no té carnes i carmines amb
unes d'ortopediques.

Ha quedat un tant de respecte i refre-
brat contra el autor d'aquest crim.

Del Partit m'ha donat un rebut
de, tres mil francs que vaig fer donar
avul del ^{cobrament del} ~~mens~~ $\frac{1}{12}$ del sou de l'any passat
i que vaig cobrar per Nadal. Vaig
cobrar net uns onze mil francs.

Dissabte, dia 11 de gener.

Aquest matí aniré a Servien junt
amb en Cruz. Hi anem per passar-hi la festa
major i jo m'hi quedaré quatre o cinc dies
com a avanç de l'iverne que dona el direc-
tor al periodista.

Encara que sigui festa i que tinc
intenció d'anar a Pèzier a veure en Ferris,
vaig a prendre alguns coses per llegir.

Aquest matí hi tinc a haver diari.
Així s'afegiré en "Leob-hat" per solidari-

2962

tat amb la francesa de París que té conflicte.

Vàrem treballar però, igual - perquè hom esperava que s'arranjaria ahir mateix o sigui abans d'ahir per sortir ahir.

Dijous, dia 16 de gener

Quatre d'avisar, (19 i 21 hores) de Lermian on hi he passat aquest dia que van del favor comentarí a aquest.

Vaig anar a Béziers però vaig veure breu a en Paris. Vaig saludar a en Colomé i família, Simone, Antoinette i Madame Bar, la qual em donà un ganet de rosa manada com la seva gossa. Die donà perquè hi vaig anar amb l'Elisabeth.

La festa de Lermian i he passada bé; m'aberrisa m' divertí. La meua ho disfrutà més que jo, exhibint-me; Hem anat al cinema, al ball, al concert i a passejar per la ciutat a la Vivie.

Avui s'ha elegit a Kersall al primer se-

indent de la ⁴⁹ República Francesa. És un Vincent Aurial, socialista el qual ha estat votat pel comunista.

Aquesta elecció marca la fi del provisional i l'entrada en funció oficial de la 49 República. També marca una victòria de les esquerres, car socialistes i comunistes han anat plegat.

L'altre dia, en l'elecció del president de la Cambra fou també una victòria d'esquerres. En l'Assemblea fou elegit l'Aurial - que ara caldrà substituir - i al Consell de la República fou elegit un M. R. P. Chaptier de Ribes per 129 vot, contra 129 que en tenia un M. R. P. comuniste. Fou l'edot més avançada del M. R. P. que guanyà.

Éste, content d'aquesta elecció marca que l'Aurial no signi pas el meu present; però el fet que signi socialista val tantmateix més que qual-
sevol M. R. P. A més a més, malgrat tot, les man-
riobes la 49 República va endavant i en de felle-
ntà desqualificat per des de les esquerres sobey enten-
dre's.

Dissabte, dia 18 de gener

Són les set del vespre. Anatem d'arribar (tota la Redacció i el director) de Villeveyrac on hi hem anat a fer un àpat ofert pel director als periodistes.

Hum manjat a les dotze, uns vint-i-cinc quilòmetres de carretera i un cop allí apertin i gran àpat. (Amb la meitat del que hi haviaig al menar i hi havia per satisfer les exigències de la subsistèncià normal). Aquesta mena de sencers planturosos que a l'organisme li fan més mal que bé, tenen tantuostej, a vegades, certa virtut. En aquest cas n'ha tingut una: la d'estèmpar un dia més el cos de l'equip redaccional, i això és un bé. Així, doncs, estimo que és un temps ben emprat en aquest sentit.

Particularment parlant estic molt bé. He begut i he menjat més del que és normal i necessari. L'estómac ha degut

de fer un esforç per tractar d'assimilar tot el que he engollit; l'ha fet i tot va bé: l'únic que farei és no sopar.

Al·li han hagut alguns que han exagerat massa i ara se'ls li apega la lleugeresa al paladar, venen febles i parlen pel colzes. Tothom, però, està content i satisfet.

Com sigui que no tinc gaire d'anar col·loc aquest vespre vaig a estar un tic a l'el diari i després me n'aniré a la meua cambra.

Dimecres, dia 24 de gener.

Com que en Raymond està de vacances, des del dimenge fins a mitj que he fet la seva festa de nit i la meua de dia, llevat del dimarts que vaig anar a la reunió de c.

Durant aquests dies transcorreguts s'ha resolt la crisi governamental francesa; hi ha hagut decisions a Tolosa.

La crisi francesa s'ha resolt força bé i el

J. Franck, ho considerat un triomf. Constantin, sen-
se entrar en el detall a mi aquests solucions no m'en-
canten.

A Tònia, tal com estava previst, la vic-
toria (80%) ha estat pel bloc governamental del qua-
tre partit. Un país més que ha entrat el l'aria
de la democràcia populars.

Dimarts prop-passat vaig anar a veure
un film d'entretall Disney titulat: "Fantasia".
Es tracta d'un banda en color imatjant amb
dibuixos i més quantes peces de música clàssica.

Recordo que fa un cert temps, em semblava
que en el curs de la meua primera x' inici
anada a l'Òpera de París, on donaven una repre-
sentació de ballet, vaig tenir jo una idea sem-
blant a la d'entretall, o sigui imatjar cinema-
togràficament les grans peces musicals, particular-
ment el drames. Pensava, però, que es podia
fer amb persones enlloc de dibuixos. He vist que
entretall ha tingut la mateixa o quasi idea
(curiositat el l' havia tingut abans que jo)
que jo vaig tenir llavors. Val a dir que les peces

2967

que ell ha imaginat no podien fer-se d'altre manera.

Jo he trobat aquest film formidoble en el conjunt, si bé li podria dir quelcom en el detall. És tracte de quelcom d'original, si no, si no, si no, que la majoria no l'ha comprès i que molt, han combatut i criticat severament (públic i crítics). No han sabut veure en aquesta obra la doble innovació cinematogràfica i musical i com que surt del normal, el clàssic i el tradicionalisme del cinema s'ha revoltat. Jo trobo molt bé ambdues innovacions: el cinema s'ha enriquit d'una nova forma i la música bona ha trobat un mitjà, que pot ser excel·lent, per fer-se comprendre del gran públic.

Jo ja he sostingut forta discussió amb un d'uns per defensar el que deixo de dir.

Ahí acabà a París una important reunió del govern final. Val a dir potser millor que caporals car el cabinet es torna a reunir demà propiament. Fins ara hi ha un ministre, en Sánchez Guerra, que ha demanat. Probablement n'hi hauran

d'altre, juriu que la porció d'en Jorl és molt netq:
Repúblic, i aquesta fórmula qu'on's pot dir que no
més hi ha ell i el comunament que la sostinguin.
Què n'hem de recórrer de uní encara!

Dilluns, dia 27 de gener.

Ahír una comissió d'autoritats de Polona,
va anar a visitar un hospítol veríferu espangol
que se se feia tres dies que estang ancorat da
vant de la platja d'aquest poble a uns dos
milles. Poc després d'aquesta vintq el navili aixe-
sava encara.

Com vequí que és un ser bon xic estany,
en referents al S.S. del P.

Dimarts, dia 28 de gener

Avui he rebert resposta a la meua tercera
lettra enviada al "Quadrany de l'Exili". Ara em
donen la plibora i din, el que m'espero, que "regu-
rament se viva ven un pocsíem d'ardor de rep-
ta"

Com a equivocada!

2969

Dissabte, dia 1er de Febrer del 1947.

He hagut d'altres dimissions en el gran final i aquest està en crisi des del dimarts. Foren els socialistes, socialistes i els comunistes els que van anar.

Tot i així, és que es creuen representats, amb aquestes defenses!

He rebut lletra de l'Albert i de l'En. Vaig a intentar venir a ell. El seu germà va fer el 'colòni' al costat d'Alger.

Una setmana d'arribar de l'Hospital de veure els amics malalts.

A Barcelona els resistents van assolat en ple dia un local de Faldanga del carrer Blei-cig important-se arxius i màquines d'escriure i retirant-se en camió i sense perdug.

Molt bé!

Després d'arribar del Teatre on hi he anat a veure una òpera moderna: 'Balalaika'.

Malgrat cert, nos ameb qual nostre d'acord amb l'autor, principalment la

2970

Presentació de la societat aristocràtica russa del 1917, l'obra és bona i s'ha interessat, tant més quan hi ha un còmic esplèndid que fa riure-llor. Explica un històric dels treballadors estrangers a Alemanya durant la guerra i un altre sobre l'ocupació a Trèpica el qual, estan molt bé. A més ha una paròdia sobre un infant de 15 anys que va al cinema, la qual és d'un còmic irresistible.

Dijous, dia 4 de febrer.

Avui és el 40^è aniversari de la dona d'en Mardon. Amb vital moten li he regalat una rajola dectric. Sembla que no li ha fet molt content.

Com veig que el 23 d'aquest mes és l'aniversari (el 24) de la Lola i s'anomena, la festa s'ha parat llavors, tant més que rec que mes dia més tard és el de la Pison.

Dijous, dia 6 de febrer.

Avui he rebut lletres de Barcelona. De la

1971

segona que m'envien en desparta a les meves dues
en les quals anunciava la mort del pobre Mando.
Ius novis aquesta ha arribat. L'altre i l'aura
segurament perdut.

Ultra vaires lletres de l'Encarnitz^{ca} ha un
del meu pare amb uns mots del meu germà Joan.
El meu pare em diu que, en principi, la
seua quarta Semaneta d'indult ha estat aprovada.
A la fi! Ara novis espera la seua notifi-
cació oficial per poder retornar a viure amb la
família.

Encara que aquesta nova em alegra molt,
esperem tantost sigui la seua execució oficial per
a alegrar-nos en totament. Com un altre
de procediments franquists - per per altament...

Després d'haver consultat durant una set-
mana en Martínez Barrio, va tornar a cridar
en Giró per formar govern. Aquest, però,
no acceptà. L'altre, fou en Barrio l'en-
carregat, mes aquest ha bessestat perquè
preconitzava el mateix programa que el seu

predecessors. Els socialistes i els comunistes refusaren donar
apoi a l'Església i els Bascos digueren que no es
aguantessin alts, al temps no entraven.

Dixi també de que es volia: El president
s'ha vist obligat a donar l'encàrrec de formació a
un socialista, en Lopez. El govern de compromís
està en marxa i la República en molta angoixa...

Aquesta nit arriba la notícia.

Dimarts, dia 11 de febrer del 1947.

Que que semi fa vuit anys que vaig
entrar a França. Quan en sortiré?

La crisi del govern de la República sembla
que s'ha acabat més bé del que calia esperar.
S'ha format un govern on hi ha vuit mi-
nistres: un socialista, un V. G. T. (soc.) un co-
munist, un C. N. T., un Y. R., un U. R.,
un català i un basc.

El fet que hi hagi un comunista és
per mi una garantia de confiança. Veurem
que farà.

Ahí vaig rebre aquella primera carta que m'annunciava el meu pare i que s'havia estat dot. Donc nouc, em vol esperar esperar la resposta de la Terini.

Dissabte vaig anar a sopar a casa d'en Leroy. Fou una estona que passa força bé.

L. Elisabetz insistí en què hi anés. Vaig acceptar quant més que la retenció anterior ja havia refusat degut a que esponia que ellq vingrés. En aquest aspecte, com en tot els altres, la veug em donca totq llibertat. Quing llàstima que no tingui una presentació, una desinvoltura i un do de gens més fi! Ara, ultra la seva timidesa, el seu aspecte retret i insignificant (que ella insignificant més encara) la seva pobre cultura i seva poca elegànci natural, fan que si bé l'estimo força, no m'atreueni pas gaire de sortir amb ella i menys encara de lluir-la.

Allò d'aquell diari íntim que feig s'ha quedat en res. Dir que no sobri el què diré.

Tal com es veu he hagut de tornar a escriure amb l'ortogràfic clàssic (la vella apilada). Resulta que un cop escrit la pàgina sembla que filtreu el tinta a la banda oposada del paper i les pàgines no queden gaire bé. Com deia el primer dia que vaig començar a escriure amb l'altre ploma, deia encara a desitjar per certa classe de treball. Que en el diari, no m'ha començat i almenys, ja que no tinc bona lletra, almenys que sigui net el que hi escric.

Encara que es sap que la bona cal·ligrafia és la ciència dels ossos, a mi, el problema de la lletra em té força preocupat, no per ella en si, sinó per saber d'on ve aquest mal, o si més no la part més important del mateix. Un veient tan bé com tingués mala lletra però que escrigués amb aplomb i assegurança en qualsevol circumstància. Però em preocupa veure que la meua emotivitat és incontrolable i que aquests sovint, massa sovint, seuen poquer retent la tremolor del meu puny.

1975

La manca d'activitat és el meu gran problema psicològic irremediable i que crea que, com diu un autor americà, ~~veig~~ consumeix una bona part de la ~~meua~~ energia d'un individu, de la meua energia.

Repetixo que per la lletra seria el de menys. Sense l'activitat excessiva, sense la tremolor, arribaria a fer bona lletra quan voldria, encara que per la meua professió i vocació no sóc un candidat a la obligació, un que he de restar compte que quan veic que l'home d'important en l'ensenyament i que cerco no s'aparta per bona lletra sinó a escriure amb la mà tant com el cervell existeix.

Si un dia arribés a veure aquesta opor-tuna, que en seria de felicitat!!!

Dijous, dia 13 de Febrer.

Anit anàvem al Teatre a veure "Huis Clos" de Sartre, el filòsof de l'existencialisme més o menys a triomfar. Aquesta obra teatral representa l'infern concebent per en Sartre, el tros tan poc infernal que potser amb l'obra és un patís, quan s'ha guanyat potgut fer molt millor i trobari no més explotat fins al màxim la possibilitat que ofereix el camí que l'autor li ha via donat.

La filosofia de l'època, tal com la concebem el existencialisme, és decadent i perniciosa; tantmateix, l'angoixa en un cas com el que presenta aquesta obra, és comprensible i fins i tot, si ara s'ha trobat l'època per fer una nova Divina Comèdia, el subjecte de l'obra d'en Sartre seria excel·lent. Però, però, no l'explota i enlloc de presentar-nos un infern d'època en donar un infern que fa més riure que altre cosa.

Ara acabo d'arribar d'una reunió amb els companys del P. en la qual hem estudiat la creació d'un Chor català ací a Montpeller i per la propera tardor presentar-lo per la ciutat amb vista a fer dirigit per l'ajut permanent a Catalunya.

Es tracta d'una empresa aprovada amb el mínim mitjà - són mil - sense mestre, sense gaire gent, etc., etc. Tantmateix, pel temps d'aquesta obra militants molts i la qual cosa que resisteix i s'ha

endavant. Es faran 4 coranells i al vespre una festa en la Sala de Concerts on ultra el Chor i ballet hi haura dos obres de teatre escrites pel meu amic Montagut.

Val a dir que la iniciativa comunista i en particular la del nostre Partit en favor de la causa del nostre poble es veritablement important i fecunda. Segon sembla ara el P. C. envia un milió per nos a l'interior, i això ha de sortir de l'esforç, de la iniciativa i del dinamisme del que estem aei.

Dans a noi, del Chor, de l'Esbart dançaire i de les obres teatrals. Totg exaltant l'esperit de lluita dels combatents i resistents de l'interior, s'ha fet una serie de tombols, de balls, de verbenes, festivals, llistes d'ajut passant cosa per casa, mitins, exposicions, conferencies. S'han imprimit targes il.lustrades, robes il.lustrats, regals, fotografies de dirigents, elements, falones, fantasia d'ajut, objectes d'art tipics, banderetes i flors de paper multiples. Fins i tot, a Prigios ara ai s'ha instal.lat una xurreria.

2977

Bot el militant barrienc a veure què s'podria fer per a recollir diners per Catalunya. Pel Nadal propo-
sarat es feren cotxes, ara el nostre Grup tracta
de fer una rifa i anar a vendre els números
casa per casa.

Dissabte, dia 15 de febrer.

Pel matí he restat en la meua cambra
fins a l'hora d'anar a dinar. En l'event dinat he
fet una passejada de 2 1/2 hores a través la ciutat,
continuant la visita als antics hotels de Montpeller.

Agradable i útil passejada. Ara, com que vaig
a posar-me a treballar, primer enviaré a casa,
car aquest matí he rebut reports de la Crain.

Dijous, dia 20 de febrer.

Diumenge al vespre vaig anar al Centre
a veure "Cyrano de Bergerac"; dilluns hi vaig
tornar a escoltar en Roger Laroche i dimarts
i vaig tornar encara per anar a la "Redoute"
organitzada per periodistes.

Del "Cyrano" va estar molt bé; ella menys que la de l'any passat. En massa gros, però excel·lent artista.

En Farandoy parlà de "Fossayens et Câtisseurs" de la literatura, analitzant particularment tres cosos tipics d'escriptors d'un règim i d'una classe que mor: Sartre, Maurice i Malraux.

Tot em va agradar molt i estic d'acord amb ell sobre la conclusió que en traqué. Jo en vaig trarre a més a més dues conclusions personals: a França, i sobre la seva classe, heu de trobar encara la manera de produir grans figures. Abans de desaparèixer com a classe i com a règim és que aquestes representen ho són per haver del talent d'un Maurice, d'un Malraux o d'un Sartre. L'única via més fèrtil en intel·lectuals! Distint que aquestes tres figures, que tot les heu arribat en determinades èpoques altres desenvolupaments de clares personalitats que l'adaptadq com a definitives.

hagin acabat per ocupar llurs activitats i acció en volguer fer veure el més doble de llur classe i de llur règim. Per que ben mirat no podia quasi ésser d'altre manera.

La segona conclusió i que es desprèn d'aquesta és que val més ésser paletó d'un gran monument ~~estabert~~ que arquitecte d'una mala casa. En això vull dir que prefereixo ésser un partidista d'una mala societat que un gran talent d'una mala mort.

Sobre la Redoute així que es tracta simplement d'un gran ball de Carnaval. Amb això unidic és posat el sol demontable sobre el pati del teatre i es feu una gran vetllada; hi hagueren molts disfresses i animació i fou indiscutiblement la millor manifestació mundana de la temporada.

L'Elisabetz i jo erem disfressats: ell d'andalusà i jo de cavaller de l'època de Luis XIV. Va venir un que li agradaria veure una manifestació així que no havia vist des del 1789, i no es va voler desilusionar. Avui ha tornat

a març.

Dimarts, dia 25 de febrer.

Van passant els dies sense gaire interès. Quít fenturatsens varem anar a la Sala de Concerts on n'André Wumser va donar una conferència quasi tant interessant com la del dilluny passat sonada per en Gerandy al Teatre. Fou una vetllada, agraïtable. Parla d'una obra d'Olfred de Vigny, "Stello" i del paper de l'escriptor en polític. Critique molt bé.

Després de la conferència vinguérem ací al diari on en Marton, que ja l'havia presentat a la Sala de Concerts, va oferir-li un vi d'honor. En Wumser va parlar nos d'algunes coses força interessants, molt florilejades pel seu estil i per la seva riquesa de vocabulari.

Dimarts, dia 4 de març del 1947.

Van passant els dies sense que occorrien grans coses. El dijous prop-passat vaig

presentar dues proposicions a la reunió de
c. destinades a intensificar la campanya
d'ajut a Catalunya.

La primera tractava d'innovar en "Lluita"
un sistema de subscripcions especial que practi-
quen alguns revistes selectes franceses que tenen
for fortíssim. En tracte de les subscripcions que tin-
guin un preu superior a l'ordinari, hi ha propo-
sat quatre, l'ordinari, una anomenada de
"sosteniment", una altra de "propaganda" i
una quarta dita de "benefactor."

L'altra proposició consistia en una
lletre que s'adreçaria a una sèrie o per-
sonalitat, col·lectivitat o a individus, en
la ^{qual} després d'explicar-li breument el
noure cas, es li demanava una gestió

Venim el que demanem. El Grup
s'interessa molt actiu i com que està com-
posat de gent competent ja ha ben treballat.
Aplicada la mètode lletre en el pla particular
del Grup ha donat ja uns bons resultats. Val a dir

el fons treballa molt i bé en un dels setges més per
ajudar al combatent de l'interior. De Montpelier,
de moment, és el millor.

El divendres darrer va acabar la traç
Orizola i ha ocupat aquest matí. R. de
Jordà al cinema i al Teatre. Dissabte potser
aniré jo a Lersiam, a acabar d'arxivar
i completar el "series" sobre la naturalització.

Omni angles, francesos han signat a Dun-
kerque un pacte d'abandó i s'ajut unida
en cas d'un acte d'agressió de la part d'Al-
manya. És una nova pedra que s'aporta
de l'edifici de la pau.

Dimecres, dia 5 de març.

Feia temps que en parlàvem. A la
fi va ésser realitat... a partir del dia
10 del corrent passò al Servei de la Direc-
ció del diari, (Secretariat). A tal efecte,
donar la votació de Lersiam que ho anuncia,
establir "habilitat" a diversos caps de Lersiam

per tots els qüestions que s' relacionen amb
l'Administració del diari."

La nota va adreçada al vuit cops de
Servei de l'Administració; és a dir a tots
menys a la Redacció.

Ja quan vaig entrar fa dos anys, en
Mardon volia donar-me un càrrec propi
dell per descomptar-te amb algun de confian-
ça del meu treball que Sr. Plavos no varen
tenir-hi un sol interès en ell em jo Josep i des-
dó veiem que en Franc no s'apuntava gaire.
I així passà el temps.

Dava, aprofitant l'ocasió que la
Nick, a punt de donar a l'lem, deixa el diari
i com va de Montpeller, en Mardon em ha dit,
em digué, que preocupés del càrrec de la
filla, que així podria ajudar-lo eficaç-
ment, car em passaria tot el temps de di-
recció i administració que jo pogués resoldre.

No val dir que vaig acceptar sobretot
per veure a veritablement el que descomptar

d'una bona part de la feina que he. ²⁹⁸⁴ El
meny propiament i se trave-li tant treball ^{sigui p'altres} com
perquè es pugui reposar més que no pas
fins ara.

Hem creat una bona fórmula per
tal que no perdi el meu dret profes-
sional en el periodisme, que no tingi de
canviar de sindicat i fins i tot que no s'
ferisquen una sensibilitat i unes ja
siga per la nova condició d'estranger o
per altre diversos motius o aspirant al càrrec.

Dijous, dia 6 de març.

Quan he comprat una ràdio. Hi he se-
civut a fer-ho ara que ve el bon temps i
que podré ~~estimar~~ en la nova cambra.
He comprat un aparell molt bonic: tot
recobert de cristall. Sembla que serà bo.

Quan l'A. F. P. ha enviat una breu
notia anunciant que un Franco Laviq
estot víctima d'un atentat. Donava però,

2985

aquesta notícia amb un punt d'interrogació. Aquest vespre han comunicat que el govern espanyol de Madrid demanava oficialment que Franco sigui mort. Com veieu que no demanem ni para de tractat i que potser, en efecte, aquest ha existit.

Des del punt de vista humanitari és costum celebrar la mort d'algui, més en aquest cas he anunciat al company de la Redacció que no confirmava pas que l'heu perit a tot.

Poc després d'haver ja bromejat sobre aquest fet he anat a comprar la ràdio i en retornar l'Annam, tot seriós i adreçant-se a Selangor, ha parlat de l'ONU com cosa segura i que el Prefecte, etc... he veia que m'ho empassaria... Ho estat un altre motiu per bromejar.

Sobre en Selangor vaig a aprofitar l'oportunitat per dir que no se fa un cert temps

les seves relacions amb mi han canviat totalment. Ara és manifestament apassionalista favorablement predisposat, té paraules amables, frases simpàtiques, atencions, etc.

Segons en Mardon dir que si he canviat és perquè s'ha donat compte del seu error. Ferà doncs un cas com el d'en Pelai o d'en Pedrón? Potser sí; però a mi em sembla que en Mardon ha influït en aquest canvi. El cas a més, en Pelai i en Pedrón foren per mi sempre ben vistos, o sigui que el cas de Pedrón amb impatients des del principi, mentre que en Lluís granit des del principi ja no em fou simpàtic. Finx una, malgrat el seu canvi, continuo creient que valia escriure sobre d'ell. Si un dia veic el contrari serà un cas que ho constataré.

Dissabte, dia 8 de març.

He acabat de visitar els cases senyories

2987

de Montpeller N. hi ha de veritablement magnífiques. Seguint una visita aïllada i bona compte de com vivien les diverses classes en els segles passats fins i tot quin era el nou rics de l'època.

Aquest moti ha arribat "Pinto". En aquest número hi surt una nota summental de donatins que vaig fer jo per Wood. Esta però redactat d'una manera que no concorda amb la realitat.

Dilluns, dia 10 de juny

Dissabte en arribar a casa vaig trobar un Telegrama; era de la meua summentalista-me que venia a l'endemà. En efecte, al dia mateix arribà i ha marxat avui. Ha vingut per veure'm i per portar-me el "dossier" de les naturalitzacions.

Com veig que al dia ve a ésser el primer aniversari que feia fetg' de veure de veure, varem passar la tarda junts,

quon tota ellq a la cambra resultant de
ràdio i... Per la nit anem al cinema.

Durmi he començat oficialment en el
nou càrrec. Ho es pot dir un encarg. de totg
manera, perquè que serà difícil de posar-
me al corrent perquè he de controlar i
organitzar algunes coses administratives,
sense tenir un precedent i sense haver
existit pràcticament mai una admi-
nistració. Obien, com ara hi ha, un director
i un cap de servei, però sense coordi-
nació administrativa.

Dimart, dia 11 de març.

He anat a ~~parar~~ a casa Masson (sin-
cemente també vaig anar hi) i després he an-
at al Capitol a veure "La Parada del
Sport", un documentari sobre ^{els} esports de
nos gran festa esportiva de la V. R. S.

N'he estat meravellat i entusiasmat,
es qualsem de nos, de gràcies que no he

2989

fet mai cap país capitalista. D'així s'en
sin ésser exportat, no com així que opuscle
Suzanne, i es feu pagar, i la mostra va a ven-
re's.

Dimenge, dia 16 de març.

La setmana s'ha anat bé. El treball
que feia ara se diu va bé, i després de la
primera setmana un recull que me picà
que anirà bé.

Altra havia d'anar a Sersian. Com veig
que altra també era el ball del 'Lestat' i
en Cruz així com jo mateix, pel que havia
dit d'aquest ball, tenia interès en saber-hi. Vaig
decidir doncs, de deixar la traducció per la setmana
que ve, no anar a Sersian i sí al 'Lestat' i
El ball tingué lloc al Casino de Palerm i fou
un feia rotund. L'act de la Camera quan
arribà fou representada pel bou, i crec que
fou d'exagerada propaganda sobre el que s'hà
passat que fou que hi anà molt poc

gent sobretot d'ouç.

Com viquei que en Orç, l'Andiraci i tots els seus companys de disfrutarem de l'edat de pedra, jo també ho vaig fer. Dreu una ingenuitat de home així vestit contra quatre d'ouç, tot a cap qualse amb cavaller; els d'ouç vestits altrament o en també foguissim i apallera. Resultat: no vaig ballar en un sol ball a la fira per després per treure'm tota la pintura, barbes, espada, cello, etc. Mai un home cortat tant temps de preparar-me per anar a un ball i mai un home divertit tan poc. Ho qui més valgut que heuig anst a Seroian on la veug inesperadq...

Mesq, enst que n'la ent fou enortrosq, la tarda la ouç passar bé: Vaig anar a can Leroy; i finalment la ~~de~~ Celta te i jo una bona ^{hora} present el sol al balco; e després anarem a dinar en Tamb i finalment anst a un more i un térd q Micheline, anomen a prendre el té.

Omb la Colette veig passar-li un
 temps ben agradable i la conversació es mena
 vers el sentiment. Jo veig per bona cosa
 el seu amor, insistint per que em digués
 o m'ensenyés la foto del seu paperet. Ella em
 feu recordar repetitament que no en feigo
 cap; jo, però, veig per veure que no ho creig i
 fins i tot, em va determinar a dir que
 simplement a tu veig dir: "Ollors il ne me
 reste plus aucun espoir?" a la qual ella el
 respongué un xic encorcinat, tantost com
 em va dir-me, tantost feut-t'ho tantament:
 "Raymond; lorsqu'on dit-vois ça qu'il ne
 vous reste plus aucun espoir?"

"Parce que vous en avez un, parbleu -
 veig afegir jo.

- "Mais non; mais non je vous dis"

La veig restant tota oberta per aquelles
 endavant, però no veig valguer, no que.
 No obstant, compro que em plau, però no
 puc per seguir aquesta via. I m'ha quedat

L'ha dit Elisabeth, si ella no li fos potser sí... Ara no.
 Malgrat això, però, veig penar una ferdq molt
 bé. Sen canvi, aquests, que sempre se sortit
 amb ella, (després d'ha-la fedit la Micheline) ja no
 ha sortit potser bé. Si continue, sortint amb ella
 em passaria com amb el altre, és a dir, em'n fa
 figurar o bé me m'encantaria? Per el que no
 sé. Sen sento l'ocurrència i em sento veure la
 còrrer. La primera tentació és per veure si
 em acabava essent me indiferent i sí, restaria
 tranquil; la segona és de deixar la còrrer de
 ferill que no em encantaria. Una que aquest
 veiga en el dubte i en la insatisfacció la tenies
 convicció del meu esperit. No sé encara
 que farà.

Dimarts, dia 17 de març.

Altir el Ministre francès de la Falema-
 ció feu una declaració sensacional sobre la
 sobervia d'un part complot contra la Repu-
 blicq transat per tot el enemis que aquests

te: milicians, socialdemocràtics, etc., etc., i
 fins i tot hi ha una colla de convents compli-
 ests. Però, veí en un moment la política de feblesa
 i d'indult practicat amb els enemics del
 règim. A mi, a mi, de complotar se, se,
 convent, ho feien igualment dins de la passió
 de Fresnes que és on hi ha tots els grans trun-
 sons que encara viuen. En trest d'horari
 de parlar així, però ells no tenen cap conside-
 ració i somi tal com està el món: la nova
 societat aquesta gent encara és perada
 energicament en la impossibilitat de estar i
 si no hi ha d'altre remei que l'execució a-
 questa a la d'oplicar. La veïança del nou
 món no pot ésser impedita per uns altres
 del vell.

Dimecres, dia 19 de març.

Avui he llegit en "Pharos" un estudi
 sobre l'estatut dels indígens i dels indis a
 l'Àfrica del Sud. Est llegint la revolució.

i la ràbia augmentarà en un al veure
 el que fan allí els que es diuen superiors,
 blancs, civilitzats i demòcrats. Quins banders
 aquets anglesos i llurs subjectes del domi-
 nis! Sembla impossible que avui un estat
 que es diu civilitzat i demòcratic pugui
 mantenir i defensar injustícies tan
 grans com la que impera a l'Àfrica
 africana.

De Rússia i de tota la U. R. S. S. s'ha dit
 tot el bo i el dolent, i més i tot; s'alle-
 uarà també, però no de la Gran Bre-
 tanyia ni tampoc del Estat Unit. Els
 crims que aquest país "demòcrat" comen-
 ten amb la raça de color són imperdonables,
 i no parlem del que la classe dominant
 d'aquests països cometen amb la classe
 o classes de raça blanca, de dins i de fora de
 llurs fronteres.

2995

Dilluns, dia 24 de març.

Avui mateix he arribat de Sivina on he vingut a mansar i treballar a la tarda. Bona tarda com quasi bé sempre.

He mantingut un xic treball i ara no he vingut al treball. He anat a comprar a l'estructura i el terreny i el, a part d'altres. Ara me'n vinga a copiar i després a la reunió de C.

Dimarts, dia 25 de març.

El treball en el nou càrrec va bé, vaig tirant endavant i quan ja he acabat de veure tot el que em manava fer controlar tots els serveis. M'agrada la tasca perquè és d'organització i tinc un vast camp d'iniciatives, fins i tot de direcció i de comandament dels quals no estic encara com en l'últim, en la meua autorització.

Heu de dir que vigila una sèrie

de notes i d'ordre al cap de Servei, però
 jo em sento força mentre el signi que
 sent. Però que em permeten més alguns
 cap de servei que ja estan ben aix³ em
 que⁴ de les meves atribucions, del meu
 càrrec? Els que em permeten més de treball
 són els que valen més poc o tenen
 que sentir massa en el control de llurs
 dominis.

Dijous, dia 27 de març.

Del dimarts a la tarda vaig anar a
 veure en circ trapezista - equilibrista com
 encara no n'havia vist mai. Una noia
 va pujar al cim d'un pal de 44 metres
 d'alçada i tota sola, sense cap protectora,
 va posar-se a fer cinc aeròbicis ~~vandals~~

Per altra banda, tota la "troupe" va
 fer meravellós en cable diverts. Ara que
 aquestes meves d'espectacles no són prou
 plaents per veure...

2997

Abir vaig anar a portar al Partit el meu treball sobre "els principis del leninisme", el qual volum havia escrit aviel de proposició que el P. ha fet a tot el seu intel. lectural.

Dijous, dia 28 de gener.

Ha vingut a veure'm en Cadena; hem parlat una bona estona d'afers del Partit i d'altres.

Dia de treball sense res d'important. Ja tinc ganes que els afers de maneja en el meu nou càrrec estiguin en mans normal i al dia a fi de no dedicar-li tant temps i més al meu estudi que no avancen gens.

Dilluns, dia 31 de març.

Des de que vaig escriure el darrer comentari parlant de la Colette, he sortit amb ella moltes vegades més i l'he vist a casa i a molts altres llocs. Resultat de tot aquest

non, contacté is que la cosa es va arrosse - 2998
sant, per part nova i per part veia.

Es el que a mi respecta fue ja dir
que no hi haurà enamorament i com que
altra cosa mi ficció no fue fer. Es, heus ací que
des d'ara cree que vivrà baixant per passar
en el domini del veia.

Anulitzem però ara el cas esguardant-
lo per ambdues parts, a la llum del que se
sobre la part aliena:

Confesso que jo estic rebut un vic
d'aquesta fi. Quan vaig assistir a la festa per l'a-
niversari de la Micheline, vaig ballar un moment
la Colette que era cap altra veia; fins i tot
la veia començar a tutejar i li vaig dir que la
volia petonejar. Des de llavors encara que vaig
marcar la idea de besar-la, tant més quan
té uns llavis molt temptadors i un certis fins-
sim. L'ocasió però no es presenta i el desig
resta i resta insatisfet.

La idea reprenqui força arrel de la darrera

2999
interinte i fins i tot vaig limitar ^{del} el nombre
de les meves aspiracions en les noves relacions co-
municades.

Una de les sortides inmentals em donà
l'ocasió d'anar sol al Teatre, després de sopar.
Quan la vaig acompanyar a casa vaig creu-
re que era el moment de besar-la, en el mo-
ment d'acomiadar-us. Ho vaig intentar ~~en~~
se resultat, i la seva mare que arribà
en aquell mateix moment impedí que po-
guéssim pronunciar ni sol mot.

Els o quatre dies més tard vaig anar
a invitar-la a anar al cine i refusà. Vaig
comprendre que estava enfadada. Dissabte pas-
sat vaig tornar a veure-la, i ens vorem ex-
plicar. Resulta que ella també ha estat
"decehuda i sorpresa", afegint que no s'expres-
sava això de mi. Jo em vaig quedar que
quan no sabia el que dir. Si l'hagués
trunada veritablement, si que hagués sabut
trobar el mot que convenien, però puripir

en se tant poc...

El que no se'és el pag de la ^{mea} sorpresa i de la seva decepció; igual pot ésser per la meua ara diria com per la desil·lusió que aquesta a'ha produït o ella albirava altra cosa o no s'esperava un poc així.

Per la nit d'aquest mateix dinoble anarem al cinema però acompanyat de la Teva mare. A l'entrada sortirem a fumar una cigarreta. Vais comportar-me correctament i fins tot aixut i tose. El moment de les galanteries per broms ja no quadren ara i les sentides no existeixen; resultat: conversació més aviat fluïda i sense interès.

Dilluns, dia 1er d'abril del 1947.

Ara és la diada de les enganxifes a França. Tot simant n'hem parlat ~~se~~ el Sr. Huguet, un Cuzc i jo. Tot seguit me n'he pensat cinc i les he acontat: una per en Carrió; una altra per en Cruz (ell també me n'havia preparat una que ha fracassat) una per una amiga que es ane Cécilia, una altra per la Colette i una per la Lolé.

Totes han donat resultat, si bé la fi de la de la
 Odette i de la Lola encara no la sé. La que ha fet
 viure més per ara és la de en Carrió. Va bé de viure
 de tant en tant.

Dijous, dia 3 d'abril

Del mes passat vaig comprar la ràdio; a-
 quest he comprat un 'nécessaire' de viatge molt
 bonic i sobretot molt pràctic. Li fare, cada mes fa-
 ré una compra de coire utilitari i susceptible
 de servir-me ara ací i demà a Catalunya.

Del possible retorn però continueu essent molt
 problemàtic. Ara en Franco acaba de promulgar
 una llei que podrà instituir un consell d'experts
 del qual entrà ell, en formaran part el prímat
 d'Espanya i el cap de l'Estat-Major central. Sense
 comentaris. Ah! la llei afegeix que en cas
 de mort del Cap d'Estat (Franco) li succeirà un
 príncep de sang real!!! Quines penques!!!

Dissabte, dia 4 d'abril

Ha vingut a veure'm l'Aguilar i m'ha
 dit que li havia vingut a tomb de parlar

dels periodistes espanyols, que han treballat en redac-
 cions franceses, i que parlant d'això havia por-
 tosament de parlar de mi. En efecte, ho heq,
 fet i dir, en "L'Espagne républicaine" que jo
 sóc el tercer periodista espanyol que he estat
 adscrit en una redacció francesa; com s'igni
 que l'article és recent (publicat el 29 del
 prop-passat mes) dir fins i tot el meu meu
 càrrec amb la qual cosa us fa més que ho-
 norar més aquesta excepció que jo represento.
 Dir finalment que els meus dos predecessors
 havien estat redactors respectivament al "Figaro"
 l'un i a "l'humanité" l'altre.

Dimarts, dia 8 d'abril.

Aquest matí he arribat de Servion on he vingut
 anar dimanche per passar-hi dos dies aprofitant
 que ahir era diumenge de pasqua i encara es
 fa festa.

El més important d'aquesta estada
 és el bon menjar assolat contrastant amb

és fatigant retornant i és agradable passejar
 al sol i al camp. Particularment almorçar
 a la tarda, la passejada fou molt agradable.

Dijous, dia 10 d'abril.

He anat a parar a casa Mardon i
 hem parlat de les properes vacances d'estiu. Jo no
 he previst res enquny. L'any passat he
 vingut preparat amb autelació i amb gust per
 què veia que era el iúctim que passava a
 França.

Don Mardon m'ha suggerit un pla interessant:
 anar a fer un viatge, en sol, a l'Àfrica del
 Nord, Marroc o Argèlia. He acceptat immediatament
 perquè molt probablement encara seré
 allí si com cal esperar, continuo vivint.

Un altre pla que em feia i anar
 a Niza i Monte-Carlo. Entre els llocs on po-
 dia anar, a més a més dels motius de
 l'any passat, m'ha enqunyat una invi-
 tació del George i de la Nick per anar a passar
 un dia al Gny.

3004

Ja veuen a què faran. El que no penso
pas fer és anar o millor dit retornar on vaig
anar l'any passat; ja m'hi ha prou amb una
vegada. Sen Pol, per exemple, ja voldria que hi
anés ara; així m'ho diu en una lletra que
he rebut avui.

Dinurenge, dia 13 d'abril.

Quin el Partit nostre, els tres, han com-
memorat el 16^è aniversari de la proclamació
de la República Espanyola amb un bon mi-
tin a la Salle de Concert. Ha estat un èxit però
a mi continuen fatigant-me els mitins.

Per la tarda he hagut una interessant
reunió d'informació de la V. G. T. on en Moix
ha fet una ben documentada exposició.

Per la nit he anat a cine de carambol
en Mandon, a casa del qual he anat a dinar
i sopar, m'ha ofert 6 deus entrades. Hi he anat
amb la dona d'en Sergi Puig i l'espectacle
ha estat molt bé.

Avui vaig anar al Centre a veure 'He-

rodriade". En Marton em feu unq carta i m' autoritzà a que ho fazi jo quan ho hi vulqui anar. Es unq autorització que no haviq enarq acordat mai a ningú.

Dilluny, dia 14 d'abril.

Com seia ahir, commemorarem aquest aniversari amb un mitja i unq conferència. Orami rç, treball normal.

En Marton ha marxat aquestq tardj vers París. Totq la setmanaq estaré col·i despatxant totq els afers que fuzpin fer sense ell.

Dimarts, dia 15 d'abril.

Ha arribat l'Elisabeth per veure d'ure; això era l'espera que em donà per demanar-me si voliq que vingrés.

Malgrat que en Marton no hi és, de tota q no me'n manca. Treballo a punt, fero.

Don de laulle continuq feint el 'Tants'.
Després del 'indeader' produït pel seus discursos de Brunerval i de Strasburg, proument der-

3006

rament, ara ha annuist oficialment
que prenia la presència del "Rassemblement
del poble francès", una nova edició de la
francesca "Union Gaulliste" amb l'agravant
que aquest R.P.F. és més toleut encara que
la V.G.

La meua primera impressió és que si no hi
cop de força que l'ajudi (s'han registrat ja
molts còpies amb tot els complot i provocacions
en la metrópolis i en ultramar...) francesca tan
estrepitosament com amb la V.G.

No coneix un home, que vol ésser d'Es-
tat, ni un polític, que hagi acumulat tant
errors, tan grossos i en tan poc temps.

Dimecres, dia 16 d'abril.

Acabo de llegir a "Leitg" el manifest
del Partit comunista britànic condemnat, a fi
del seu congrés d'engany, l'imperialisme
anglès i el del seu govern. Els comunistes
britànics condemnen l'immisicó del govern
anglès en els afers de les altres nacions, el seu

3007
imperialisme i particularment el refus
de donar la independència als pobles sotmesos
que la Semanen. En dir això mencionem
tots les víctimes de l'imperialisme britànic,
principalment la Índia, Birmaniac, Malàisia,
Egipte, Palestina, Grècia, Xipre, Malta, etc.

Dixò és magnífic i honra els pocs orga-
ns que són comunistes i els comunistes de tot el
món. Com ara fan a França amb el cas
del Viet-Nam i d'altres països de la Unió fran-
cesa, els comunistes són conseqüents i univer-
sals en els seus principis. Comvien sovint de
tàctic però l'estratègia resta sempre la ma-
teixa: desaparició de l'exploració de l'home per
l'home i de la diferenciació social i creació
d'una societat més justa i més humana.

Constato amb goig que els comunistes de
França, d'Anglaterra, d'Espanya i d'arreu del
món són conseqüents i universals. Quan
en tracto d'enfrontar els principis amb les
realitats adverses, ho fan i condemnen allò que

és menys humana i menys progressiva encara que requereix ^{avant} en contra del principi egoístic del poble al qual pertanyen.

Dilluns, dia 21 d'abril

ahir vaig anar a Ovingy a sobre en Maron que arribava de París. Mentre l'Esquerdista esperàvem el tren vàrem a anar a veure una exposició en la qual hi havia el cotxe particular i personal de l'Hitler, una meravella de cotxe, mirassat, potent, fi, elegant, etc., en una paraula: tota la comoditat, seguretat i potència mecànica reunides per fer què com de magnífic.

De retorn, tot parlant, vàrem anar a copiar i després, parlant encara fins a mitja nit.

En Cruz em diu que oi vell podria beneficiar d'una de les places que es intendien escandidar i oferir a les estudiantats espanyols i que no es cobrirà. Un tracte d'anar, per

gant-se nous el viatge (din uns 8.000 fs.)
a Escandinàvia: Dinamarca, Noruega i Fin-
làndia, passant per Bèlgica i Holanda.

Com és fàcil apreciar el viatge és inte-
ressantíssim i barat i no cal dir que accepto
a la cosa és factible i sí, naturalment, en el
cas de juliol (oé encara sí...)

Val més anar a Escandinàvia que a l'À-
frica del Nord.

Dimarts, dia 22 de abril.

Ara donen a França una tarja especial
d'identitat per alguns categories d'estrangers, en-
tre la qual hi entra la del refugiats espanyols.
Es tracta d'una "tarja d'identitat de resident
privilegiat" i que dura deu anys. Doni
he anat a informar-me, però com que
pel que treballen cal constituir un nou
"dossier" de "mà d'obra", em sembla que
valdria més deixar-lo córrer fins que encara.
Serqui la que ara tinc, a encara oé
sí: febrer de l'any que ve.

Dimenge, dia 27 d'abril.

Ohir a la tarda vaig anar a la platja per primera vegada enguany i amb fe he tornat. Com que estava sol m'he passat quasi tot el dia llegint.

El vespre com que estava fatigat he vingut a fer un treball per l'Aspirar del diari i després me n'he anat a casa on he escoltat Ràdio Barcelona. Com sigui que ahir a casa era St. Montserrat, han radiat una obra de Teatre ambient i després han recitat poesies (sis) de Verdagner, tot en francès a la "revista" i en català, naturalment. Igualment, ara, Ràdio Barcelona, ^{francòfona} deu radiar en català; però com que Verdagner no escriu les seves obres en català...
 llengua...

Dimarts, dia 30 d'abril del 1947.

El periodista hem fet venir la jornada del 1er de Maig. Jo he treballat fins

el migdia i després he partit amb els altres companys de la Redacció, a Tolosa, on hi hem fet un àpat amical al qual hi hem convocat i invitat el director.

L'àpat ha estat més solent que el de Villeveyrac i més ^{car} bonic; l'ambient no tan animat, però per un costat més interessant. M'he passejat en cotxe conduït jo, he anat, i conduït tres companys més, a Carmon i a Maguelone. En aquest darrer lloc hem visitat la casa fins al segle del segle XI i la ruïna del que fou el primer bisbat de Maguelone. Al retorn he conduït el cotxe fins a Montpel·li i fins al garatge. Bona tarda.

Demà com s'ha vist que no treballaré pel fet que pràcticament a la direcció no hi haurà cap obrer que messi, pensava anar a passar el dia a Servian. Ara que no se'n pot fer perquè ni me'n vaig a dormir massa tard, demà

noa m'he difícil elevar-me tant mes
 quan comi ytic constant, sent usorip
 dormir massq i aqueste nit no el
 encara a quinq hora en gitaré. Ara
 este esperant en Gordon que vingi
 de veure en Balmain, el secretari
 federal del D. C. franc; mentre tant
 fang companyia a la casa deus.

Vey, quian menys messq un
 apt ultradivineri de p'és no tinc
 gana pel venal que ve el darrerq.
 aquest vespre no he menjat ni
 beurat res i no tinc gana de fer ho.

Diumeng, dia 6 de may del 1947.

Dir al mateix usip menjar tant meq-
 tany a Senion. Per la totq com que tany.
 son vany anar a dormir ens estany, al ves-
 pre al cinemq i aquest mateix altre ves a
 fumentq de die respect per anar a agapan
 l'autobús.

3013

Dijous, dia 4 de març.

Aquest matí he tornat a passar el dia a Servian. He aprofitat aquest viatge fent un regal a l'Elisabeth: un bonic rellotge de pulsera.

Dilluns, dia 5 de març.

Feia sis que esperava carta de casa i ja començava a estar impacient. A la fi avui ha arribat portant-me una notícia molt dolenta: el meu rebodet Jordi, l'amic que tenig i que encara no conceïa, ha mort ja ja prop de les naves, segurament el dia 11 de març a la cine de la costanada.

Aquesta tristíssima i inesperada nova m'ha aplanat. Davant tot el matí he estat mig furiós i què m'ho sabia el que em feia. Tebe noiet! Tenig dos anys i tres mesos i dia que abans de morir, quatre minuts a-bans, crida a tot el que el rodejava.

allargant-los hi la una al mateix temps
 i nomenant-los per llur nom: papa,
 mmana, iaio, iaia, tietz, etc. Diu-
 el unu pare - que es va acurador com
 n' fos una persona major d'edat.

L'ia trist, qu'ia trist que deiaq' ésser!
 Pobre Jordi, desaparegut tan jove-
 met i sense haver-lo pogut conèixer!
 Diu que era molt intel·ligent i que
 a mi em conèixia molt bé per la foto;
 m' anomenava el tiet. Roman de
 França. Tinc dos fotos d'ell, una
 de quan devia tenir quatre o cinc
 anys i l'altra de quan en devia deu.
 Deu aquestq' darrerq' ja està esmentat
 sobre un gran canal de cartó. Puc
 demanar-me una de aqu' recent encara
 que la meua vellq' deu tenir més
 de vint anys ja que diu el pare
 que la Terrible malaltia que se l'ha
 endut a la mort ha durat més de ~~10~~

amig any.

Com sigui que el meu germà us té
escriu per escriure'm, el pare em do-
na foto meua de detall. Dir que els
queda el consell de que es feu tot el pos-
sible i imaginable per salvar-lo: metges,
estratègies, medicins, etc., etc. Ha mort,
depoys m'explico, a consciència de l'al-
bimura: primerament se li inflaren
les extremitats, després passa a la cara i
finalment al ventre. I tot això dura
més de 75 dies, i jo ignorant-t'ho tot!

Confesso que m'he pensava poc en aquest
mimoyonet que no coneixia. Quan pentava
en la família de Barcelona ho feia més
avist en bloc, i aquest rebodet en forma
va part. Quan ovari la xovet amb la ter-
rible realitat anunciada per la lletra, i ho
deixat no se' com i a mida que llegia
seure comprendre gaire bé, no he pogut
evitar que els ulls se m'emplenessin

Dimarts, dia 13 de març.

Van continuant la mateixa vida. Molt treball i pocs lleures; aquest és el meu per treballar també. Ja he acabat d'organitzar i de controlar la totalitat dels serveis del diari; ara tot es fa sota el control ordenat i sever que he establert. He hagut friccions i crítiques, al darrerq, admet la de la equivalència. Però en ha sorgit prou que ho hauria previst.

En Mardon, veient que treballava tant m'ha dit que hauria de prendre un secretari i que hauria de sortir més del despatx.

Demant la setmana passada a França hi ha hagut un desenvolupament polític d'una gran importància. Amb motiu d'una vaga a la fàbrica "Renault", que primer, per simpatia, apoiaren els socialistes i l'M.R.P. arran la C.F.T. i els comunistes encara no havien pres possessió, s'ha produït un desencord ministerial entre el representant comunista i la resta del govern, el qual ha acabat destituint el ministre comunista per secret.

3019

Aquest fet insolent, no gens aplaegador per una democràcia, s'ha produït perquè els comunistes apoiaren sense reserves la pressa de posició de la C.F.T. la qual demanava una priming a la producció. Resumint podríem dir la crisi s'ha produït perquè els comunistes han distingut una reivindicació que haurien estat aplaudint primer que per ells, pels socialistes i per l'M.R.P.

Demagogia o parany? Potser ambdues coses a la vegada. Resultat: la S.F.I.O. ha acabat de suïcidar el partit i s'ha operat una relliscada vers la dreta. La influència de Washington es fa sentir.

Dissabte, dia 17 de maig.

Continuo fent la mateixa vida. Ara acabo de venir de veure la Mick, la qual està a la maternitat. Ha tingut un nen.

He anat a veure-la junt amb la Lola i en George. La Lola m'ha dit que es de fa un quant temps que m'he format un mal hàbit, que no ric ni faig bonic.

Potser sí que té raó, almenys sí un mal caràcter, més així i amb molts menys forces, ganes de divertir-me. Val a dir, però, que veïa el pes de l'exili, del disgust recent, del drama sentimental del qual en veïa parlar quan tingui humor i de la manca de temps per les coses que voldria fer, hi ha un argument que no cal subestimar: veig a tenir 31 anys i a aquesta edat, normalment, hom no té o no ha de tenir el mateix esperit engorjolat, divertit o conquistador que s té en la primavera juvenil.

Billem, dia 19 de maig.

Ahí anàvem a París a escoltar un discurs de Maurice Thorez, el secretari general del Partit francès.

Aquest esdeveniment fou motiu per una gran manifestació comunista en el célebre carrer romà ple de pau a pau.

Un Thorez digué una cosa que ja no

3021
oblidaré mai més:

"Notre plus grand tort c'est que nous
avons toujours raison avant les autres."

Es molt bo això!

He acabat de llegir una "història experi-
tial de la Popanya", del canonge Carles Car-
dó, la qual està dedicada al cardenal Vi-
dal i Barraguer, ambdós exilats i aquest dar-
rer mort en exili "per haver estimat la
justícia i detestat la ~~libertat~~ iniquitat".
(Aquest és el text de la dedicatòria).

Es molt honorable el cas d'aquests dos
autoritats de l'Església que s'exilien abans de
sotmetre's a un Tribunal i al seu regim i
el llibre fa força, força mal al dictador.
El diari "Le Monde" diu inclús que aquest
ha fet molts esforços per impedir-ne la ~~seua~~
publicació. Tantústif, com que el ca-
nonge Cardó no és un historiador im-
parcial, penso per-li sentir per mitjà
d'una lletra.

Dimartí, dia 20 de maig.

El dia 15 de maig es va commemorar al País basc amb una vaga obrera de vortz proporcions. Aquest fet ensorgí la festa celebrat per la classe obrera francesa en divortz formes; fins i tot el Comité Federal nacional de la C. F. T. va manifestar públicament la seva solidaritat.

Del franquisme sorprén per la potència i l'oposició del moviment, no fins ara, però ara es veuq realment ésent ja impressionat amb els seus personatges, segons sembla en la deportat en unitat a l'Àfrica, (Ifni).

Per altra banda en França ha anat a Barcelona segons de començament de les seves lliures. En un discurs ha declarat que no aspirava pas a un centralisme autoritari sinó a una descentralització natural.

El comite de l'Espanya "una" és en l'ensat. En ensa una concessió més

3003

d'un règim agonitzant. És la mística
primitiva del franquisme ja novis, li està
la sang; encara en farà més en la seva
agonia, però el règim és mort, i ben mort.

No tinc bona informació del que
ha ocorregut a Barcelona, després del fracàs de
les aspiracions d'adhesió recollides a domicili, i que
malgrat les imposicions, no pagueren haver l'any
passat, a la fi s'ha resolgut a donar-hi. Segur
sembla una bomba ha explotat en el palau
on s'alletjava i se n'ha descolat una altra en
l'estació, a la seva arribada.

Avui vaig sentir d'un testimoni
present, el veüt de com semblava l'entru-
ssisme popular quan Franco suria a Bar-
celona en 1942. No havia sentit, llegit ni vist
mai un procediment tan revoltant i in-
molt.

Dijous, dia 22 de maig.
Quan sortia del restaurant de sopar

una presentació m'ha cridat l'atenció: era
 del Centre summant una obra en
 llengua occità. Picat per la curiositat i com
 que no m'havia vist mai, hi he anat. El
 títol de l'obra és "Michel le réputé".
 M'ha agradat força.

Dimartí, dia 27 de maig.

Dissabte me'n vaig anar a Servion i
 diumenge al vespre vaig tornar a arribar com
 panyat de la neu. Ahir varem anar tot
 el dia (pasqua) a Palavas i com la tor-
 nat a caminar. He atrapat una colgada
 de frontotia.

Dijous, dia 29 de maig.

Fa més d'un any que em el curs d'una
 discussió, en Cruz es va traspassar de panyat
 i en conseqüència vaig cridar, a partir
 d'aquell moment, tot contacte no indis-
 pensable a fi que aquella literatura
 encara no es reproduís.

Coll no es creia que en ho après teu fet i u'ha ofert; però un orpell excessiu li ho im-
 peit de fer rectificació honorable. Finalment ho
 ha fet (a mitges) escrivint-me des de Quillan
 on està actualment, i per primera vegada
 en la seva llengua veritable!...

Ahuy d'aquest matí, la Micheline Robert
 m'haig telefonat per invitar-me a unq
 petitq festq i, ... a la reconciliació. He ac-
 ceptat d'anar-hi (és de mica) perquè hi
 vaig en cotxe i, per primera vegada, tot
 sol.

No cal dir com desitjo que no em passi
 res i que retorni sa i salvat ja i el cotxe.

Dimenge, dia 30 de maig

Ara, sense el seu seu cosse, havia d'és-
 tar a Quillan, però este encara a Mont-
 pellier. Hoagué pogut manjar ni hoagué
 volgut, però com sigui que la Micheline
 em telefonà ahir per la tardq dient

que la festa s'havia ajornat a demà i que
 el únic cotxe que començava del diari està a
 fora, he decidit de no marxar fins demà.
 Constatem, n. demà no retornem el dit cotxe
 me n'adquiré amb un altre que ja tinc
 preparat... i que la sort m'acompanyi...

Dilluns, dia 2 de juny del 1947.

La sort no m'ha acompanyat... He
 estat l'autor d'un accident que hauria pogut
 ésser molt greu; he tingut un disgust terrible,
 he pagat un dolorós tribut a l'indispensable
 afortunatisme.

Veig un rufar dissabte. Est anava bé.
 A Béziers, però aconseguí el dramàtic. Quinç,
 a poca velocitat, a prendre la calçada esquer-
 ra de la "allée Paul Riquet" que creix, ini-
 cialment, que era vertical i en efecte així
 és, oull dir que és de doble circulació. Est
 d'un cop veig però, un autòcar i un
 cotxe que pugem en sentit contrari, i

3027

inmediatament veu que la via és simi-
ca i que cal anar a buscar per la calçada
dreta. Per evitar una multa i fer un reu-
car en un lloc tan centric, decideixo (tot i no
reus reflexionar-ho i en l'espai potser de menys de
dos segons) de virar el cotxe a l'esquerra i
dirigir-me vers l'avinguda de la República,
adjacent a la que estavo. Malgrat la poca
velocitat la centrífuga produïda pel brut virat-
ge feu que no pogués evitar que el cotxe
pujés ^(una roda) sobre la vorera o sortosament en vaig
empassar cap de les persones que hi havia. Però
al baixar de la vorera, una virant que
estavo a la part oposada de l'angle dels
dos carrers (diren que a un metre de la
vorera) va ésser empunyada pel para-fois de de-
vant i arrossegada cap a tota del cotxe, el qual
si bé no li va passar per sobre la va ma-
gular força (està prenyada de quatre metres)
deput a que el vehicle és molt baix.

Resultat; que per evitar una multa

2029

banal i no fer-me remarcar, vaig produir
una catàstrofe molt més greu de conseqüència;
vaig ésser remarcat no sol per un número
considerable de persones presents, o que acudiren,
ha sortit publicat en la premsa, etc., etc.; en
una paraula: un veritable accident dolorós i
per mi; el disgust en la fiut i tot desarrugat d'
intestins i fins una febrada en els llavis.

La gentada no fou dolenta, la imprecissió
quasi inexistents, la autoritat amoble, un des-
conegut, entre altres, em reconfortà particular-
ment (deuig ésser comunista perquè em tutejà)
però el voc moral ha estat tan seriós que
perdurarà; quan hi penso em vaig en hor-
roritzo...

Des amig de Pègius passava per allí
primer en Colomé, després en Garrig. Com que
és tan veritat que en la adversitat es venen els
amics, en Colomé fou lamentable i en Gar-
ria magnífic; em presta un concurs ines-
timable com noies ho saben fer la gent

2029

Bona, car per arribar a ésser un bon amic.
primer cal ésser bo i en França és bo abans
tot.

Després d'haver acabat tota la formalitat vaig
continuar el viatge el qual va acabar, així com
el retorn, amb el sol entrebanc en plena nit, d'un
navegant que vaig reparar (cama de roda) sense cap
pena digna de menció.

A Quillan només he vist els Robert (la
Mecheline no s'ha envellit gens, però m'ha sei-
nat indiferent) i els comissers. D'allí, amb en
Cruz i en Castellano anàrem a Chalabre on
aquí hi viviu i després en Cruz i jo conti-
nuàrem fins a Servian on hi hem passat
la nit i aquest matí hem arribat ací.

Sense l'ocident de Béziers hauria estat un
viatge ràpid però magnífic. Ara el record és
dolorós.

Dimarts, dia 3 de juny.

Obd-el-Krim que havia estat autònt-

zot a viure a França (deien que en la propietat
de camp de Pétain a Provença) després d'haver-
lo internat durant 22 anys a la illa de la Pau-
nió, ha desembarcat a Port-Saïd (amb complici-
tat segurament) i ha demanat asil al rei d'Egipte.

D'aquest brau patriota marroquí (poter és un
del homes més valents del segle) té tota la meua ad-
miració per haver tingut el coratge de plantar
cara a la vegada a dos països imperialistes: França
i Espanya i haver-los-hi donat unes d'una llició
de guerra i de valentia. L'escaudolós repartiment
que els europeus interessats han fet del seu país,
un cop vençut i roturet, és un motiu més de
simpatia per ell, i pel seu país.

Dimecres, dia 4 de juny.

Ahir en Garcia d'ama a informar de
l'estat de la meua víctima, Mue. Quibry i
avui hi hem telefonat des d'aquí. Dir
que va tot el millor que podic anar; té
però una luxació d'anca.
Pobra dona.

Dilluns, dia 9 de juny.

Dissabte vaig anar a Servian quasi exclusivament per improvisar-me una americana de classe que en estan fent. Dimanche al mateix vaig retornar per tal d'assistir a l'apat de "lectif" de la meua de la Nick.

Com^{me} passa cada vegada que assisteixo a un apat d'ici, vaig menjar més del que cal i pel vespre no tenia gana. Després, d'engegar d'haver fet la unificada a cà la Nick meua, vaig tornar a dormir i poc després, jo, a casa on vaig encallar la ràdio i llegir "Per qui toquen a mort" d'Hemingway la qual no em plau pas per arç.

Dimanche, dia 15 de juny.

Ahír vaig tornar a anar a Servian per la qüestió de l'americana de classe i aquest matí, de bona hora n'hem partit la meua i jo per anar a Palavas. El dia però, està involucrat i no se'n hi podrem anar per la tarda.

Durant aquesta setmana que s'ha anat
d'encolar he fet les gestions de passaport per
tal d'anar a Escandinàvia, car aquell viat-
ge que em va proposar en Cruz es va fer-
rent realitat...

Dilluns, dia 16 de juny.

Avui ha format a marxar la neuca fa-
rent-me deixat l'americana de llengua com-
pletament acabada la qual em va molt
bé i m'estic ben content. En Cruz m'ha
dit en veure-la que en una dona així ell
s'hi casaria tot seguit.

Dimarts, dia 17 de juny.

He anat a Xines a solucionar un
afar del diari. En retornar m'he posat a tra-
ballar com de costum. Durant el viatge he
tingut temps de llegir un llibret de
maximisme. Per altra banda he aconseguit de llegir-
me un altre d'en Politzer, molt bo.

2033

Dissabte, dia 21 de juny.

Ohir a la tarda vaig anar a cercar el meu passaport a la Prefectura. Encobei he fet gestions per obtenir el visat de tràmit a través de Bèlgica i Holanda i finalment he demanat dos permisos de camí de ferre un per anar fins a París i retorn, completament gratuït, i l'altre per anar de París a la frontera belga i retorn, a mitg preu; ambdós en primer a.

Com sigui que en ferim pocs cupons només n'haví demanat fins a París, però en Mardon m'ha dit d'utilitzar-ne un de mitg preu pel segon trajecte i així economitjaré diners.

Nova gentilesa que ha estat agrada degudament.

Ara seabo d'arribar de Palauàs on hi he anat a passar unes hores de bany i lectura.

Dimenge, dia 22 de juny.

He tornat a Palauàs avui, aquesta

negada amb la Rosa, la "neua" i les neves, o la Rosa. Feia molt vent. Es sumateix hem passat un bon dia; jo ultra acabar he llogat un cotxe passant t'hi una estona les neves, grans i les petites.

Dijous, dia 26 de juny.

Avui he rebut l'imitació d'entrada en el país escandinau. Les dificultats encara no s'han acabat: He anat al Banc de França per l'intercanvi de moneda i del no que fer res; encaldrà esperar a París. Per altra banda no hi encara ni podré marxar dissabte, car en Dethoux és fora i cal que ell hi sigui ni jo mena veig. Ben fe, tractarem de fer com millor es pugui.

Dissabte, dia 28 de juny

Del viatge està decidit per avui a la nit del vespre a direcció París. La neua va arribar ahir per acomiadar-me. Així doncs el somni torment realitat comença ser

al d'aquest vespre. Com que m'acompanyo
 el meu inseparable diari, aquest servirà
 xant el filer de tot el que m'ocorrixi degue
 d'ésser esmentat. I no cal dir com desitjo que
 tot sigui per a bé.

I ara prou; a acabar de preparar el
 maletg.

Dimarts, dia 2 de juliol del 1947

Estic escrivint sobre un vaixell d'ones,
 el nom del qual és massa envasat per
 escriure'l correctament, en plena alta mar
 del mar de Dinamarca.

Quem a fer doncs un breu resum
 de tot el que ha ocorregut aquests d'or-
 ders dies:

Al despertar al vespre, tot estava fosc,
 vaig agafar el tren en direcció a París
 on hi vaig arribar dimenge al ma-
 tí.

Donc el meu comportament és bo

una angleseta i molt bonica que també anava
 a París per embarcar-se a l'endema cap a Lon-
 dre. Ella estava en el silló més oposat al
 meu d'enfront de qual cosa no hi havia per-
 mittede mirar-me; ho dic en plural per-
 què jo la mirava amb respecte i ella
 a mi igual. Els tractosq precisament de
 d'anglesa més bella que he trobat personal-
 ment a a més a més d'aquella classe
 de belleses que son de que en plenen més.
 Com veure que la nit vingué ariet,
 el seu company de viatge veí ^{de l'estat} l'endema per
 tant la llum i es parà a dormir, i em
 reporter invariablement que estava enfront
 meu l'indivídu i finalment el seu veí
 se fent també, de tal manera que
 no hi havia res de despart en la pensament
 ella i jo. Si l'anglesa estot estot a estot,
 com que ella parlava un dia el francès,
 l'anglesa pogut parlar i potser més
 a tot però tal com estaven no ens

pas gaire addient. No fou pas a l'audència
 af' mate que entantismeu convertit. Quin
 era vauz apropar d'ellq vauz veure que
 el feu enty i bellq tot present a donar
 no era tan fi com en donava l'aparicia.
 eiq de del meu vint. A Paris sostrem
 gants de l'artaco i ellq de v'auz sub my
 vauz mes; f'auens que v'otjoven en segonq.

Yo vauz prendre immediatament el me-
 tra i en vauz dirigir cap a la ciutat uni-
 versitaria on m'havien dit que em colig a-
 nar. Ollé però, no vauz trobar ningun i vauz
 haver de prendre de nou el motle, i el
 entro i cap a l'U. F. E. H. en el n. 10 de
 la rue de Solferino. Com que era dia
 menys temps no hi havia ningun mi-
 re, de preuist (a l'audencia no havia de donar
 compte que ningun havia fet res i que en
 colia expositar pel meu compte) Per co-
 munsar a fer qualsem vauz avar a
 l'U. F. I. on em varen multar dament del-

moder-ne de fer una gestió en l'ambigüitat
 sovietica. Un Philippe em presentà en Dringnier
 (fill de unse artomani i de pare francès) que
 havia fet sovietament un viatge a Suècia,
 em donà alguns informes, però em vaig
 entonq i em vaig anar a veure a pen-
 ces de viatge tot profitant per visitar
 Notre-Dame ^{la Magesse} i l'Institut
 de França. Finalment, admirant
 una vegada ^{meu} pla bella d'aquest París magni-
 fic, prototipus d'una ciutat símbol d'una
 era, d'un poble i d'una civilització
 a la vegada, però que era començat
 a pertànyer al passat gloriós, vaig
 anar a rostit a l'exploració d'alguns
 del Camp d'Orleans i com que en un
 cine feien el darrer film d'Hardy. Sembl
 em vaig desfer tentat per veure i anar
 em feien cine com obres. Resultà que
 no; solament vaig trobar una cosa vi-
 ginal i de bon gust.

Un instant del cine vaig a veure a
 veure i tot repunt a dormir, en estar a
 part de la nit anterior.

Dilluns al de matin el primer que vaig
 fer fou anar a l'U. V. E. H. i anar a comprar.
 Muntant unal que vaig trobar en Serrano, agra
 gaire terrible de la barraca 30 del camp de
 concentració de Septfont. Un dia d'anar
 a veure en Durval i amb aquell centre
 fotogràfic i desenvolupador ja em fey en
 d'una. En Durval em digué que no volia
 res sobre el que havien fet de altre veg
 persones que havien de venir amb mi,
 (dues, unes, una de París i l'altre de To-
 losa; més tard en Lluís de donar sup-
 te que no havien fet res i que més pret
 el fet que jo arribava en unora al
 primer). Veient doncs que el temps era
 gortíssim i que no hi havia manera
 d'anar a Copenhague amb tan i or-
 nator a l'endermà com calia, vaig

iniciar pel les partides. Amade, vingudes, atacs, voltes, refusos, insistències, etc., etc. un canvi man-
 uen. L'Ambarfoda de Dinsmanera el Consell
 general em digué que em esolia esperar
 uns quinze dies. Com que això era
 impossible, vaig fer una retirada ordeu-
 da i a per la tarda, tot i en essent
 hora d'oficiu, vaig tornar a l'atac, i
 vaig fer rebre per l'agaput cultural
 aquest intervingué prop de un muntre
 i agafant-me únicament pel braç
 em conduí al Consell general on a l'fi
 em donaren el vist-

D'allí anem vaig anar a l'apau-
 de riobps on vaig peldre un billit d'a-
 mada i tornada per l'ovis Toris-Copenha-
 gne.

Ja anem un fetson les divors, però
 com que era massa tard vaig desfer-ho
 per dir al costat i anem vaig anar
 a un lloc on em inviteren a sopar

isportosem de unes altres d'ocasions i inter-
tessant.

El dia al costat, se bona hora, vaig anar
a ferir les anelles per veure si passaven
se vint quilos i tot seguit cap a l'Of-
fice de Cançons. Com que les cançons estan
en voga la pentada era enorme. El fet d'èsser
estranger em creia noves dificultats i com
que el temps era just (l'avis necessari
a les dotze quaranta cinc) vaig començar,
amb foci, una veritable cursa a través
de carrers de París, infiltrant-me, insistint,
fent remarcar el caràcter d'extrema
urgència, etc. Finalment vaig obtenir
el resultat que crec i em donaven
50 còpies, més que, (fa un moment
que m'assabo de demar compte que es
van equivocar i que m'em donaven
ent).

Amb un nou foci vaig anar a
poster a en Félix - Cirera tres mil

jorns que sobrepassaven l'eficient dels diversos països
 que autòntzen a emportar i d'allí
 cap a l'hotel on veig trobar una nota
 d'una de les noies que ha reaccionat i que
 em demanava com ho havia de fer per obte-
 nir tot el que cal. (Un sembla que era
 la de París, amb la qual cosa vol dir
 que encara em havia fet res...) Li vaig
 telefonar i no hi era; vaig deixar l'uni-
 ver tot com un bonic recomanat i men-
 vaig anar a l'aeroestació a fer les for-
 malitats, a dinar i a esperar l'hora
 de partir cap a l'aeròdrom.

No veia que cap de les dues noies pogués
 arribar a temps. Si són efectivament este-
 diants han tripat massa a fer les gestions sobretot
 la de París que hauria pogut deixar entrar
 i estalviar-se uns quaranta milers de francs. Si
 bona l'heia ja havia d'esser l'últim d'ar-
 ribar degut al meu treball. A més a més,
 ni aconseguíem fer tot el que cal a París

3043

les dificultat, no volubem allé rons que ont
non encora més grans si bé fins ara jo
les he venudes d'amb facilitat.

Tomant el vintge d'ici que a les 14'30
partí ^{de París} en un luxós i confortable motor
de més de trenta places. A la unitja hora
de vol un motor fuprà avaria i es
parà. Durant més de unitja hora dues vola-
rem amb un vol motor, fins arribar
a Bourges. Ollí un el paguen reparar
ràpidament i ensiren a cercar un altre
aparell de la la mateixa companyia a Co-
perhagen per a poder continuar el viatge.
Aquest accident ens feu perdre a Brus-
sels, dues set hores, menjarem molt bé en
el restaurant de l'aerodrom, per compte
della companyia. D'avisos, parejarem
per allé tot el passatge i finalment
a les onze de la nit repartíem a Brus-
sels direcció Copenhague on hi arribarem
populament a la una i minuts de

la matinalada (les dues de l'hora danesa). Noves formalitats de registre i altres, i finalment dues hores més tard, a les quatre del matí (que a Dinamarca s'ha venut amb si forma la casa de França) amb un raig amb a dormir.

Entre dues excesses de repòs i a l'atac altre cop per trobar la Unió d'estudiants danesos, tal veient i observant la capital de Dinamarca i els seus habitants. Oixi, o sigui una gestió d'aquest camp que que-
 pades, no és cosa fàcil en un país del qual coincideix la llengua, és en pràctica particularment difícil. No trobant ningú que parlés francès, espanyol (a la legació espanyola no hi he volgut anar) o italià, amb signes i gestos - que m'haurien fet considerar sobre la llengua auxiliar internacional - he aconseguit trobar el que volia. Un cop allí m'haurien rebut molt bé (l'organització és deficient) m'haurien donat deu coronas daneses, m'haurien reconduït a l'estació marítima i m'haurien

3045

comprat un billet (15 còpies) per anar en
vostell fins a Oporto ^{o sia} ~~les~~ detge del
dia, hem pagat.

Fins ara tot va bé; el vostell és con-
fortable, (3ª classe) modern, d'un tipus apro-
ximadament com els paquets que fan el
servei Barcelona - Tulum i el trajecte a reser-
var és també aproximadament la distància que
hi ha entre dues ciutats. Ni en aquest vostell
(primera vegada que veig un llarg viatge - 6
hores - marítim) ni en l'avió no m'he que-
regat. La diferència entre un avió militar
i un avió civil de transport és gran.

Si a l'arribar a Oporto hi ha alguna
que no s'espera en el port, tot anirà bé o hi
no hi haurà dificultats formals a començar...

Dijous, dia 3 de juliol. - OPORTO (Bimamaria)

Les dificultats van tornar a començar mit-
ja l'arribar al port ^{on} ningú ^{no} veia ni un sol
que...

Dimanche, 6 de juillet. - BERGEN (Noruege) 3046

A Othman no vaig tenir temps d'ac-
cuse més que el que resta triant en
el fons de la pàgina anterior. Un senyor
molt amable i que parlava francès força
he vingut a cercar-me en la cambra on
estava per dir-me que em preparés per
viatjar de nou havent dit. Com que
quien escribia el que resta triant en
la pàgina precedent era ja prop de la
estufa, vaig deixar-ho immediatament per
preparar les maletes, anar a dinar i estar
després incorporat al grup general d'estu-
diants.

Com veia doncs dijous, a l'ombra de
Othman, (veia que en el port hi havia un esta-
diant per rebre'm però com que no conei-
xia el capell d'estudiant que veia, no vaig
saber a qui adreçar-me) vaig trobar-me
altre negocia sol i com que no tenia cap
dona la cosa no era gaire simpàtica. Veig

3047

rodar una hora, a la ciutat creant, quel-
com que papais'amentor-me. A la fi, com
que no trobava res vany anar al més gran
hotel de la ciutat, més que per la escurra de
veure si hi havia un interpret. N'hi havia,
un que parlava anglès, (vingent d'Alcayna, el
poc que sobra d'la oblidat) i després d'un po-
quet perfiués vany fer-me comprendre. El
vany en feu acompanyar per un prom a
l'universitat (jo no sabia que n'hi havia)
i tot seguit vany ésser molt ben atès. Supra
una magnífica cambra en la ciutat univer-
sitària (tota nova). A l'evidència al mate-
ixon esmorzar a l'estil del país sovintós i
molta llet amb cafe & té) i després de visi-
tar un xic les dependències universitàries, for-
malditats, etc. vany anar-me'n a la cambra
on volia escriure i que no fou possi-
ble per la ruina de la mateixa.

Per després de dinar al sit dignes
vany anar cap a l'estació a prendre

el tren en direcció de Frederikshavn. Com que
 no hi ha cap espanyol - i és típicament germà
 i per Japonya - em vaig mito a separar ~~del~~^{del}
 el grup francès d'accompanyar per tenir companyia
 unja. Amb què poder un dia. Al costat
 meu en el tren i enfront dels francesos, tenia
 un matrimoni anglès, molt simpàtic i
 que parlava força bé el francès. El paisatge,
 més que bon, és feia bonys curts i apa-
 ribles; el paisatge més de un moment, però
 que era bon per mi, ben interessant.
 Dinamarca és un país molt pla (la
 immensa majoria dels seus terrenys de 150
 metres) vent i se molt bestiar (les vaques,
 es veuen pasturar ininterrompidament
 a través tot el trajecte).

Al vesant de la tarda (el vespre del
 me vesant la arge o la botge de la nit) arribà-
 rem al port de Frederikshavn on, després
 de la formalitat de dinar, embarcarem sobre
 un vaixell de la marina, comença a

3049

del motenys Fepus que el que vany presideu
Copenhague i que porta el motenys
sola ciutat d'embarcament. Dotze hores
de viatge i a l'endemà al matí a les
vuit arribem a la ciutat de Noruega.

En el port vorem ésser acollits per
una delegació d'estudiants de les universitats
d'Oslo i de Bergen, molt amablement
i simpàticament. Inmediatament ens
dirigirem vers la Universitat a través
del centre de la ciutat, la qual, sense
ésser un molt bonic indici, empeny
blà molt simpàtic i acollidor. Després
d'haver-nos allotjat, dutent, comiat, etc., varem
anar a emmorzar, un excellent
apat a base de sardines, com és costum en
aquels països on no hi mengem pa en
maritxes al matí i al vespre i a dinner
menjem sense pa de carn i tot.

Després de menjar faguem l'altre apat
que feu amb els seus de la terra, varem

hem visitat la ciutat, la qual no té res
 digne de menció especial. Una cosa tan
 singular em plagué i fou la senzillesa
 quasi universal del poble veïol i del
 país i del demorística que és la cir-
 cumscripció del nord del país: la gent
 pot passar i transpassar amb tota lliber-
 tat per davant, pel darrere, del poble
 i passejar-se pel parc. Està resolt
 bé així.

Després de haver vist encara a fer
 una mica de mitjà i a les quatre
 altra volta a visitar la ciutat. Vorem
 andar a veure una unió a l'aire
 lliure de wire, de fusta del XVII i XVIII
 de fusta i després una unió a l'aire
 sobre embarcació, vikings del segle
 VIII. De tot això i d'altres impressions
 en detall en veig treure la conclusió
 que si bé era el, encara que a una
 tota una alta atmosfera civilitzada

i. En un admirable esperit democràtic, des
 del punt de vista, civilització de poble en ge-
 neral, amb tot el que això comporta de
 bo i de dolent, els pobles mediterranis són
 immensament superiors, en tot llevat
 en la vida aplicada, actual precisament
 perquè són més vells i el que ells han
 desenvolupat ho han fet temps ha i
 relativament molt més gran en tots
 els aspectes.

L'error és dir que no s'ha d'apren^{er} molt
 en dir una gran veritat. A un aquest punt
 ja en fa un gran bé; entre moltes altres
 coses en permet desenvolupar la compren-
 sion de les causes. Ferris o millor dit l'les
 dades sociològiques sobre la vida col-
 lectiva dels pobles, els grans orígens ra-
 cials i de les fases successives que cada
 un d'ells travessa en el curs de llur
 història.

En havent finit la visita als museus

seus vertorame a rogar en un rostrum
 want que hi haury ella mateixa. Opat a
 classe de escriptura, i després comt' col·lectiu
 popular, una mica de cada país. Com
 que jo sóc sol a no sé cantar, el meu
 país no va cessar de protestar. Volia dir
 que no va ésser sol; tot el canton, lle-
 vant d'una de manera fover ampleta
 i naturalment, fècilment conyegut a
 xampla de per tot el estudiants originà-
 ris de paísos de Catalunya apleta, a que
 son de la unyoria xic.

Vers la deu de la tardy (col dir la xic
 xic) apareguen un gran canot i tra-
 vessarem un fiord i per arribar a Ber-
 nard en un gironon transformat
 en deunitari col·lectiu. A l'endemà
 el moti, o sigui albir després d'una hora,
 apareguen el tren per venir xic a Ber-
 gnard on hi arribarem a les onze de la nit
 després d'haver travessat el país de part a

3053

à part de l'est à l'est à travers mes pieds.
sotzq molt bonics, nous, bonics i un se-
guici quasi ininterromput de llocs bellis-
simos.

El nostre allotjament està a un poble
quilonari, de la ciutat de Berpou, en una
bonica i còmoda colònia escolar, situada
en el terme del poble de Nestlin. Ont
vivem a Marribu a l'espai de la dis-
tribució de les cambres amb un ordre i una
organització perfectes, cada un rebent
ràpidament després de la foto del viatge.

~~Dilluns~~ dia 7 de juliol.

Ellis no vaig poder acabar d'acom-
re perquè en un moment de gent a les
receptions i festes que estaven previstes. La colò-
nia fou invadida de bon matí per una
colla de coltes incorrectes, de gent que venia
a veure'ns: periodistes, mèdics, fotògrafs, profes-
sors, autoritats, etc. Jo vaig inser inter-

vingt deux vegades (ràdio i diari) i fotografant
 sol o en grup diverses vegades. Al fet d'esser
 una república espanyola i metropolità amb
 es simpaties i quan després del llenguatge
 un representant de cada país porta un
 nom se la delegació, la inauguració in-
 tervenció i la del final i foren les més
 aplaudides.

Després d'unes del intercanvi i de la recep-
 ció oficial en la sala de festa on se mitjans
 estaven representades, (d'altres han d'arribar en-
 cura) anàrem a dinar - dinar a la no-
 ga, força bé, però ben diferent de la costura
 francesa i espanyola - discursos, cafè i pastissos
 en el saló, parlades en diverses llengües i final-
 ment ball fins a l'hora de sopar el qual
 continuà fins a mitja nit sense que se
 acabés. Un conjunt una festa molt
 agradable.

Altra de les coses que plaguesen més, quan
 fou el moment la bandera de la República espanyola

305

La missada al estat se totz le altres. A l'entreg
ia de la colònia hi ha, en fily, missades totz
les bandes, o millor dit una gran
bandera de les diverses participants. Entre
aquets, i al estat se la guarnida hi ha la
nostre. Quan em van dir que hi havia
de families nacionals, o millor dit esta-
tal vaig sentir una viva curiositat per
veure si el nostre hi era. Vaig anar i im-
mediatament i vaig tenir la gran
satisfacció de veure-la al cim del pal.
Aprofitant d'un moment de sol, que
ai no és gaire sollicit, la vaig fotografar.

Aquest matí ha arribat un grup
d'estudiants navesegats entre els quals hi ha
a fi, una de les dues noies espanyols que
havia de venir. Es tracta de Conchita
Gascón, una noia de Bilbao, boneta,
tímida i llesteta la qual no representa
sigurament en la bella de les dones bas-
ques i la d'Espanya en general. Un

que l'altre noq esperà enuora veure.

Aquest matí després d'embrorzar he convisat de cambra per fer un favor a un americà del, Estat Unit, que volia reunir-se amb un altre competidor seu. Després resto sol a la cambra on em va arribar el meu gust el meu afer. Llegint el programa de la nostra estada a, veig que tot i essent molt complet em haurà força temps per escriure i llegir. Ara, com que és la meua hora cridat a dinar, cal anar-hi.

Aquesta tarda he parlat amb el cap estorq amb el president de la Botana, un home de 6 anys molt amable i que em ha donat un recursset en el qual se cada 5 ptes. després he jugat a un joc de tany especial, amb una pilota arrejada per una banda de plomes tallades simètricament, m'ha agradat molt i he de saber heparant enuora

3054

una dona que porta un anell,
a portar pel final; ella s'ha casat, però té
un marit que havia pres el trepatx
d'un fill nostre hereu. Això que ha fet
pensar que durant l'hivern que veig pas-
sar a Gormandeg en companyia tanques-
tes fent un volant, però que no passava.

En havent saput la ha d'ajudar a la
sala de conferències una sessió de cinema
documental. Es tractava de dos films sobre
sobre la regió. Després del cinema hem
anat a fer un tomb als piers, un
grup de sis: una francesa, finette, una
noia, dos holandesos, una finlandesa
i jo. La francesa és empalagosa i me
n'he desfet per anar a comprar amb una
de les dues holandeses, una ^{noia} alta, de vint
anyes que ha nascut en les illes Cèlbes, i
ara estudia medicina. M'ha après a
molt oportuna conversació perquè mal-
grat la seva voluntat a ésser holandesa, ha con-

2018

Dinnat el pell, antody, colomins del seu con-
patrod, emprats actualment en L'edifici.

A la tarda, arge del vespre, m'he retirat a
descansar.

Dinnart, dia 8 de juliol

Aquest matí després d'haver pogut veure
arrat a visitar la ciutat de Bergen, la
regional del país, més de cent mil habitants,
més moderna i més bonica que Oslo.
Heu visitat una fàbrica de conserves de
sardines, i la ciutat en general. Jo
m'he hagut de fotografiar-me, car pel
visa finlandesa em demanen dues fotos.

A Oslo heig comprat una petita
per en Oms. A més del comprat
una cartera molt bonica per la meua
i un petit objecte record pel Gordon.
Es tot el que pensava comprar en gaudir
a regala, puix que el diners que tinc
són pocs. Per així m'he comprat una
terallola i una cunissa.

3019

Avui hem rebut una carta de la Unió
d'estudiants, ~~seus~~ dient nos que rebem amb
molt de gust els tres arxipols que participem
en el torn a Escandinàvia, i que, naturalment
no ens faran pagar res, excepció única
lata nous a noratès.

He retornat a Bergen a la Colònia
en aquest particular perquè el subcap de
la fabrica de cordins m'ha dit a volterres
dur-li al costellà unq païra (ell el co-
menc per haver viscut a Espanya) en estat
d'un tal Amaden Trippel a través d'Es-
panya; es tracta d'una oda al compositor
noruec Edvard Grieg, la qual, per cert,
is força solentatq.

Des conuerses ben interessants aquest
estipre: una amb un matge noruec que
ha estat a França i l'altra amb unq com-
panya de la colònia. Finalment he parlat
una bona estona amb dos camarades co-
munistes i noruecs i un d'ells m'ha in-

a qui, al txe i a un angle, un omer de
a casa veq. Ho han aprofitat per fer un
interior.

Dumars, dia 9 de juliol.

Després de dinar, va, vell dit d'os-
mager ha estat com altre en a tocar
per anar a visitar les ruines de Lyssakles-
ter a una trentena de quilòmetres d'ora.
Han visitat les ruines, ruines, una col·lecció
que com la ruina de la del III seple
i la ha estat restaurada i reconstruïda
recentment i finsament amb una
gran casa heu trobat un fiord per
anar a visitar la vil·la d'un congre-
stor neoroc, anomenat Ile Bull.
Aquesta propietat és molt curiosa i curiosa,
que el fust no s'hi pot veure refust; es
tracta d'una gran casa de fusta amb
una vulgar imitació de l'Artif amb.
Si l'exterior pot donar's l'interior la

3001
és difícilment. les festes i no de la bona
no maija faire amb l'estil tral.

Tant a l'arada com a la tomada
hem d'unsot una copada amb la bella
d'aquest fiord, que s'impitrea per
tot a veu. En la ciutat que entra en el
cor material de la Terra i el conjunt
d'aquesta unió pleca d'armonia d'una
un espectacle esclatant de bella felicitat.

Després de sopar amb la Cacabita, els
mitjans angles i tot type hem anat a
prendre el te a casa del comunista de Per-
geu. La reunió ha estat cordial i agradable,
molt simpàtica i agradable, d'una que
no parlés d'alg, car del de Pergeu tot-
seu org. amb a menys angles, comen-
çant a apreciar a l'eccl. primària i el
univ. s'atèn, el finit correntment.

Ultra el sis amics comunista, no hi
que ja s'entén, hi havia dos nous, amb
que també s'atèn. Partit. La unió, i d'un

normes comunità melha agrant per la 3002
simplicitat, comoditat i certy elegiancy son
mançada de bon gust: un rebecor senzill,
una cistella de pass perdut, un salinet-berró
amb mirinda, un melgador sobre, dues
cambres (d'impeidit está casat amb dos cri-
tures), una cuina molt comoda, llavors,
dunya, communa, etc; ràdio Felipon amb
dos aparells, calefacció elèctrica, etc., etc.

Dijous, dia 10 de juliol

Aquest matí a les 9 hem embar-
cat per fer una incursió a l'interior fins
a Rosendal a través dels fiords, ~~de~~ un del
quals és ^{del} més bell de la part sud del país.
Hem tornat a la Colònia a les onze del
vespre contents i satisfets d'una sortida tan
interessant.

El vespre, com frega bonics (dos); hi anà-
rem una quadrantena en canoa. Durant
una bona part del trajecte es feu sortit

l'un a l'autre i ben mescat junt perone.
 tant s'ill' amover de varcell, ballen en el
 dos alhora, jugar passant successivament de
 l'un a l'autre, etc. Tant l'andada com la
 tornada ha estat un meravellós espectacle
 visual a través de la bellesa incomparable
 dels fiords. Per altra banda, tant a l'anada
 com a la tornada he sortint a prades
 concerts amb diverses persones simpàtiques:
 una noia, rossa, simpatiquíssima que
 em convidava a molts banyes de mar
 a no tindre "peques", s'anomena Hen-
 riqueta (en romanès L'aurora difícil) i
 es plauia repetidament que no s'afegia
 perquè voldria parlar amb mi.
 Per parlar amb ella m'he colpejat un in-
 tèrmet, una altra noia que s'anomena
 Gord ho què, parla força bé al francès. Amb
 aquesta i amb una altra anomenada Elena,
 he conversat llargament, més amb la ferol
 que amb l'Elena amb una sèrie de gelins

de l'altra que l'ha acurat d'haver-li pres l'a-
 nia. Tot això però dit i passat a la manera
 i mentalitat nourega, la qual cosa és en-
 merament diferent de cosa nostra i ho tra-
 ha a molt millor que les nostres costums.
 A més a més, em valia que jo sobre això,
 veull dir com aquesta gent, que és molt més
 social i fins i tot més humana.

Aquests dos caràcters són ambdós fins
 graciosos i simpàtics; millor dit simpàtics
 en són caràcters graciosos i boniques, fent
 en compte el país, no són de les eines belles,
 però compten en ben lloc en la civilització
 o les boniques. (Caldria que parli de la bellesa
 femenina canadenca).

Com deia, souf, el viatge ha estat me-
 meravellós. Quan heu arribat a Rosendal hi
 havia la quasi totalitat del poble en el
 petit port (el poble és petit i jolies) que
 havia vingut a rebre'ns. (Hi havia també un
 del estudiant que havia vingut a rebre'ns

a Oslo). Varies dones i infants havien vestit el traje nacional en honor nostre. Després del té hem visitat la baronia de Rosenval, un veïl polac de l'edat mitjana, ben conservat i interessant amb una important - biblioteca i objectes diversos de valor artístic.

Al tornar a navegar des de Colindale, en el port hi ha hagut una escena de simplicitat que m'ha encisat. La gran totalitat del poble estava en el port veient i seguint els moviments com si fossin feriant, uns han acuriat.

Comest magnific, vistge magnific, natura magnific.

Dixendur, dia 11 de juliol

Aquest matí hem estat l'objecte d'una altra gentilsa especial de la part d'aquests estudiants, noies: Ens han ofert a fer una passejada en hidroavió sobre el fiord. Aquest

non i simpàtic gest ha estat seguit d'un
 altre importantíssim: fin gesting, per tal
 que en el curs del nostre viatge a Fin-
 lândia i programem visitar la ciutat de He-
 ningrad. Veritablement val a dir que
 ja no hi ha manera de pagar els
 més simples i col·lidos, tant més
 quan tot el que farem, suplementari
 o ja previst en el primer programa
 no, és completament gratuït i per
 exemple d'hivernis i també la escriptura
 estudiants estrangers. No val la pena
 donar que insisteix sobre el detall de
 tanta amabilitat i fins no dubta-
 re, d'acumular-nos amb tot una pla-
 ura.

Aquest vol en transport hidroavió
 ha acabat a la dotze, després hem anat a
 dinar un tomb per Bergen i final-
 ment, a la quatre de la tarda retornem a
 la Estània, sopar després una inter-

sont conférences sobre Narupa, demandades
per un professor nouve en francès, don
acabar la conferencia. Té amb cant,
i cada país es quess han estat redits.
Per primera vegada en ha calgut cantar
en públic; (en ha acompanyat ^{l'entendement}
la Parolita i giron imperceptiblement)
he hagut de fer un gran esforç, però
no he dea d'alguns cas creuen que representen
tal el país. (He hauria gent que quan
el ho veuen no ho creuen.) Com a hida
festa en ha hagut ball.

Od principi en creia que se
tendrien fora de casa per escriure i
legir, però veig que no és així. Tot
just es que escriure l'indispensable.
Dijunt, creuen, sin tan amable, que
ens fan sortir contínuament a
visitar nos i parlatys; per servir hi
ha dos sortides, una al vestí i
una a la terra; un tant de temps

quasi mi de dormir

Ahír el diari socialista de Bergen va publicar la nueva fotografia amb un article; avui és el diari comunista que publica la nueva foto amb un interviu.

Dissabte, dia 12 de juliol

Des la una de la tarda. Desbeu d'anar a visitar la casa del compositor Edward Grieg, mort en 1907, és una propietat molt ben situada a la vora del mar a sobre un turó que domina un portatge esplèndid. La casa en si mateixa és extraordinària. En l'ocasió es va cap a la casa tocant tres peces del compositor rus, un dels millors de Rússia.

Donc després a dinar i per la tarda a veure un campionat de rem. Els esports esplezants tenen tres entorns quasi en germanor.

He parlat amb un Kristian, a cop

3267

de la Colòmbia, proposant-li d'aparar una universitat espanyola. En principi ha acceptat si, com és natural, deu que ho té de comunicar al Consell dels Estudiants. Després és el principi a dir. Ara la A. N. E. H. ja s'ha tendrà directament amb ell.

Aquest Kristian és un excellent amic nostre i m'ha dit que encara que jo no li hegués dit res, ell ja pensava parlar-me abans de marxar novells deací. Vol a dir que no és sol a ésser amic nostre sinó que en aquest país ho són la majoria. Alguns no ho han manifestat de forma encertada.

En retornar de lluc hem sopat. Després hi ha hagut una conferència d'última hora per estudiar de Politècnica sobre el món d'ací. He parlat en començament meu sobre Espanya, però supranominalment desistí perquè l'home no tenia en francès i així hi ha hagut, però, que pugem repetir una altra

través en aquesta lletra.

En el subconscient he trobat molt de treball i de
 mentre d'altres, jugues de bridge. Jo he treballat
 força amb mi mateix, social. En la vida he treballat
 com a sense de treball, amb la gent i a sentir
 l'he acompanyat al seu treball. La qual
 cosa he trobat difícil a que la petició
 un altre. No hi ha cap diferència fonam-
 mental ni cap sentit especial entre
 els altres, d'una manera i el de la se-
 na del món. Deixem per un altre ora-
 tio. Les condicions que m'explora aquest
 problema, de moment no és, i a dir
 que és el fet i el relatiu de fet i figurar
 un paper molt més intens que en
 el món.

Dumenge, dia 13 de febrer.

Aquest matí he trobat una estona de
 temps personal, i he profitat per escriure.
 Després de haver-hi estat a la casa una

3071

cursa de repats, pel poder que surt de nos-
sostres a través dels límits sempre bells, la unió
ja no era pas permanent.

Ha sigut el contacte de Fernand Volant,
un dels principals del Comitè del Estudiant. M'ha
demanat si volia donar una conferència
sobre el nostre país. Li he dit que ja hi havia
pensat però que la dificultat de la llengua
que feia existir. Ha dit que aniria
fa ve que de l'ajuda en francès, que feres
no mecs i estrangers han estudiat a
questa llengua i que per l'interès que
presenta el nostre és interessant a la confe-
rència. Davant de la insistència he
acceptat.

Durant la segona part de la nostra
conferència m'ha demanat si el tercer
representant a l'ajuda americà.
Li he manifestat el meu dubte i li
he expressat les raons principals: vint i
dies. M'ha contestat que sí, i ha dit que

possibilitat de fer-lo en cas que el propietari
el visiti.

Tenint en compte que ja venia ahir
que no pagarem res, aquesta nova can-
sa de impatients veritablement encisava
i ho he aprofitat el millor que he pogut.

En havent copat he anat a jugar
al bridge prop (hem set anys que no hi
havia jugat) amb l'Henriette, (bu-
niqueta). Després hem anat a passejar
tot sent lligat d'esperanyes, no vull dir
en francès. La lliga s'ha acabat molt
brevi i a què m'heu dit que no impat-
ió encara més i heu dit que s'entia molt
la Lord.

Després del té he ballat un ball a
com que la havia menat per la casa
a passejar amb la Lord de nou
quienis.

2073

Dilluns, dia 4 de juliol

Avui és la festa nacional de França. Els noies han volgut contribuir a la celebració d'aquesta jornada pel seu país tocant la "Marsellesa" de bon matí i hissant en el país d'acollir la bandera francesa.

Unes pentilles ha anat fins a hissar una bandereta francesa en el centre d'una de les torres del menjador. A l'hora de l'ensenyament han tocat altre cop la "Marsellesa" i una noie ha pronunciat una petita oració en francès.

He rebut una febre i corijosa. Uetra se la menja, mi ha pogut elefir-la i allegir-la. Demà no podré contestar-li perquè m'ha vingut de bon matí i no tindrè fins al vespre.

Després de dinar he sortit per una hora en francès (amb interpret) amb una comissió estudiant per a fer un porton i que malgrat això es conta entre ell

uns costejadors del camp. La comensació ha estat interessant; la meua discussió ha vingut a fer-li veure que els problemes d'Europa són molt diferents dels d'Amèrica i minvar-los sota l'espill americà podria ésser força perjudicial per un i l'altre, tant als d'Amèrica com a la resta del món actual i futur.

Després de veure-li la llista de la conferència commemorativa del 14 de Juliol i després del té una beta a la noia de l'organització, en un ^{gran} nombre de ^{grans} finestres bellíssimes. Hi ha estat tot en manifestació per donar-li un cometa i de la banda francesa. Molt simpàtic. En arribar allà em ha tingut gairebé una hora, benigament (jo me he tingut per primer cop expulsió al) un quars presentat per Francesc, de forma més o menys per cert, etc., etc. (A mi el simpàtic americà que dirigeix tots els punts europeus per

3075
torner a contorn per (e poput equivar)

Finalment, a la vora mateix de l'aigua s'ha creuat una gran figura i mentre el foc ha durat, un centener de pertors, sentint al feu entorn, han cantat en chor cançons d'evoty i boniques. L'ultima que la int no era prou freg.

En el moment d'anar a encendre la foguera m'ha apartat pel braç la Herriet i ja no es separat fins el moment d'anar a dormir. Com que l'he acompanyat a casa s'ha ocupat el mateix de l'altre dia, sense conseqüències morals ni físiques.

Dijous, dia 15 de juliol.

Deabem d'oviber (le 23 hores) de la cara de camp de l'Eleg. Treu deu, representant sis nacions diferents. La jornada ha estat magnifica, l'espectacle bellissim i l'acolliment pel poble i germania de l'Eleg delent cordial i simpatic.

Hi hem anat en autobús, i en vèhicle.
 (una hora de cada) del vèhicle és un ser-
 vei regular que va per una línia d'auto-
 bus, de servei per una zona de pobl. Que
 aprofito mena de vèhicle-hi, i en aquest
 vèhiclement i com la línia que costel-
 la hem per, alguns altres, fins vèhicle
 vèhicle per dia; ambem a un petit
 desembarcador, després de vèhicle i pèr-
 nen el, altres que volen pujar i amb
 una ràpida maniobra tornem a l'au-
 tobus a la casa, en el vèhicle que
 és molt ràpid, i còmode, amb música
 i tot, vèhicle: ràpid i gràndia.

En arribar a la illa ^{FLATÖY}, que és petita,
 i molt bella hem anat a la casa de
 camp emmentada en la família d'Ellen
 tenim ja preparat un excel·lent esmor-
 zar. En acabar aquest hem anat a pen-
 sar el sol i després hem anat al fiord que
 està al peu de la casa veient tres

3077

una pendent - jardí molt bonic. El conjunt d'aquesta casa, comoda i bonica, del jardí i de la mar al peu, és magnífic. Hem dispendiat tot el dia d'aquests costats i bellíssims estipitats - hi passejarem en barca i en barqueta amb observació del fons del mar i del país. Sense donar-nos compte doncs ha arribat l'hora de tornar després de haver passat una jornada deliciosa. ☺

Aquesta vertig com tant d'altres, m'ha donat lloc a reflexions diverses i detallades, que després de considerar-les no seubona mica d'escriure aquests resums; l'única que fac dir és que no solament he tingut l'oportunitat de contrastar o d'observar coses i fetes en un ordre determinat, sinó que he llegit material per reflexió en tot el ordre de la vida social, artística, política, econòmica, religiosa, científica, etc., etc. Del que manca és l'espai; entre les invencions i els actes previstos en el programa, el temps

que ens queda és redimidíssim.

Dimecres, dia 16 de juliol.

Quit a l'arribar al camp ens di-
gueren que la Terça empatriada havia
arribat; es tracta d'unq enganyosa de 18
any, anomenada Soledad Odoni que
ja va portar a França; continuava
essent ben bé del seu país sense ésser
bonica com en són molt de la seva terra.

Com veieu que per subvenir a tots els
despeses que la nostra entada del costany, s'ha
desit de fer un festival a Bergen, amb més
la contribució com millor puguin. Els tres
representants d'Espanya hem concertat aquest
molt del present un bonq de hem veu-
dat que no podiem refusar de partici-
par en una festa així, per l'agraïment
que deuen als noies i perquè represen-
tem el nostre país. Dins d'aquel motiu
hem desit de veure de fer el noies

30/19

esforços per convencer qualquero i per balleir nuq
o deus, deus, espanhols. Com o cont tot
tu som dolent, però no hi ha més remei per
convencer i caldrà que ho fem el millor pos-
sible. Referent a ls deuses hem ja arrojat
ja l'heren Rierq i una jota arrojant.

Don quinys simbolicos en hem fetat!
Però nobleza obliga...

Dijous, tarda centenarem l'assump.

Després de sopar hem anat a Bergen per
assistir a una reunió d'amics francesos
i espanhols, amb "arrogants", convidats a portar
la resposta a casa d'una narepa força bonica
graciosa i molt simpàtica. Hem portat una
bona estona parlant, fumant, bevent té i
menjant savories i pastissets. A ls 12:30
de la nit arribarem de nou al camp.

Dijous, dia 17 de juliol

Tot aguit després de l'assump hem min-
tat sobre el, tres autobuses per anar a Ber-

gen a d'allí, després d'haver visitat un museu
 de pintures i anar a col barber, hem pres el
 ferrocarril per anar a dinar al cim de la
 muntanya que domina Perpèu i on hi ha
 un excelent restaurant. Després de
 pujada, fotos i retorn a la ciutat d'or, després
 a visitar la redacció d'un del diaris locals,
 el repartí en Frutge, hem retornat a la
 Colònia.

Ora anant a sopar i després a assa-
 jar alguns terribles balls a cant...

Quan estàvem dient-hi fortament el
 correu; jo tinguí una torga de carta en la
 qual em dicen que heu rebut 4 naves, tres ter-
 ges, encicladges es de Manduàvici. Com ja m'ho
 suposava el heu sorpres que el escriptur d'ací a
 se m'heu content. Dintre que trobare a l'arribar
 a Montpeller una classe lletra adregada abans
 se rebu 4 terges; molt bé, però l'aport perfect
 me, que també m'ho haguessen enviat una
 carta aci enllac d'una torga.

Dimecres, dia 18 de juliol.

Lleuat d'una hora de beny i del temps indispensable per anar a un bon passat, la Solelud, la Conchita i jo, tot el dia assegant els dos balls, vull dir milers de dances, una de catalana i una de valenciana. Jo tallant flacura, quin quadre!

Un ball una en cada una d'elles i després cantem una cançó barça, en català, tot tre. Jo cantant en públic, quin quadre! Assajant m'he donat compte que en l'aprenentatge de la veu i l'aida la que potser ésser un cantador de corrent però ara m'he veig de veure un tenor i fey i tot, a veure a la tertia venent de cançons.

Sau pi, després d'una jornada esporadica hem arribat a un resultat passable, però com que no podem fer res més, sostindrem del pas s'hi.

Dissabte, dia 19 de Juliol del 1997

Gran immersió d'aquella clienta
que encara no l'ha rebut...

Al festival, durant tot el recollir bé; el
cineasta estigué ple i el divendres número,
plagueren poder més pel seu efecte
me que per l'art que contenen. No
altres en l'era d'ortodoxia bé: la dansa
establaq sortí a la perfecció; la Teu-
blana no tant, principalment perquè el
pianista, novenc i que havia après de me-
mòria, oblidà una part; el públic però,
no se'n dona compte. A la vegada de la
matinada arribarem de nou a l'Co-
lònia.

Gran podré reposar repuntament tot
d'una (en començança) i al vespre al
gran ball de començança ja que deuen
al mateix de tenir hora mentre estigui
vols.

He rebut una espina torça de cosa

3083.

envia pel delfí. Heu dit que la mare
ha trobat un nou mitjà per ajudar la criatura
unicament com feia abans; no cal dir que
suepto.

Donc les 12'30 de la nit i em dirpore a
duar al lit. Si bé deuria ser cal elevar a
les cinc del matí poca punt i heu retirat a es-
cansar; qui més qui meys etta per ferq
fent petar la serrada o altra cosa...

Com que el flit completament banal a
material no em dir res, em retro a es-
cansar; ja no sé dir certesa, per que se
com es fa en la primera joventut. Com
que més d'una persona m'ho ha dit a
a Noruega, ho sento: Dir que tinc els
ulls tristos. Crec que hi ha una bona part
de raó en això, encara que l'altra part
sigui que interpretar involuntament el
meu temperament retrat i seriós. En
tot cas la nova tristesa noua; pot ve-
nir de dues coses: dels meus drames, na-

ciusal i sentimental.

3084

Dimecres, dia 23 de juliol = SVECIA.

Obir al moti veig arribar a la capital sueca, Estocolm de d'on, just amb els quatre companys que venien amb mi, anàrem a Liptuna, amb folin poblet situat al costat d'un estany bellíssim i a uns 40 km. de la capital. Ben agraat poble la q' instal·lada, amb un mode urbà i un confort que és ja un luxe, amb escola espe- cialitzada. I en el centre, edificis de la institució que ens hem allotjat a reser- va. Hi ha, a més, a més, un altre grup d'estudiants americans. La instal·lació ha estat bona, millor que a Ber- gen, l'acolliment i la simplicitat són força inferiors en relació a Noruega. El fet però que així sigui sup' replica força bé per desgràcia no ens de perolopra total de i- nvalidació, etc., etc. S'aplica també pel fet

que han estat el normal, el que esperantem
 men el nostre viatge. Fecim un concepte
 dels dos grans diàstos d'evolució dels dos
 parts, enuntat, trobo perfectament mate-
 rial que sigui útil, tal com ha estat, tot
 més si hi afegim després els petits detalls ad-
 tinguts que són força importants. Aquest de-
 tall i molts altres ens en conduïren a una
 sèrie de consideracions de caràcter filosòfic-so-
 cial que sento no tenir temps per pro-
 fundar coneguem del desenvolupament. Espero tan-
 mateix no oblidar-ho i treurem tot el pro-
 fit com a grans líders que són de socie-
 logia dels pobles.

Tal com deia d'altres, dir el moti veig
 amb un sí. Quatre que no teníem el ritat
 d'entrada a Suècia ens esperarem^{de} quedar a
 Oslo dotze hores més que al alt. Un cop ar-
 badat la gestió, vorem tenir temps per
 visitar altra volta la ciutat, principalment
 el Starting (Parlament).